Milliyet

ÇOCUK

17 Aralık 1979 • Sayı: 51 • 10 Lira

Her hafta

ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

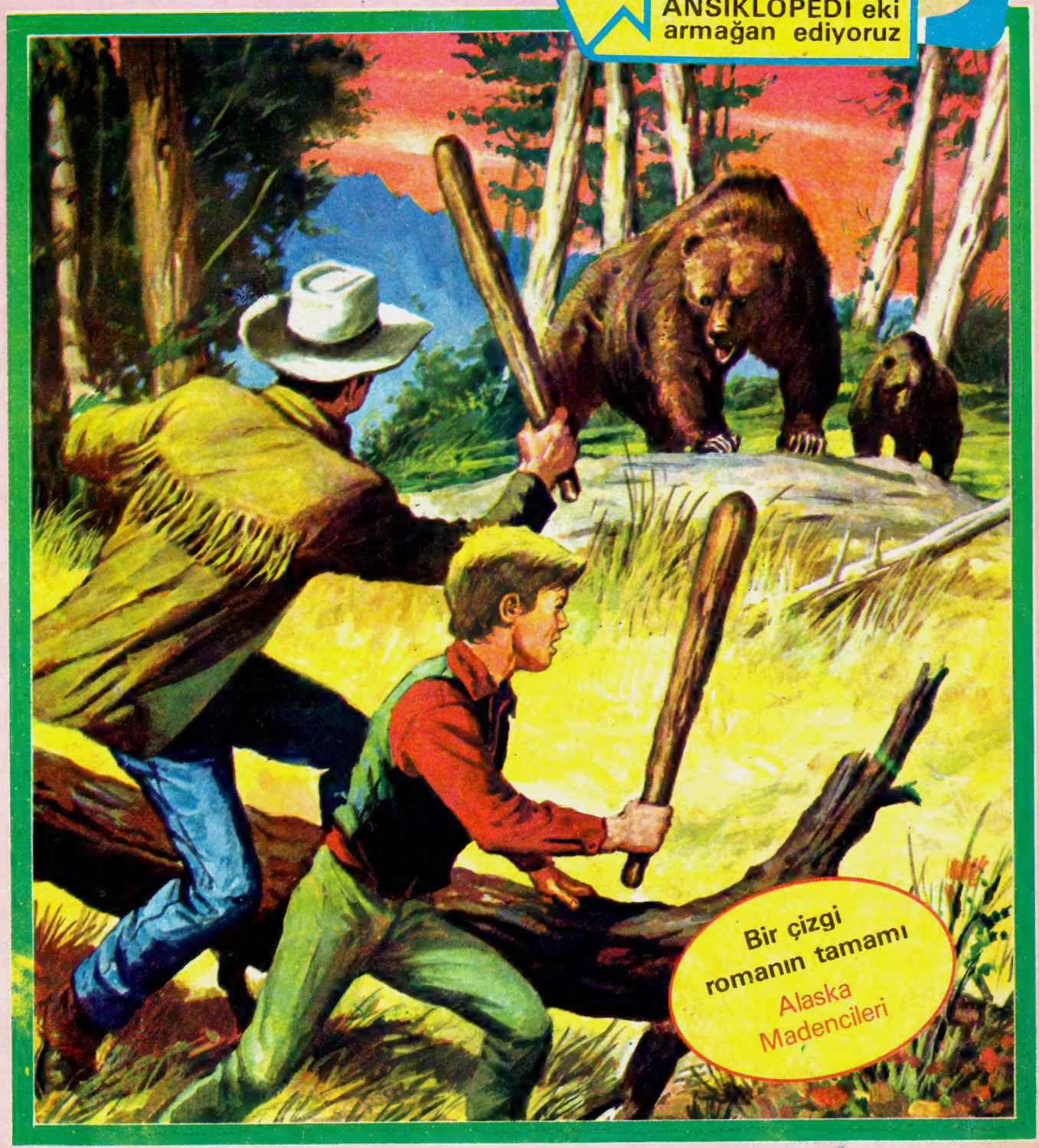

Bir çizgi romanın tamamı

Alaska Madencileri

TEMEL REİS

TEMİZLİK.

BÜCÜR NEREDE?
ORASI O KADAR DAĞINIK KI, SANIRIM İÇİNDE KAYBOLMUŞ-TUR.

HAY ALLAH!
TEMEL DE NE YAPIYOR ÖYLE?

BİR ŞEY Mİ KAYBETTİN ARKADAŞ?
YOOO! HAYIR! AKLIMA BİR ŞEY GELDİ DE...
© King Features Syndicate, Inc., 1978. World rights reserved.

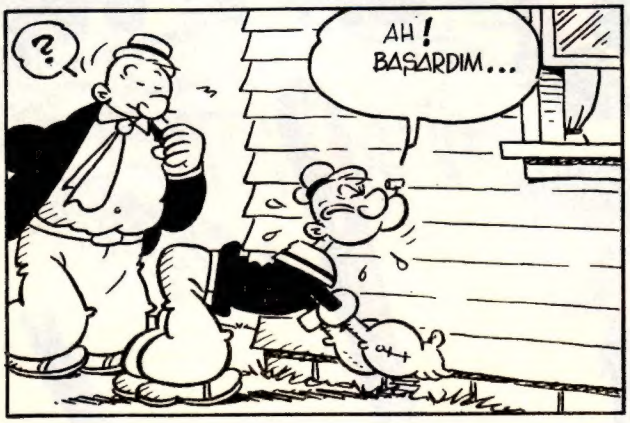
?
AH! BAŞARDIM...

EVİ Mİ KALDIRACAK SIN?
GÖRMÜYOR MUSUN?

BÜCÜR'ÜN ODASININ PENCERESİ-Nİ AÇTIM.

ORASI ANCAK BÖYLE TEMİZLENE-BİLİYOR...
?
!
?
7-23
BUD TAGENDORF

OKURUN SESİ

● "Milliyet Çocuk Klübü"ne üye olmak istiyorum. Nasıl olabilirim?
ESAT YURT
(İstanbul)

"Milliyet Çocuk Klübü"ne üye olmak için aşağıdaki adrese, adınızı, iki fotoğrafınızı doğum yılınızı, adresinizi, anne ve babanızın adını ve 25 TL. göndermeniz gerekir:
Adres: Milliyet Gazetesi, Satış Servisi, Cağaloğlu — İSTANBUL

● Dergimizi çok beğeniyorum. "Larry Yuma" ve, "Pembe Panter"i yeniden yayımlarsanız sevinirim.
BURAK ÖZSOY
(İstanbul)

● Dergimizi çok beğeniyorum. Çizgi-romanlara daha fazla yer verebilir misiniz? Testleri de çok beğeniyorum.
SIRMA KAYNAK
(İzmir)

● Ben ve arkadaşlarım dergimizi severek okuyoruz. "Larry Yuma"yı yeniden yayımlarsanız sevinirim. Ayrıca uzayla ilgili konulara yer verir misiniz?
CENGİZ SELVİ
(Samsun)

Sevilen kahraman, "Larry Yuma"nın en son serüvenlerini bu sayıdan başlayarak yayımlıyoruz...

● Dergimizdeki "Bir Olayın Arkası," "Tarihte Bu Hafta," "Uygarlığın Kilometre Taşları" bize çok yararlı oldu. Böyle dizilere daha çok yer verirseniz sevinirim. Ayrıca Ansiklopedi ekini çok beğendik.
(Pendik Lisesi 2-İ sınıfı)
(İstanbul)

bizden size

SEVGİLİ çocuklar sizlerden gelen mektuplardan, "Edebiyat Sevgisi" sayfamızın çok beğenildiğini anlıyoruz. Bu arada dileklerinizi değerlendiren Selim İleri ağabeyiniz bu hafta size ünlü bir yazarımızı tanıtıyor: Yaşar Kemal. Daha önce de Yaşar Kemal'in ünlü yapıtı İnce Memed'i size İsmail Gülgeç resimleyerek sunmuştu. Gelecek cildimizde bu yapıtın ikinci bölümünü gene İsmail Gülgeç'in çizgileriyle sunacağımızı müjdeleriz.

ÖYKÜNÜZ bu hafta. Abbas Cılga'dan... "Ağaçların Saçı"nı, yazarın daha önceki sayılarımızda yayımlanmış diğer öyküleri kadar severek okuyacağınızı biliyoruz. Gene şimdiden haber verelim ki, yeni yılda öykülere daha ağırlık vereceğiz, daha fazla öykü okumanızı sağlayacağız. Bunu da sizlerden gelen mektupların değerlendirilmesi sonucunda kararlaştırdık.

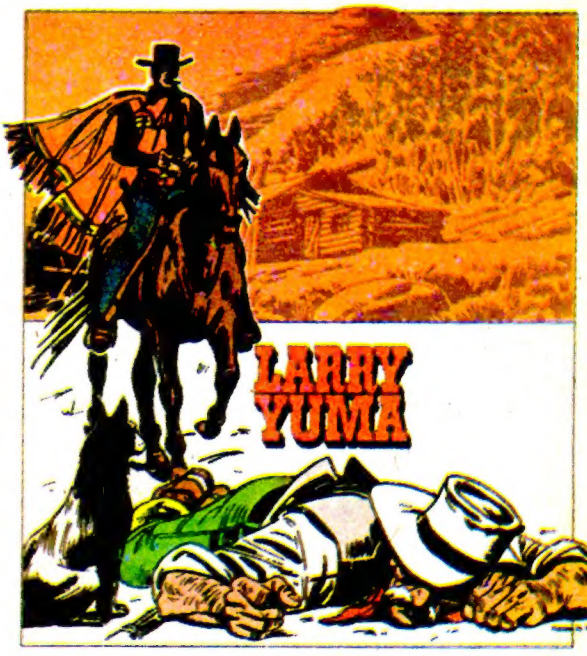

Sevilen kahraman "Larry Yuma" bu hafta bizlerle

HALİT Kıvanç ağabeyiniz size gene çok seveceğiniz bir konu seçmiş: "Güzel Sözler mi Doğru Sözler mi?" Yepyeni ve güzel mi güzel sözler öğreneceksiniz böylece...

BUNLARDAN başka tüm sevdiğiniz kahramanlarınız, Bilmece Bulmaca sayfanız, Matematik oyunlarınız, Taşkın Amca'nızla gene bir hafta boyu birlikteyiz.

İÇ SAYFALARDA

Uzay Çocukları / 4
Ağacın Saçı / 8
Halit Kıvanç Sizlerle / 9
Edebiyat Sevgisi / 10
Totoş / 12
Pıtırcık'ın Serüvenleri / 16
Kirpi Çocuk / 17
Mehmet'in Çevre Dos... / 18
Tarihte Bu Hafta / 51
Test / 52
Taşkın Amca / 55
Matematik Oyunları / 57
Larry Yuma / 58
Bilmece — Bulmaca / 62
Her Hafta Bir Konu / 64
Mektup Arkadaşı / 64
Yanıtlar / 64
Okurdan Okura / 65
Eğlence Sayfası / 66

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN
Genel Yayın Müdürü: ÜLKÜ TAMER
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: GÜL ÖNET
Teknik Yönetmen: MEHMET İLKORUR

Pazartesi günleri yayımlanır ● 17 Aralık 1979 ● 1979 / Sayı 51 ● Sıra No: 342

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış, Milliyet Ofset Tesisleri'nde basılmıştır ● *Adres:* Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu İstanbul ● *Abone koşulları:* 1 yıl, 455 TL / 6 ay: 227.50 TL ● Uçakla: 1 yıl: 553 TL / 6 ay: 266.50 TL ● Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir ● Türkiye'de satış fiyatı: 10 TL ● Kıbrıs için satış fiyatı: 12.50 TL

UZAY ÇOCUKLARI

KİRLİ GEZEGEN

MIS TIK

HAKLISINIZ, UZUN SÜREDİR UZAKTAYIZ. ÇİÇEKSİZ, AĞAÇSIZ DOĞA BİR ŞEYE BENZEMİYOR. DENİZİ, AĞAÇLARI ÇİÇEKLERİ ÇOK ÖZLEDİK. KIYIYA İN MANTAR.

EMREDERSİN BABA. İNİYORUM...

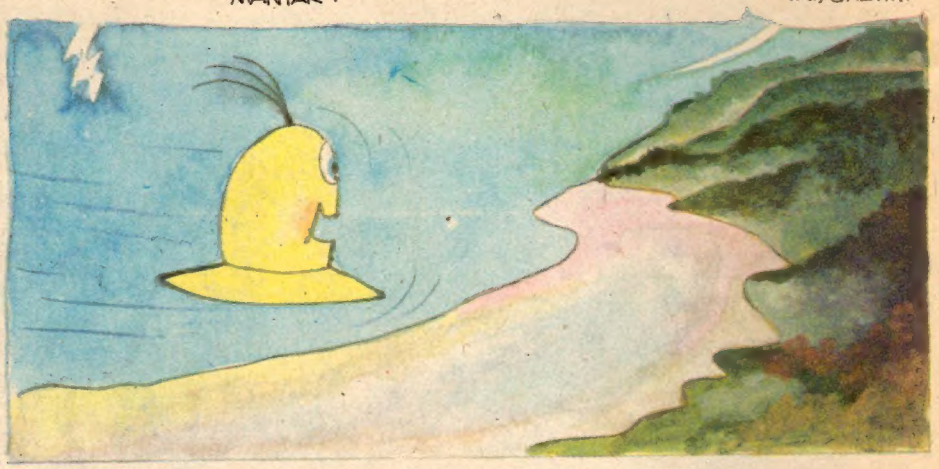

OH! DOĞA NE GÜZEL. KOŞ KOŞABİLDİĞİN KADAR...

BAK IŞIN, HAYVANLAR DA VARMIŞ BU GEZEGENDE...

OH! YAKIŞIKLI... ÇİÇEKLERİ ÖZLEMİŞİM...

BİR MAKİNE KADIN İÇİN ÇOK DUYGULUSUN. SANA BU ÇİÇEĞİ ARMAĞAN EDİYORUM.

OH! YAKIŞIKLI... SEN DE ÇOK DUYGULU BİR MAKİNE ADAMSIN.

HAYDİ, BAYAN BİLGE'YE ÇİÇEK TOPLAYALIM...

ANNECİĞİM. BEN VE TENEKE GÜZELİ BU ÇİÇEKLERİ SANA TOPLADIK.

OH! YAKIŞIKLI... NE KADAR DUYGULUSUNUZ. MAKİNE İNSANLARSINIZ AMA, İNCELİKTE DOĞAL İNSANLARI AŞIYORSUNUZ.

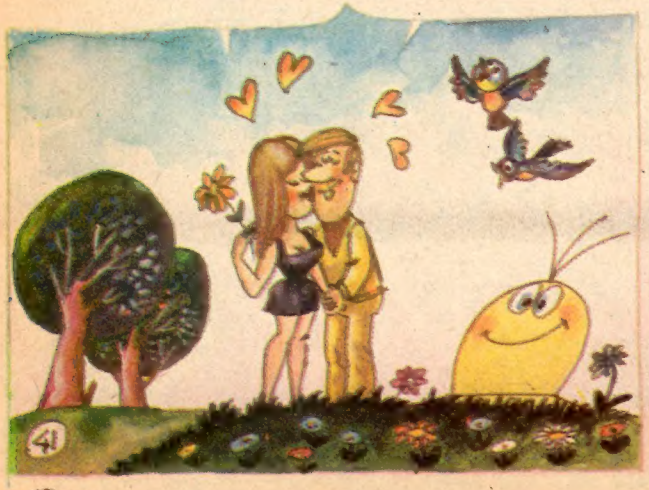

AAA... NE OLUYOR BAŞIMIZDAN AŞAĞI KOVALARLA SU DÖKÜYORLAR SANKİ...

KELEBEKLERİ TUTMAMALI BENCE. HEMEN İNCİNİRLER

YOK ANACIĞIM. SU FALAN DÖKEN YOK. ÖYLESİNE DUYGULANDIM Kİ AĞLIYORUM.

ÖYLEYSE PEŞİNDEN KOŞALIM. BAKALIM NEREYE KONACAK?

UYGAR.., ŞU KELEBEĞE BAK. NE KADAR GÜZEL. GEL ONU İNCİTMEDEN TUTUP SEVELİM. SONRA BIRAKIRIZ.

KELEBEK KAYBOLDU. ÇEVREMİZDE ÇİÇEK FALAN KALMADI. BU PİS KOKU DA CABASI.

ÖNÜNE BAKSANA. GARİP BİR BATAKLIĞA GELDİK SANIRIM.

MANTAR. GARİP BİR BATAKLIK VAR ÖNÜMÜZDE. GELİP BİR BAKIVERSENE NEYİN NESİYMİŞ?

GELDİM ÇOCUKLAR! OO!! BİR PLÂSTİK BATAKLIĞI BU.

PLÂSTİK BATAKLIĞI DA NE DEMEK?

HIMM! BU DEYİMİ ŞİMDİ BULDUM. SİZE BU GEZEGENİN GEÇMİŞTE ÇÖPLÜĞE DÖNDÜRÜLDÜĞÜNÜ SÖYLEMİŞTİM.

YÜZLERCE, BELKİ DE BİNLERCE YIL SÜRECİNDE DOĞA, TÜM PİSLİKLERİ ARITMIŞ. PLASTİK, ARITILMASI ÇOK ZOR BİR PİSLİK OLDUĞUNDAN DOĞA ONU YOK EDEMEMİŞ. YALNIZCA SIVILAŞTIRARAK YER YER KÜMELENDİRMİŞ.

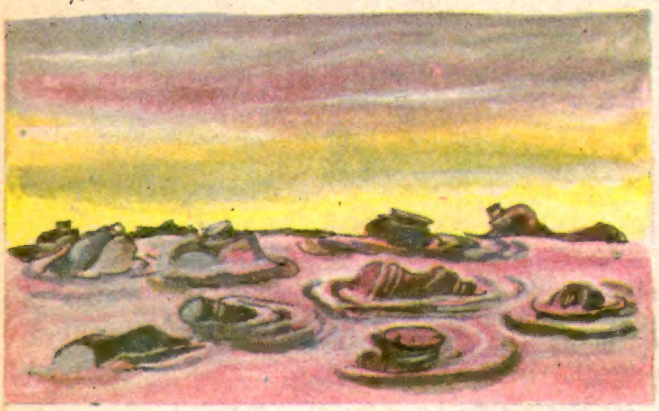

PETROLÜN OLUŞUMU GİBİ BİR ŞEY BU. ŞİMDİ GEZEGENİN YÜZÜ BİR İNSANIN DERİSİNDEKİ SİVİLCELER GİBİ, ARA ARA BU BATAKLIKLARLA DOLU. ÖNCE DE SÖYLEMİŞTİM. BU PLÂSTİK PİSLİKLERİNİ İNSANLAR UZUN SÜRE ÇALIŞARAK, ZORLUKLA YOK EDEBİLİRLER.

GEZEGENDE KİMSE YAŞAMADIĞINA GÖRE PİSLİKLER BİNLERCE YIL BELKİ DE SONSUZA KADAR KALACAK.

ORADAN UZAKLAŞIN ÇOCUKLAR... ÜSTÜN KORUNMA OLANAKLARINIZ VAR. AMA SİZE BİLE ZARARLI OLABİLİR.

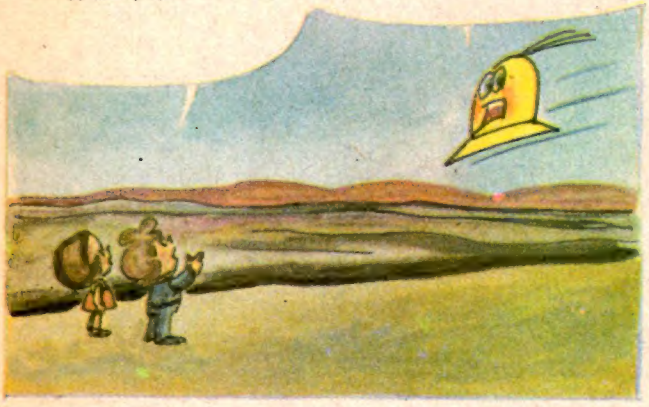

KOŞ LIYSAR! KIYIYA GİDELİM. BİRAZ DA DENİZE GİRERİZ...

YAŞASIN DENİZ!

ÇİÇEK TOPLADIK, DENİZDE YÜZDÜK. YEDİK İÇTİK. ÇOK GÜZEL BİR GÜN YAŞADIK...

GEZEGENİ BİRAZ DAHA TANIDIK. BURADA CANLILAR YAŞIYOR. YALNIZCA İNSANLAR YOK.

HEY! ŞURAYA BAKIN!

BU PARLAKLIK DA NE?

DOĞAL BİR OLAY. BİR GÖKTAŞI DÜŞÜYOR.

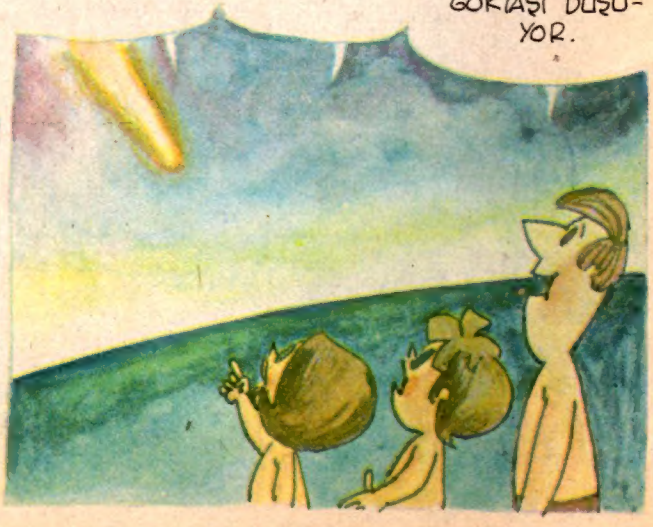

GÜPE GÜNDÜZ BU KADAR ÇOK IŞIK SAÇTIĞINA GÖRE BÜYÜK BİR GÖKTAŞI OLACAK.

BU KADAR BÜYÜK GÖKTAŞLARI PEK SIK DÜŞMEZ GEZEGENLERE

EVET KÜÇÜK GÖKTAŞLARI SÜRTÜNMEYLE YANIP ERİRLER, ATMOSFERDE.

BAKIN, PATLADI. PARÇALARI ATEŞ TOPLARI GİBİ SAÇILDI ÇEVREYE.

BU ÇOK İLGİNÇ. HAYDİ GİDELİM, ONUN DÜŞTÜĞÜ YERE BAKALIM. ÇEVREDE NELER OLMUŞ.

NE KADAR MERAKLISIN LUYGAR. HİÇ BİR ŞEY BULAMAYIZ ORADA.

İNSANLAR MERAKLI OLMASALARDI BELKİ DE LUYGARLIK HİÇ GELİŞMEZDİ.

LUYGAR HAKLI IŞIN. BU İLGİNÇ OLAYIN SONUCUNU GİDİP GÖRELİM.

ASLINDA BEN DE MERAK EDİYORUM GİDELİM YAKIŞIKLI.

GÖKTAŞI DÜŞMEDEN BİR SÜRE ÖNCE ADADA...

YAĞMUR NE GÜZEL YAĞIYOR!

DİNMESİNE ON BEŞ DAKİKA KALDI.

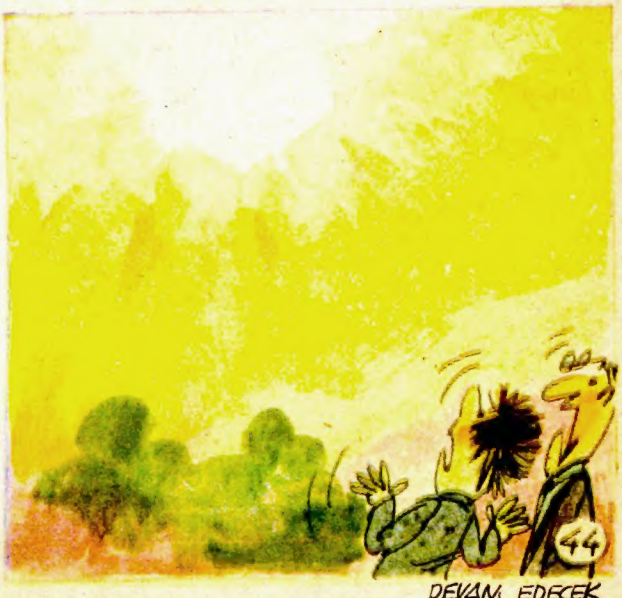

DEVAM EDECEK

ÖYKÜ

AĞAÇLARIN SAÇI

ABBAS CILGA

TELEVİZYONDA haberleri vermek için ekrana gelen spikerlerden bay olanı Can Akbel ise babam gülümser.

– Kardeşinin evine hoşgeldin kardeşim Can. İstediğince konuşur, istediğince kalabilirsin, der çoğu zaman.

Babama göre en iyi spiker Can Akbel'dir. Ama ablam öyle düşünmez. O, Erkan Oyal'ı beğenir. Okuduğu lisedeki sınıf arkadaşları da kendisi gibi düşünüyormuş.

– Siz ne anlarsınız spikerin iyisinden? Can kardeşim spikerlerin kralıdır, kralı.

– Öyleyse devrilmesi gerekir. Günümüzde kralları deviriyorlar, diye konuşur ablam.

Babamın sesi azarlayıcıdır o zaman:

– Eh sus bakalım. Haberleri rahat dinleyelim.

Sesi azarlayıcı olsa da dudaklarında gülümseme vardır. Zaten böylesi tartışmalar şakacı biçimde geçer bizim evde.

Babamın Can Akbel'e yakınlık duyuşunun nedenini biliriz. Saçları dökük tür. Başının yanlarında, arkasında saçları vardır ya; ortası hepten saçsızdır.

Saçsızlığa, saçlarının dökülmüşlüğüne alışamamıştır. Buna üzüldüğünü söylediği de olur.

Babamın para cüzdanında jelatinli bir bölme vardır. O bölmeye saçının dökük olmadığı yıllarda çektirdiği resmini yerleştirmiştir. İnsanın değiştiğinden, değişmenin sürekli olduğundan; saçlardan söz ediliyorsa eli uzanır cüzdanına. Resmini göstererek der ki:

– Bu benim resmim işte. Saçlarım böyleydi, saçlarım dalga dalgaydı. Tarağın ince yanıyla tarayamazdım. Ya şimdi? Başımız oldu uçak alanı.

Geçen pazar kahvaltı sonrasıydı. Babam pencere kıyısına omuzunu dayamıştı. Kıpırtısız duruyor, yağmur sonrası ıslaklık içindeki bahçeye bakıyordu.

– Hey dünya, hey! dedi.

Annem, kocasının konuşmasına ilgisiz kalmadı.

– Ne oldu Ferit? Çok yürekten çektin "Hey"leri? diye sordu.

Babam, tek sözcükle yanıtladı:

– Ağaçlar...

– Ne olmuş ağaçlara?

– Tümü döktü saçlarını.

– Saçlarını mı? Ağaçların da mı saçı olurmuş Ferit?

– Olmaz mı? Yapraklar onların saçı değil mi? dedi babam.

– Hiç düşünmemiştim doğrusu. Bugüne değin hiç kimseden de duymamıştım!..

– Ben böyle düşünürüm. Yaprakları, ağaçların saçı olarak görürüm. Kış geldi. Onların saçlarını döktü. Yalnız çamlara söz geçiremedi kış. Çamlar çok mutlu ağaçlar. Yazın da saçlı, kışın da saçlı..

Annemin kaşları çatıldı. Azarlayıcı konuştu:

– Üfff Ferit! Gene saçsızlığına mı dertleniyorsun yoksa? Şu güzelim pazar gününe neşeli başlayıp neşeli bitirsene?

– Kendim için değil. Ağaçlar için söylüyorum ben. Ağaçlar saçlıyken daha güzeldi. Şimdi öyle mi ya? Benim saçsızlığıma üzüldüğüm yok. Bana yararı bile var. Tarak eskitmiyorum. Milletvekillerini çoğunlukla saçsızlardan seçiyorlar. Emekli olduktan sonra ben de adaylığımı koyacağım. Hiç kuşkum yok, kazanırım.

– Çok iyi. İşte böyle ol. Kendini üzüntülerden uzak tut.

Ablam kahkahayla güldü. Biz de onun yaptığını yaptık.

Bu neşelenişten sonra babam cam kıyısından çekildi. Koltuğa oturup gazete okumaya daldı. Şimdi de ben bahçeye bakıyordum:

Bir zamanlar, tümü yapraklıydı şimdi yapraksız olan ağaçların. Toprağa koyu gölgeler düşürürlerdi. Kuş sesleri, kuş sürüleri eksik olmazdı. O zaman daha canlı, daha neşeli bir görünümleri vardı.

Ağaçlar şimdi sessiz, düşünceli bir görünüm içindeydiler. Acaba yapraklı, yeşil günlerini mi düşünüyorlardı? O günlerde çekilmiş resimlerinin başkalarına gösterilmesini isterler miydi?

Yapraklarla dolu ağaçlar, bir günde varmamışlardı bu yapraksız, kuru görünümlerine. Her gün biraz daha sararak, her gün biraz daha diplerine yaprak dökerek oluşmuştu bu sonuç. Gözlerimiz buna alışıyordu. Onların çıplaklığı bizi şaşırtmamıştı.

– Senin saçların bir gün içinde mi

döküldü baba? dedim.

Babamın yanıt vermesine kalmadan annem konuştu öfkeli:

– Tam sorulacak soru buldun. Sana ne?

Babam:

– Bir gün içinde dökülür mü insanın saçı? dedi.

– Peki buna niçin alışamadın? dedim.

– Ben mi?

Annem girdi araya:

– Bırakın şu saçı da, saç dökülmesini de, diye söylendi.

Babam yeniden daldı gazetesine. Ben bu kez de bahçeye baharın gelişini düşünmeye başladım. Ağaçların sayılamayacak çokluktaki yaprakları, yeşilin güzel görünüşü bir gün içinde oluşmuyordu ki... Ağaçlar tomurcuklarını yavaş yavaş büyütüyorlardı. Yapraklar da, çiçekler de yavaş yavaş büyüyordu. Zaten çevremizde baharın bir gece içinde, bir gün içinde geldiğini görsek şaşkınlıktan küçük dilimizi yutmaz mıydık? Şimdiye değin kim, bahar geldi, ağaçlar yeşerdi diye, küçük dilini yutmuştur?

Asmaya baktım. Çardak ağaçları üstünde incecik, kuru görünüşlü dallarıyla ıslak ıslaktı.

Annem onun yapraklarından çokça sarma yapardı. Salkım salkım üzümlerinin tümünü yemiştik.

Yapraklar onun saçlarıysa, saçlarından yemek mi yapmıştı annem? Ya üzümler? Üzümler asmanın elleri miydi? Biz onun ellerini, parmaklarını mı yemiştik? Yeryüzünde en tatlı eller asma elleriydi öyleyse?...

Bir serçe sürüsü geldi. Asmanın çıplak dallarına kondu. Yeniden baharın geleceğini, yeniden asmanın yapraklanacağını, öbür ağaçların da yeşereceğini düşündüm. Bu bende sevinç yarattı. Babama göre ağaçlar yeniden saçlarına kavuşacaklardı. Onlara bakıp üzülmeye ne gerek vardı?

Bu sevincimi babama söylemek istedim. Ağaçların saçsızlığına üzülmesinin gereksiz olduğunu, gene saçlı günlere kavuşacaklarını düşünmesini isteyecektim.

Sonra caydım düşündüklerimi söylemekten. Ağaçlar yeniden saçlarına kavuşabilirlerdi. Ya babam? babamın saçları yeniden çıkar mıydı? Cüzdandaki resmine benzeyen bir daha olur muydu hiç?

Babamın yeniden saçsızlığa varamayacağını bildiğimden, ağaçlar için duyduğum sevinci ona söylemedim. İyi etmemiş miyim?

halit kıvanç SİZLERLE

GÜZEL SÖZLER Mİ? DOĞRU SÖZLER Mİ?

Kİmİ insan konuşurken öylesine güzel sözler kullanır ki, bayılırız. Kimi kitaplarda da rastlarız bu tür güzel sözlere.. Aslında güzel konuşmanın koşullarından biridir böyle güzel sözler bilmek.. Bu konuda derlenmiş özel kitaplar da vardır. Bazen gazetelerde, dergilerde de yer alır. Belki söyleyen, ilk söylediğinde bunu "ille de güzel söz olsun" diye sarfetmemiştir. Ama o söz, beğenilmiş, "büyük söz" olarak dillere yerleşmiştir. Ben de severim güzel sözleri.. Buldukça da not ederim. Film seyrederken, televizyon izlerken, kitap okurken rastladıkça bu tür güzel sözleri bir yana yazarım. Arada ben de özenip bu tür sözler yaratmağa çalışıyorum. Sizler de deneyebilirsiniz. Yalnız önemli bir nokta: Her güzel söz, mutlaka doğru söz anlamına gelmez. Söz söylenirken, dinlenirken güzelliğine güzeldir de, belki tam doğruyu yansıtmaz. Güzel olmakla kalır sadece.. Onun içindir ki her doğru söz güzel olabilir de, her güzel söz doğru olmayabilir. Şimdi bakalım, sizler için toparladığımız güzel söz dağarcığında neler var:

● **RÜZGAR** Yelkensiz de olsa, gene rüzgârdır. Ama rüzgârsız yelken, sadece bir bezdir.

● **KENDİSİ** Soğan yiyen, başkalarının soğan yiyip yemediğini anlıyamaz.

● **ARKADAŞLIK**, her zaman gölge veren bir ağaçtır.

● **DİKKAT**, aklın en büyük çocuğudur.

● **GELECEK**, çalışkan insanlarındır.

● **KENDİSİNİ** bütün insanlığın kardeşi sayan kişiden daha mutlu kimse yoktur.

● **KİTAPTAN** daha iyi bir yol arkadaşı bulunamaz.

● **NEZAKET** para ile alınmaz ama her şeyi satın alabilir.

● **BİLGİ** iki türlüdür: Bir şeyi bilmek.. Ya da onu nereden öğreneceğini bilmek...

● **BİR** bugün, iki yarına bedeldir.

● **İYİMSERLER** uçağı bulmuştur, kötümserler de paraşütü..

● **BAŞLAMAK**, yarı bitirmektir.

● **KİTAPLAR** hiç solmayan çiçeklerdir.

● **MÜZİK**, herkesin konuştuğu bir dildir.

● **BİRİ** sizi bir kez aldatırsa suç onundur. Ama ikinci kez aldanırsanız, artık suç sizindir.

● **HER** bildiğini söyleme!.. Ama her söylediğini bil!

● **DOSTLUK** ateşböceği gibidir. Gün ışığında görünmez ama gerektiğinde, hele karanlığa düştüğünüzde pırıl pırıl parlar.

● **KIZAN** kimse, aklı başına gelince bir de kendisine kızar.

● **HAYAT**, açıkgözlerin üçüncü mevki biletle birinci mevkide seyahat ettiği bir trendir.

● **BAZI** horozlar, güneşin sırf onlar ötsün diye doğduğunu sanır.

● **EN UYSAL** dostlarımız hayvanlardır. Ne soru sorar, ne dedikodu yapar, ne borç isterler.

● **GÜNEŞ** ve sanat, en uzağı aydınlatır.

● **BİR OKUL** açılırsa, bir cezaevi kapanır.

● **KÖTÜLÜK** eden, pişmanlık biçer.

● **KALEM**, kılıçtan daha güçlü ve daha keskindir.

● **İNSANI**, okuduğu kitaplar yaratır.

● **PARA**, iyi bir uşak, ama kötü bir efendidir.

● **YANLIŞ**, saman çöpü gibidir. Hemen suyun yüzüne çıkar ve herkes tarafından görülür.

● **BİLGİSİZ** adam boş çuvala benzer. Hiç dik duramaz.

● **KAHKAHA** evin güneşidir.

● **YALANCI**, doğru söylese de kimseyi inandıramaz.

● **KUŞLAR**, doğa adlı annenin güzel çalgıcılarıdır.

● **OKUMASINI** bilen için her insan bir kitaptır.

● **PARASIZ** yapılan tek şey, borçtur.

● **ÇOK ÇABUK** yükselenler kendilerini bir şey sanır. Oysa en çabuk yükselenler, toz ve saman çöpüdür.

● **YAŞAMAK** için ye!. Sakın yemek için yaşama!

● **GÜLMEDEN** geçen gün, kaybolmuş sayılır.

● **ANITLARI** taşlar değil, yapılan işler yaşatır.

edebiyat sevgisi

selim ileri

KONUĞUMUZ YAŞAR KEMAL

İSTANBUL'dan Ali ve Nedim Dursun adlı kardeşlerimiz şu mektubu göndermişler: "Bize dergimizde resimli romanını okuduğumuz İnce Memed yazarı Yaşar Kemal'i tanıtır mısınız?"

Ankara Anadolu Lisesi öğrencilerinden Nurhan Yıldırım adlı arkadaşımızsa, kendisi ve dostları adına Yaşar Kemal üzerine bir soru yöneltiyor. Şöyle diyor Sayın Nurhan Yıldırım: "Sizden Yaşar Kemal hakkında bilgi istiyoruz. Hayatını yazmanız gerekmez. Yazdığı türler, fikirleri, amaçları konusunda bizi aydınlatmanız yeter. Ayrıca sizin için mümkünse yazarımızın adresini de istiyoruz."

Bu haftaki Edebiyat Sevgisi'nin konuğu olsun mu ünlü yazarımız Yaşar Kemal? Onu niçin hepimizin sevdiğini, yapıtlarına niçin önem vermediğimizi, hattâ bu değerli yazarın kişisel yaşamında neler yaptığını irdeleyelim mi? Böylelikle hem Edebiyat Köşesi'ne mektup yazmak inceliğini gösteren dostlarımızın isteklerini yanıtlarız; hem de Yaşar Kemal'i bir de benim ağzımdan tanımış oluruz.

İki yıl kadar önce bir güz günü Yaşar Kemal'i evinde ziyaret etmiştim. Kendisini kuşkusuz yıllardan beri tanıyordum. Ama bu değerli sanatçımızın evine ilk kez gidiyordum. Yanımda Yaşar Kemal'in de tanıdığı bir arkadaşım vardı. O akşamüstünü, o geceyi çok sevinçli, ışıltılı bir anı olarak saklayacağım...

YAŞAR Kemal Basınköy'de oturuyor. İstanbul'un Küçükçekmece taraflarında bir yer. Deniz, yağmur ve külrengi görünüm hâlâ gözümün önünde. Yaşar Kemal ve sayın eşi, alçakgönüllü, sıcak, dost insanlar. Hele bu ünlü sanatçımızın, çocuksuluğunu, arılığını koruyabilmiş olması gerçekten etkileyici. Bize, yeni yazdığı — o sıralar "Deniz Küstü"yü yeni bitirmişti — romanından kimi bölümleri okudu Yaşar Kemal. Ne garip; kurşunkalemle yazıyormuş ve silgi kullanıyormuş. Defterleri, kâğıtları, kurşunkalemleri, irili ufaklı alacalı bulacalı silgileri, kalemtraşı masasının üstünde duruyordu. Yazdıklarını okurken ancak büyük sanatçılarda görebileceğimiz kerte heyecanlıydı. Bir ara İsveç'te basılmış, psikolojik oyun ve romanlarıyla dünya edebiyatını sarsmış August Strindberg adlı yazarın özel güncesini gösterdi bize. Strindberg, benim çok sevdiğim bir edebiyatçıdır. Bu günce de bir tıpkıbasımdı. Biliyorsunuz; tıpkıbasımlarda eldeki metinlerin filmleri çekilir ve metnin her türlü biçimsel özelliği korunur. Strindberg'in güncesi de böyle yayımlanmıştı. Defterler boyutlarıyla, kâğıt kaliteleriyle karşımızdaydı. Bu girişim için Yaşar Kemal önayak olmuş ve İsveç'teki yayımcısına önermiş. Kitabı karıştırırken sigara yakmaya kalkıştım, kibrit çöpünden fırlayan kıvılcım yapıtın sayfalarına düştü ve kahverengi leke bıraktı. Müthiş utanmıştım. Ama Yaşar Kemal büyük bir hoşgörürlükle gönlümü aldı... O gece yediğimiz lahana sarmasının tadını, Yaşar Kemal'in portakal, mandalina, limon sıkışını nasıl unutabilirim! Sonra geç saat Basınköy'den ayrıldık. Yaşar Kemal de bizimle birlikte çıktı; akşamları ille yürüyüş yapıyormuş.

Evet; böyle sade, candan bir insan işte Yaşar Kemal. Cömert bir insan sevgisini, her zaman yüreklendirici bir tutumu onda yakalamak olası.

1952 yılında "Sarı Sıcak" öyküleri yayımlandığında Türk edebiyatı yerinden oynuyor, herkes Yaşar Kemal'in yazdıklarını övüyor, yeni yapıtlarını merakla bekliyordu. Yaşar Kemal'se ardında çok acılı bir geçmişle bütün bunlardan habersiz gibiydi, durmaksızın yazıyordu.

Son sınıfta ortaokulu bırakmıştı; Adana'da inşaatlarda denetçilik, çiftliklerde yazmanlık, pirinç tarlalarında su bekçiliği, batozlarda ırgatlık, arzuhalcilik yaparak gelmişti 1952 yılına. Anadolu'nun coğrafyası, tarihi, söylencesi ve dili konusunda engin bir birikimi vardı. Nitekim "Sarı Sıcak" olsun, ondan sonraki yapıtları olsun görkemli bir Anadolu Türkçesiyle örülüdür. Şa-

KUŞLAR DA GİTTİ

(. . .) Deniz kıyısından Florya'ya doğru vardım. Veysel, Aile Gazinosunda tek başına radyo dinliyordu. Şişman bir adam uzun ak donuyla tahta iskeleden üşüyerek, ellerini patancının arasına sokmuş denize giriyordu. Cumhurbaşkanlığı köşkünün önünden Belediye Plajının büyük çınarının altına geldim, çınar duyulur duyulmaz, kalın bir uğultudaydı. Ağacın bütün yaprakları sararmış, sarıdan kırmızıya dönüşüyordu. Önüme, kıpkırmızı kesilmiş üç yaprak, ağır ağır inerek, yaylanarak düştü. Başımı kaldırdım, ağacın doruğundaki yapraklar da kızarmış mı, diye bakmak istedim. Daha yeni yeni sararmaya başlamışlardı. Başımı kaldırınca bir de ne göreyim, tam üstünde sivri kanatlarını sonuna kadar açıp gökyüzünün ortasına öyle çakılmış kalmış, kıpırtısız bir büyük atmaca uçmuyor mu! Atmaca bu kadar büyük olmaz, atmacanın kanatları da bu kadar geniş değildir. Buralarda orta boy kızıl kartallar da vardır. Geçen yıl Nevzat ormanda kanadı kırılmış bir kızıl kartal buldu. Bir doğa güzelliği, tansığıydı kartal, kanadı iyi olur olmaz, bir gün bile kalmadı Nevzat'ların evlerinde, uçtu gitti. Belki bir kızıl kartaldır bu uçan.

YAŞAR KEMAL

ır Ali Püsküllüoğlu – aynı zamanda değerli bir sözlükçü olan Ali Püsküllüoğlu – 1974 yılında Yaşar Kemal'in yapıtlarını taradı; edebiyatımız için çok özgün bir inceleme sayılması gereken "Yaşar Kemal Sözlüğü"nü kotardı. Ali Püsküllüoğlu "Önsöz"ünde bakın neler diyor:

"Yaşar Kemal, edebiyatımızın, dilimizin büyük ustalarından biridir. Bir anlatı ustasıdır. Türkçenin şiirini duyuran büyük bir yazardır. Bir destancıdır, bir türkücüdür. Yaşar Kemal'in okuru, onun Karacaoğlanlığına kapılır, kullandığı sözcüklerin, deyimlerin, atasözlerinin, ilençlerin, sövgülerin, yergilerin, alkışların, yakarıların üzerinde durmadan okur. Oysa Yaşar Kemal, o tatlı anlatımının akışına nice bölgesel sözleri bir ortak dil düzeyine çıkarmıştır. Onun için okur anlamasa bile anladığını sanır, pek ayrımında olmaz bu sözlerin. (. . .) Yaşar Kemal yapıtlarıyla bir coğrafya yaratmıştır. O coğrafyayla birlikte tarih, kişiler, folklor ve anlatım, dil ele alınmalıdır. Böyle bir çalışma, kişisini beklemektedir. Böyle bir çalışma için Yaşar Kemal'de sonsuz bir gereç bolluğu vardır."

Görülüyor ki; Yaşar Kemal'i okurken, her şeyden önce onun diline, söyleyişine, biçemine (üslubuna) dikkat etmemiz gerekiyor. Çünkü sanatçı, bu dili Anadolu'nun çeşitli bölgelerinden derlediği sözcükler üzerine kuruyor ve ortak bir Türkiye Türkçesi yaratmaya didiniyor.

BUNUN yanı sıra, Yaşar Kemal salt coğrafyaya takılı kalmıyor; coğrafyayla birlikte Anadolu'nun tarihini, töresini, söylencesini günümüzün isterleri için saptıyor. Dünden bugüne, bugünden yarına Anadolu gerçekliklerini tek tek sunuyor okura. Toplumumuzun sorunlarına ışık tutarken, toplumun büyük çoğunluğunu belirleyen etmenleri açıklıyor; tarihsel evreleri göstererek bizi bekleyen yarını çözümlüyor.

Ben, Yaşar Kemal'in yapıtına iki ayrı dönem içinde bakılmasını önermiştim bir yazımda. Bence, Yaşar Kemal başlangıçta Anadolu gerçekliklerine klasik gerçekçi yazarlar gibi eğilmiş ve düşüncelerini bu yolda geliştirmiştir. Ünlü "İnce Memed" romanı olsun, "Ortadirek", "Yer Demir Gök Bakır" olsun dıştan anlatımı yeğlemiş kitaplardır. Dıştan anlatım tekniğinde, romancı, kişilerini iç dünyalarıyla vermez, doğrudan doğruya herkesin tanıklık edebileceği dış olayları betimler. Ama romancımız, "Ortadirek" ve "Yer Demir Gök Bakır"ın devamı niteliğindeki "Ölmez Otu"yla içe bakışlı bir anlatımı seçerek, yapıtlarına yepyeni bir boyut katmıştır. O günden sonraki romanları, öyküleri de böylesi bir zenginlik çerçevesinde gelişmiştir.

Aynı şekilde, Yaşar Kemal'in son on yıl içindeki yapıtları, Anadolu gerçekliklerine tarihsel zaman açısından bakmak gereksinimini duymuştur. "İnce Memed" ya da az önce adlarını saydığım öteki iki roman, irdeledikleri zaman dilimini kesin bir çerçeve içine yerleştirmiştir. Öte yandan romancımız "Yusufcuk Yusuf" ya da "Demirciler Çarşısı Cinayeti" 'li yeni romanlarında bu çerçeveyi kırmış, Anadolu'ya çağlar ve tarihsel evreler görüngesinden (perspektif) eğilmiştir.

DİLERSENİZ bu konuda şair, denemeci, eleştirmen Hilmi Yavuz'un saptayımına yer verelim: "Yaşar Kemal'in " Yusufcuk Yusuf" adlı romanı, Çukurova'da feodal üretim tarzının, yerini yavaş yavaş, kapitalist üretim tarzına bırakmakta olduğu tarihsel süreci, roman zamanı olarak geçer. Bu romanda "geçmiş zaman", feodal üretim tarzının egemen olduğu tarihsel süreçtir. Başka bir deyişle Yaşar Kemal, "Yusufcuk Yusuf'ta," diyor Hilmi Yavuz ve romancımızın, tarihe artık toplumu belirleyen üretim güçleri açısından eğildiğini ileri sürüyor. Demek ki romancı, Anadolu gerçekliklerini çözümlerken sorunlara çalışma, üretme hayatımızın penceresinden eğilmekte. Kısacası; insanları belirleyen etmenlerin başında tarihsel, ekonomik ve toplumsal düzeni görmekte Yaşar Kemal.

Ama onu salt bu özellikleriyle sınırlandırmaya kalkışmak da eksik olacaktır. Çünkü Yaşar Kemal, "Kuşlar da Gitti" adlı nefis uzun öyküsünde ve "Al Gözüm Seyreyle Salih" romanında gerçekliğe bambaşka bir ortamdan yaklaşmayı denemiştir. Romancı, bu kez, yoksunlukların, çaresizliklerin, acıların "doğrudan doğruya kendisi" olmuş; anlatımını bu yolda geliştirmiştir. Biraz açayım demek istediğimi: "Kuşlar da Gitti"yi okumuşsanız; burada yer yer yazarın aradan çekildiğini, kişilerinin ağzından anlattığını, hattâ kişilerini de bırakarak acıların dili kesildiğini fark etmişsinizdir. Kuşkusuz bu özelliklerin tümünü Yaşar Kemal'in başlangıçtaki yapıtlarında da bulmak olasıdır. Ne var ki, romancımız şimdi onları daha yetkin bir edebiyat gücüyle gündemine getirmiş bulunmaktadır...

İyi bir romancı, olaylara ve kişilere hem iç hem de dış gerçekliklerle eğilir; bir yandan da olayları, kişileri belirleyen tarihsel, ekonomik, toplumsal düzeni duyumsatır. Yaşar Kemal'in sanatındaki başarı gizi de, bu yapıyı Anadolu coğrafyası üstünde kotarabilmesiyle açıklanmalıdır.

Dağarcık

YAŞAR KEMAL

1922 yılında Adana'nın Gökçeli köyünde doğdu. Sanat yaşamına 1939'da şiirle başladı. Folklor üzerine yoğun araştırmalar yaptı. 1951 yılında Cumhuriyet gazetesinde yaygın bir ilgi toplayan röportajları yayımlandı. Röportajlarını, "Yanan Ormanlarda Elli Gün" (1955), "Çukurova Yana Yana" (1955), "Peri Bacaları" (1957), "Bu Diyar Baştan Başa" (1971), "Bir Bulut Kaynıyor" (1974) gibi kitaplarda derledi.

1967 yılında yayımlanan "Bütün Hikâyeler"de o güne dek yazdığı öyküleri topladı. "Kuşlar da Gitti" (1978) sonradan yazdığı bir uzunöyküsüdür.

"Üç Anadolu Efsanesi" (1967), "Ağrıdağı Efsanesi" (1970), "Binboğalar Efsanesi" (1971), "Çakırcalı Efe" (1972) Anadolu yaşantısından destanlık romanlarıdır. Çoğu ırmak-roman niteliğindeki bellibaşlı öteki yapıtlarını şöyle sıralayabiliriz: "Teneke" (1972), "İnce Memed" (1955, ikinci bölümü 1969), "Ortadirek" (1960), "Yer Demir Gök Bakır" (1963), "Ölmez Otu" (1969), "Demirciler Çarşısı Cinayeti" (1974), "Yusufcuk Yusuf" (1975, "Yılanı Öldürseler" (1976), "Al Gözüm Seyreyle Salih" (1976), "Deniz Küstü" (1978).

totoş

HER ŞEY BİTTİ. ZAVALLI ÇOCUKLAR! KORKUNÇ BİR ŞEY
DUYGUSALLIĞA KAPILMANIN SIRASI DEĞİL! ZENGİN OLDUK!
BİRER CANAVAR OLDUK BENCE! BU ÇOCUKLARIN BİZE NE KADAR İYİ DAVRANDIKLARINI DÜŞÜNÜYORUM DA...
SUS!
HA! HA! HA! HA!
NİÇİN GÜLÜYORSUN? BİR SANİYE ÖNCE PERİŞANDIN ŞİMDİ DE GÜLÜYORSUN? ÇILDIRDIN MI YOKSA?
SİNİRDENDİR. ÇOCUK YERİNE İKİ ÇUVAL PATATESİ SUYA ATMIŞ OLABİLİR MİYİZ? BELKİ ÇOCUKLAR YER DEĞİŞTİRMİŞLERDİR...
DALGA MI GEÇİYORSUN?
GİT BAK!!
PATATES
ÇUVALLARIN SAYISI TAM MI?
İŞTE TOTOŞ DENİLEN ÇOCUĞUN ADRESİ. EVİNE GİDİP BAKIN. BEN ÖTEKİLERİ SORGUYA ÇEKECEĞİM.
BUNDAN KUŞKU MU DUYUYORSUN YOKSA?
ONLARI BULACAK MISINIZ POLİS BEY?
BU NE SURAT? NE OLDU?
YANILMAMIŞIZ, SUYA GERÇEKTEN ÇOCUKLARI ATMIŞIZ!
PATATES
İŞTE, KOMİSER BEYLE BANKANIN MÜDÜRÜ!
YEMİN EDERİM SUÇLULAR HAPİSTE. ÜÇ KİŞİYMİŞLER. BİRBİRLERİNİ İHBAR ETTİLER. ŞEFLERİNİ DÜN GECE BURADA TUTUKLADIK.
O ZAMAN!
ÇALDIKLARI PARALARI NASIL ELE GEÇİREMEDİNİZ?
ÇÜNKÜ ONLARI SOYGUNDAN ÖNCE TUTUKLADIK. EVET EFENDİM.
KOMİSER, OLANLARI ANLADIM GALİBA.
BU HAYDUTLAR SON ANDA İŞİ BİR ÇOCUK ÇETESİNE DEVRETTİLER. ÇOCUKLARDAN İKİSİ DE PARALARLA BİRLİKTE KAÇTI.

totoş

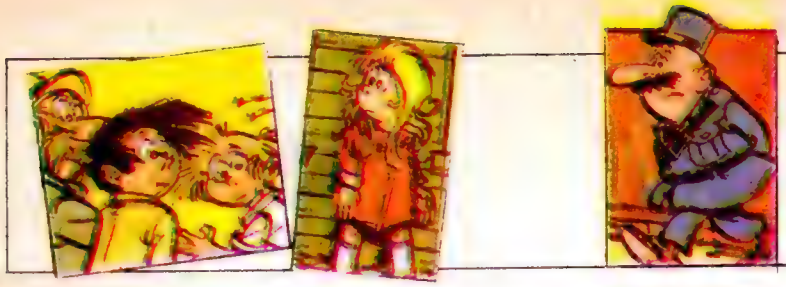

DELİ MİSİNİZ SİZ ? ONLAR KAÇMADI, KAÇIRILDI. MUTLAKA BİR ŞEYLER KEŞFETMİŞLERDİ.

BİZİMKİLER KAÇIRILMIŞ. GALİBA TOMBİK BİR ŞEYLER BİLİYORMUŞ.

BURADA ZAMAN YİTİRİYORUZ !

ÇIKAMAZSINIZ. KİMSE KIPIRDAMASIN ! KOMUTLARIM VAR !

BİZİM DE. NE OLURSA OLSUN ARKADAŞLARIMIZI BULMALIYIZ !

?!!

BANA KALIRSA O GARİP OTELDELER !

OTELİN YERİNİ BİLİYORSAN BİZİ GÖTÜR, HEMEN ONLARI KURTARALIM !

OLDU, GİDELİM !!

AMA?! KOMİSER BEY, GİDİYORLAR.

EH ! PEŞLERİNE TAKILALIM !!

BU SIRADA İKİ HAYDUT...

HER ŞEY YOLUNDA...

PATATES

ARTIK MASKELERİMİZİ ÇIKARA BİLİRİZ.

TABİİ...

VROUM VROUM

BU İKİ ÇOCUK YÜZÜNDEN SURAT ASIP DURMA ! BAŞKA ÇAREMİZ YOKTU. ÇOK ŞEY BİLİYORLARDI. ARTIK ZENGİNİZ, ÖNEMLİ OLAN BU.

KİMSE BİZİ BULAMAZ. HİÇ BİR İPUCU BIRAKMADIK.

İNŞALLAH !

totoş

BENİM OTELİM BİR HAPİSHANE DEĞİLDİR! HİÇ BİR ÇOCUK KAPATILMADI BURAYA!
HOTEL
AMA, SİZİN OLANLARDAN HABERİNİZ OLMAYABİLİR!

BU SORUŞTURMA DA NEYİN NESİ? ŞİMDİ SİZİ...
DÜN AKŞAM YA DA BU SABAH OTELDEN AYRILAN MÜŞTERİ OLDU MU?
BU ÇOCUĞUN SORDUĞU SORULARI YANITLAYIN. POLİS!
YAŞASIN KOMİSER BEY.

BU SABAH ERKENDEN OTELDEN İKİ MÜŞTERİ AYRILDI. İKİ İKİZ KARDEŞ. KEL, YUVARLAK BURUNLU İKİ ADAM...
AMA?! MAHZENDE BULDUĞUMUZ FELÂKETZEDELERİN YEĞENİ BU.

KOMİSER BEY BU ADAMIN YÜZÜNDE PLÂSTİKTEN BİR MASKE VARDI...
PEKİ İHTİYARLAR NE OLDU? YOKSA YEĞEN ONLARI DA MI ATLATTI?
?!

EVET İKİ İHTİYAR ARA SIRA ONLARI ZİYARETE GELİYORLARDI.
PÜSKÜL O BİLDİĞİNİ POLİSE ANLATMANIN SIRASI GELDİ GALİBA.
İLLE DE BUNU ÖĞRENMEK İSTİYORSUN DEĞİL Mİ?

KOMİSER BEY KULAĞINIZA BİR SIR SÖYLEYECEĞİM..
KULAĞIMA MI?
AH! CADALOZ!

BZZZ BZZZ BZZZZ...
?

AMA BUNUN OLAYLA NE İLGİSİ VAR?
EVET AMA...

ABZZZZ... BZZZZZZ...
HO!

BENİ İYİ DİNLE KÜÇÜK SERSERİ. BİR DAHAKİ SEFERE SENİ HAPİSE ATTIRIRIM ANLADIN MI?
?

BU SAÇMALIKLARDAN VAZGEÇ PÜSKÜL. ÇOCUKLARI BULMAMIZA YARDIMCI OLABİLECEK BİR ŞEY BİLİYORSAN SÖYLE.
KADININ HİÇBİR ZAMAN ÇANTA TAŞIMAMASINI GARİP BULDUM.
DİKKATİNİ ÇEKEN BU MUYDU? NE SAÇMA ŞEY!

TAM TERSİ, HİÇ SAÇMA DEĞİL. KORKARIM Kİ KİMSEYİ BULAMAYACAĞIZ. NE İHTİYARLARI, NE İKİZLERİ, NE DE BİZİM ÇOCUKLARI. ÇÜNKÜ ÇANTA TAŞIMAYAN BİR KADIN, KADIN DEĞİLDİR!..

totoş

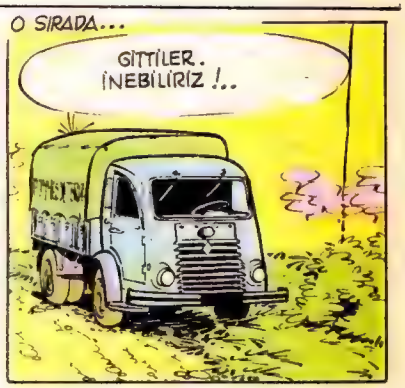

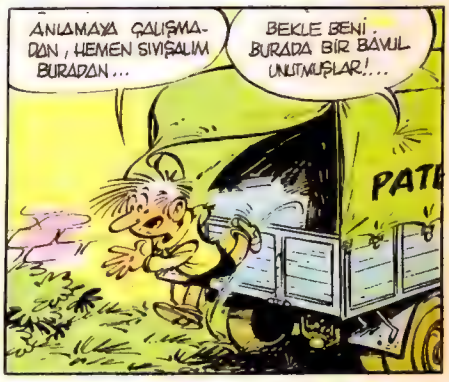

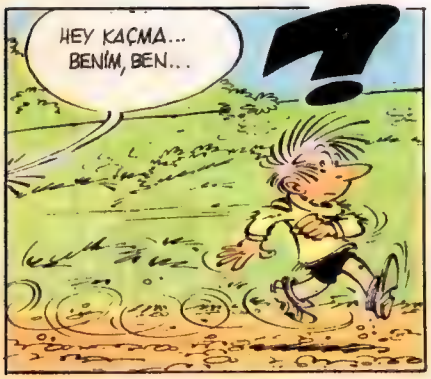

DEVAM EDECEK

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY-Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

SIRIM HASTA

DERSTE aritmetik problemi çözüyorduk. Problemimiz yumurta ve elma satan bir çiftçiden söz ediyordu. Sonra Sırım elini kaldırdı.

— Evet Sırım? dedi öğretmen.

— Dışarıya çıkabilir miyim? Hastayım galiba, dedi Sırım.

Öğretmen Sırım'a, bir dakika yanına gelmesini söyledi, Sırım'ın yüzüne baktı, elini alnına koydu ve:

— Evet iyi görünmüyorsun. Çıkabilirsin. Revire git, hasta olduğunu söyle, dedi.

Sırım problemini bitirmeden, memnun ve mesut dışarıya çıktı. Sonra Dalgacı hemen elini kaldırdı, öğretmen ona "Aritmetik dersinden kaçmak için hasta numarası yapmam doğru değil!" cümlesini evde, bütün zamanlara ve kiplere koymasını söyledi.

Ders arasında Sırım'ı avluda bulduk.

— Revire gittin mi? diye sordum.

— Hayır, zil çalıncaya kadar gizlendim, dedi Sırım.

— Neden revire gitmedin? diye sordu Toraman.

— Ben deli değilim, dedi Sırım. Revire son gidişimde dizime tendürdiyot sürdüler, dizim cayır cayır yandı.

Gümüş, Sırım'a hastalığının gerçek mi olduğunu sordu, Sırım da Gümüş'e bir tokat mı yemek istediğini sordu, Dalgacı bu işe çok güldü, tam olarak diğer arkadaşların ne dediklerini ve neler olduğunu anımsamıyorum ama birden hepimiz Sırım'ın çevresinde dövüşmeye koyulduk. Sırım oturmuş bizi izliyor, bu arada da "Haydi, haydi vur, vur!" diye bağırıyordu.

Lüplüp ve Çarpım her zamanki gibi dövüşmüyorlardı. Çarpım teneffüslerde derslerini gözden geçirir. Hem gözlüklü olduğu için kendisini istediğimiz gibi patatlayamayız. Lüplüp ise ders zili çalmadan önce iki sandviçini bitirmek zorundaydı.

Sonra Bay Sinekvurmaz koşarak geldi. Bay Sinekvurmaz genç gözetmenimizdir. Karagöz'ün bize göz kulak olmasına yardım eder. Çünkü gerçekten, oldukça uslu olmamıza karşın teneffüste bize gözcülük etmek kolay iş değildir.

— Ne oluyor yine küçük yabaniler? Hepinizi cezaya bırakacağım! dedi Bay Sinekvurmaz.

— Beni cezaya bırakamazsınız, ben hastayım, dedi Sırım.

— Yaaaaaa? dedi Gümüş.

— Bir tokat ister misin? diye sordu Sırım?

— Susun! Susun, yoksa hepinizi gerçekten hastanelik ederim! diye bağırdı Bay Sinekvurmaz.

O zaman hepimiz sustuk. Bay Sinekvurmaz Sırım'a yaklaşmasını söyledi.

— Neyin var? diye sordu Bay Sinekvurmaz.

Sırım kendisini kötü hissettiğini söyledi.

— Bunu evdekilere söyledin mi? diye sordu Bay Sinekvurmaz.

— Evet bu sabah anneme söyledim, dedi Sırım.

— Peki annen neden seni okula yolladı?

— Çünkü ben her sabah anneme kendimi iyi hissetmediğimi söylerim. Tabii kadıncağız şaşırıyor. Ama bu kez doğru söylüyordum, dedi Sırım.

Bay Sinekvurmaz Sırım'a baktı, başını kaşıdı, Sırım'a revire gitmesi gerektiğini söyledi.

— Hayır! diye bağırdı Sırım.

— Ne demek hayır? Hastaysan revire gitmelisin. Hem sözümü dinlemek zorundasın! dedi Bay Sinekvurmaz.

Bay Sinekvurmaz Sırım'ı kolundan tuttu ama Sırım "Hayır gitmeyeceğim, gitmeyeceğim!" diye bağırmaya başladı ve ağlayarak yerlerde yuvarlandı.

Sandviçlerini yeni bitiren Lüplüp:

— Vurmasanıza. Görmüyor musunuz, çocukcağız hasta, dedi.

Bay Sinekvurmaz gözlerini açarak Lüplüp'e baktı.

— Ama ben... demeye başladı, sonra kıpkırmızı oldu, Lüplüp'e işine bakmasını, onu da cezaya bıraktığını söyledi.

— İyi valla! Bu salak hastalandı diye cezaya da mı kalacağız yani? diye bağırdı Lüplüp.

— Bir tokat ister misin? diye sordu zırlamayı kesen Sırım.

— Yaaaaaa? dedi Gümüş.

Hep bir ağızdan tartışıp bağırmaya başladık. Sırım oturmuş bizi izliyordu, o sırada Karagöz koşarak geldi.

— Ne o, Bay Sinekvurmaz, başınız dertte mi? diye sordu Karagöz.

— Sırım hasta, dedi Toraman.

— Size bir şey soran olmadı. Bay Sinekvurmaz, lütfen bu öğrenciyi cezalandırın, dedi Karagöz.

Bay Sinekvurmaz Toraman'ı da cezaya bıraktı,

Lüplüp bu işe çok sevindi, çünkü arkadaşlarla birlikte cezaya kalmak daha gırgırdır.

Bay Sinekvurmaz Karagöz'e, Sırım'ın revire gitmek istemediğini, Lüplüp'ün ukalalık edip kendisine Sırım'a vurmamasını söylediğini, kendisinin zaten Sırım'a vurmadığını, hepimizin ne kadar çekilmez, çekilmez, çekilmez çocuklar olduğumuzu anlattı. Bu çekilmez sözcüğünü üç kez tekrarladı, hattâ son söyleyişinde sesi anneminkini andırıyordu. Kendisini deli ettiğim zamanlardaki sesini...

Karagöz eliyle çenesini ovdu, Bay Sinekvurmaz'ı kolundan tuttu, onu biraz öteye götürdü, elini omuzuna koydu, alçak bir sesle uzun uzun ona bir şeyler anlattı. Sonra ikisi bize doğru geldiler.

— Şimdi seyret oğlum, dedi Karagöz, ağzı kulaklarına vararak. Parmağıyla Sırım'ı çağırdı.

— Numara yapmadan şimdi benimle revire geleceksin. Tamam mı? dedi Karagöz.

— Hayır, diye bağırdı Sırım. Asla! Asla gelmem! ve ağlayarak yere yuvarlandı.

— Zorlamayın, dedi Tınğır.

İşte o zaman kıyamet koptu. Karagöz kıpkırmızı kesildi, Tınğır'a ve o sırada gülmekte olan Dırdır'a cezalar dağıttı. Ne garip, şimdi Bay Sinekvurmaz'ın ağzı kulaklarındaydı.

Sonra Karagöz Sırım'a: Sırım dalga geçmenin sırası olmadığını anladı, peki, dizlerine tendürdiyot koymamaları koşuluyla revire gideceğini söyledi.

— Tendürdiyot mu? Merak etme kimse sana tendürdiyot sürmez. Ama iyileştiğin zaman gel, seninle görülecek bir hesabımız var. Şimdi hadi bakalım, Bay Sinekvurmaz seni revire götürecek, dedi Karagöz. Hepimiz revire doğru yürüdük. Karagöz bağırdı:

— Hepiniz değil. Bir tek Sırım gidecek. Revir bir avlu değil. Hem arkadaşımızın belki bulaşıcı bir hastalığı vardır.

Hepimiz çok güldük. Bulaşıcı hastalıklardan ödü kopan Çarpım dışında...

Sonra Karagöz zili çaldı, hepimiz sınıfa girdik. Bay Sinekvurmaz da Sırım'ı eve götürdü. Ne şanslı şey şu Sırım, dersimiz dilbilgisiydi.

Neyse hastalık hiç önemli bir şey değilmiş.

Sırım ve Bay Sinekvurmaz kızamık olmuşlar.

KİRPİ ÇOCUK

UMUR BUGAY

ÇOK SOBAMIZ VAR AMA...

BABAM, koltuğunun altında yeni aldığı soba borularıyla, soluk soluğa geldi. Annem kapıyı açınca çok korktu. Çığlığı bastı. Merdivenlerin lambası yanmıyor. Bulunmuyormuş. Karanlıkta tanıyamamış babamı. "Silahlı bir adam üstüme geliyor sandım" dedi. Damağını kaldırdı. Babam gülmeye başladı. "Daha neler?" dedi. "Böyle de silah mı olur? Havan topu gibi.. Soba borusu aldım karıcığım." Annem soba sözünü duyunca bir çığlık daha attı. "Aaaa! Yetti artık!" dedi. "Her gün yeni bir soba getiriyorsun eve..."

Bizim evin içi sobayla doldu bugünlerde. Oturacak yer kalmadı bize. "Burası Türkiye!" diyor babam. "Bir soba yetmez. Gaz bulamazsan odun yakacaksın!" Havalar birden soğudu. Battaniyelere sarılıp oturuyoruz. Günlerdir gaz yok. Babam, "Bu böyle olmaz!" dedi. Önce gitti üç tane elektrik sobası aldı. "Bu kış gaz bulamayacağız biz!" dedi. "Elektrik az kesiliyor. Pahalı olacak ama ne yapalım? Donmaktan iyidir." Üç gün çok iyi ısındık. Yatmadan önce odalara götürüp ısıtıyorduk. Başlangıçta, "Çok para verdin" diye karşı koyan annem bile, "İyi ki aldın şu sobaları" demişti. Üç gün sonra sevincimiz kursağımızda kaldı. Elektrikler günde dörtbuçuk saat kesilmeye başladı.

Şimdi üç elektrik sobası da bir köşede duruyor. Geçenlerde babam sinirlenip birine tekme attı. "Gözüm görmesin şunları!" dedi. Babam onları değerinden biraz daha eksiğine satıp tüp gazla çalışan bir soba almak istedi. Kimseye satamadı. "Ne yapalım elektrik sobasını?" demişler. "Bu zamanda en iyisi odun yakmak."

Geçenlerde merdivenlerden tangur tungur bir ses duyduk. Annem hazırmış. "Baban yine bir soba getirdi" diye telaşla kapıya koştu. Bir tüp gaz sobası almıştı. "Tüpü onbeş gün içinde gelecek" dedi, sobayı yere bırakırken. "Abone oldum. Beklemeniz gerekiyormuş." Aradan onbeş gün geçti ama bizim tüp gelmedi. Sobamız karşımızda duruyor. İçi boş. Annem, "Bu kış sobalarımıza baka baka ısınacağız anlaşılan" dedi.

Babam tüp gazdan iyice umudunu kesti. Bir akşam eve geldi. Canı sıkılıyordu. Konuşmadan oturdu bi süre. Bizim ellerimizi ovuşturup, battaniyelerimizin içinde büzüldüğümüzü görünce, kalktı. Paltosunu giydi. Bir şey söylemeden çıktı, gitti. İki saat sonra bir odun sobasıyla geldi. "Anlaşıldı!" dedi. "Odun yakacağız bu kış." Borularını almamış. "Gaz sobasının boruları olur" dedi. "Boşuna para vermedim." Çok uğraştı. Uymadı odun sobasına o borular. Bitkin, oturdu. Sigara yaktı. Odanın içindeki sobalara bakmaya başladı. Gülüyordu.

MEHMET'İN ÇEVRE DOSYASI

ATİLA ALPÖGE ■ DEVRİM ALPÖGE

ÇEVRE YARIŞMASI

4

Bu sayıda yer alan yapıtlarda arkadaşlarımız yanlış ve çarpık bir sanayileşmenin çevreyi etkileyişi üzerinde duruyorlar. Gerçekten de fabrikaların çevreye büyük zararı oluyor. Ama kalkınmak için de fabrika gerekiyor. Demek ki, fabrikalardan vazgeçemeyiz. Öyleyse onları kurarken çevreyi koruyacak bütün önlemleri almalıyız.

SUYUN RENGİ

Mehmet Aksoy

Bundan beş yıl önce evimizin az ötesinde bir dere vardı. Kıvrıla kıvrıla geçerken tatlı sesler çıkarır, insana şarkı söylüyormuş duygusunu verirdi. Sıcak yaz günlerinde derenin kıyısına gider, şarkılar söyler, oyunlar oynar, suya dalıp yüzerdik.

Sonraları evimizin yanındaki köprünün ilerisine fabrikalar kuruldu. Ben ve arkadaşlarım buna önceleri pek aldırmadık. Derenin tertemiz sularına girmeye devam ettik. Ama bir ay sonra deremizin suyu bazı günler sarı, bazı günler siyah akmaya başladı. Bir gün babama bunun nedenini sordum. Babamın anlattığına göre buna fabrikalar neden olmuş...

Daha sonraki günlerde dereden ağır kokular gelmeye başladı. Ayrıca derenin kenarında ve üstünde sinekler kaynaşır oldu. Büyüklerimden duyduğuma göre, bu sinekler bazen öldürücü hastalıklara yol açabilirmiş.

Babam her akşam anneme fabrikaların suya devamlı pislik akıttıklarını, ama hiçbir zaman suyu bu pisliklerden arıtacak çalışmalar yapmadıklarını söylüyordu.

Bu yüzden babam buradan taşınmamıza karar verdi. Çocukluğumun geçtiği bu yerlerden ayrılırken, derenin eski hali gözlerimin önüne geldi. O zamanki şirin dere şimdi çirkin bir bataklıktı.

Büyük denizlerin aynı durumla karşılaşınca, fabrika artıklarından zehirlenen balıkların öleceğini, geçimlerini bu yoldan sağlayan insanların aç kalacağını düşündükçe, üzüntüm bin kat artıyor. İlgililerin bu yoldaki çalışmalarını sıklaştırmaları binlerce insanın hayatını kurtaracak.

KÖYDE FABRİKA

Babam öğretmendir. Yıllardır yurdun bir çok yerinde görev yapmış. En son görev yeri ise, Anadolu'nun şirin bir köyüydü. Babam bu köyün güzelliğini bize anlata anlata bitiremezdi. Sonra bizi de yanına aldı. Oraya gittiğim zaman babama hak verdim. Burası gerçekten de çok güzeldi; cennetin bir örneğiydi.

Kısa zamanda kendime arkadaşlar buldum. Çok mutluydum.

Bir gün akşamüzeri, büyük araba ve makinelerle, yirmi - yirmi beş kişilik bir insan kafilesi geldi. Bu arabalarla, makineler ve gelen kişiler benim oldukça dikkatimi çekti. Bunun için babama çeşitli sorular sorarak bunların ne yapmak istediklerini öğrendim. Yapmak istedikleri, gölün kenarına bir kaç fabrika kurmakmış.

Babam bu konuyu bana uzun uzun anlattıkça o gelen kişilere düşmanlık duydum. Çünkü fabrikaların havayı ne kadar kirlettiğini ve çevrenin güzelliğini ne derecede bozduğunu biliyordum.

Bu konu, varlığını bir kaç hafta korudu. Köylüler karşı çıktıysa da sonuçta hiçbir şey elde edilemedi. Fabrikalar kurulmaya başlandı.

Onların kurulmasından sonra ilk kirlenen göl oldu. Göl pislikle doldu. Ne suyu içilebiliyor, ne de girilebiliyordu. Köye bir karamsarlık çöktü. Köy halkı eskisi kadar neşeli değildi artık. Herkes fabrikalardan yakınıyordu. Fabrika bacalarından çıkan zehirli gazın etkisiyle ağaçlar kurumaya başladı. Halk ne kadar uğraştıysa da hepsi boşa gitti. O şipşirin, cennet örneği köy tanınmaz hale geldi.

İşte hava kirlenmesine önemli bir örnek. Bizim büyüklerimiz halâ ilgisiz davransın, boş versin. Böyle giderse, yurdumuzun tümüyle bu hale geleceğini unutmamalıyız.

Emilo Salgari

ALASKA MADENCİLERİ

UYAN BENNIE!
HAYVANLAR MI KAÇIYOR?
CAN SESLERİ GECENİN KARANLIĞINDA ÇINLIYORDU.
GÖL TARAFINDAN GELİYOR.
WINCHESTER KAYBOLMUŞ, SİLAHINI YERLİLER BULMUŞ.
BANG! BANG!
GİDİP BAKALIM.
SES KESİLDİ. GİDİP HARRİS'İN HAYVANLARINA BAKALIM. YERLİLER ÇALMASIN.
BU SES TE NE?
KURTLAR ULUYOR.
AUUUUU!
AUUUUUU!
AUUU!
BU TARAFTAN GELDİ.
BİR ŞEYLER VAR GALİBA.
KAHRETSİN!
DEFOLUN PİS HAYVANLAR
BANG!
BANG!
GEÇ KALMIŞSIZ.
BU OKLARI TANIDIM. ACABA NEDEN GÖÇMENLERE SALDIRDILAR?
SU... SU...
BİRİ YAŞIYOR.
ARABAYA BAK, BAŞKASI VAR MI?

ALÇAKLAR, BU ZAVALLILARA NASIL KIYDILAR?
BU ADAM BAYGIN. KURTARABİLİRİZ SANIRIM.
MERAK ETMEYİN SİZİ KURTARACAĞIZ.
SAĞOLUN!
YEĞENİM ARMANDO'YU YERLİLER GÖTÜRDÜLER.
SAKİN OLUN. ONU DA ARAŞTIRIRIZ. ARKADAŞIM SİZİ KAMPA GÖTÜRSÜN.
BU ZAVALLILARDAN NE İSTEMİŞLER?
GÖRÜNÜŞE GÖRE MADENCİYMİŞLER. BU ÇEVREDE ALTIN OLDUĞUNU SANMIYORUM.
BİRDEN BENNIE, KENDİNİ YERE ATTI...
ŞU ÇALI KIPIRDADI.
İKİ AYAKLI HAYVAN ÇIK ORTAYA!
SONRA KALKIP YÜRÜDÜ...
AYAĞA KALK YOKSA KARIŞMAM.
BENİM KARDEŞİMİ TANIYOR MUSUN?
ALACAKUYRUK MU? BURADA NE İŞİ VAR?
ONU BEYAZLAR YAKALADI. BİZ DE İNTİKAM ALACAĞIZ.
AMA BU OKLAR SUÇSUZ SOLUK BENİZLİLERE KARŞI KULLANILDI.

SAVAŞÇILARIMIZ BEYAZLARI DÜŞMANINIZ KARAYAKLILAR OLDUKLARINI BİLMEDEN ÖLDÜRDÜLER.
KIPIRDAMA BAKALIM. SİLÂHINI VER, KAMPA GİDİYORUZ.
BANA NE YAPACAKSIN?
BİRAZ ATEŞSUYU VERECEĞİM.
BAKALIM YARAYACAK MI?
VİSKİ DİLİNİ ÇÖZER UMARIM.
AZ SONRA ALKOL ETKİSİNİ GÖSTERDİ.
BEYAZLAR HER ZAMAN YENİYORLAR BİZİ. GÖTÜRDÜĞÜMÜZ GENÇ İYİ BİR SAVAŞÇI YERLİ OLACAK.
DEMEK BUYMUŞ.
YIKILDI KALDI.
GİDİP KIRMIZI BURUNLA GÖRÜŞMEK GEREK.
GİDİP YEĞENİNİZİ KURTARMAYA ÇALIŞACAĞIM.
SAĞOLUN!
KIRMIZI BURUNA DİKKAT ET.
BİZ ESKİ DOSTUZ. PÖH!
BENNİE BİR KAÇ SAAT SONRA YERLİ KAMPINA VARDI...
SİZİNLE BARIŞ ÇUBUĞU İÇMEĞE GELDİM.
BENİMLE GEL.
YERLİ BENNİE'Yİ ÇADIRLARIN YANINA GÖTÜRDÜ.
BANA YARDIM EDİN.

SAKİN OLUN DELİKANLI. SENİNLE İLGİLENİRSEM PAZARLIK GÜÇLEŞİR.
BEYAZ ÇOCUK İÇİN GELDİYSEN BOŞUNA.
ÇUBUĞUMUZU TÜTÜRÜP, BİRAZ KONUŞALIM.
DOSTLUK TÖRENİ İLERLEDİKÇE...
BENİ SAŞIRTTIN BÜYÜK REİS. DEĞERLİ OKLARIN MASUM GENÇLERİ HEDEFLİYOR.
BEYAZLAR TOPRAKLARIMIZI İŞGAL EDİYORLAR. ONLARI BURADA İSTEMİYORUZ.
SEN BİZİM DOSTUMUZSUN, BU İŞE KARIŞMA...
SAVAŞÇILARININ CANINI KURTARMAK İÇİN DAHA KAÇ BEYAZI KURBAN EDECEKSİN?
BU SÖZLER ÜZERİNE YERLİLER ÇOK KIZDILAR...
ADİ.
SOYSUZ.
ALÇAK.
NE ZAMANDIR OKLARINIZ KANA BULANMAMIŞTI.
BÜYÜK AVCI HAKLI.
SANA BİR ÖNERİM VAR KIRMIZI BURUN. EĞER DELİKANLIYI BIRAKIRSANIZ, BEYAZLAR DA SİZİN KOCA KUYRUK'U SERBEST BIRAKIR.
SÖZ MÜ?
AYNI GÜN DAHA SONRA...
İŞTE ALACA KUYRUK SAĞ SALİM. SİZ DE ÇOCUĞU VERİN.
BÜYÜK AVCI SÖZÜNÜ TUTTU. ÇOCUĞU AL.
HADİ GİDİN BURADAN!

SİZ GİDİN DEDİM.
KIZMA, GİDİYORUZ.
AMCA.
ARMANDO YAŞIYORSUN!
KAYBEDECEK ZAMAN YOK. BİZ SÜRÜYE KATILACAĞIZ. ARABAYI SEN SÜR.
OLUR.
DEH!
DAHA HIZLI. GECE BASMADAN KONAKLAYALIM.
YOUUU!
YOUUU!
AYNI GECE KAMPTA...
BU İŞE NEDEN KARIŞTINIZ BENNIE.
AMCANI BİZ BULDUK TA ONDAN.
KURTULACAK MI DERSİN?
BAKALIM, TEHLİKEYİ ATLATTI. ÇOK GÜÇLÜ.
FAKAT BİRDEN
BAK BENNIE KURTLAR SALDIRIYOR.
ÇABUK, HERKESİ UYANDIR. SİLÂHLARINI ALSINLAR.
NE OLUYOR?
SİLAHINI AL. YERLİLER SALDIRIYOR. ATA BİNECEĞİZ.
5

NİTEKİM...
İLERİ.
HAUK! HAUK!
SIKI TUTUN!
BANG!
BANG!
BU AT FAZLA KOŞAMIYOR.
ONLAR SENİN PEŞİNDE. ATIN HIZLI OLMALI.
DÖRT NALA GİDERKEN AT DEĞİŞTİREBİLİR MİSİN?
DENERİM.
AFERİN!
ATEŞ MENZİLİNDEN ÇIKANA DEĞİN HİÇ DURMA.
DEDİĞİN DOĞRU, BUNLAR KIZILDERİLİLER.
GERÇEKTEN SİLAHLI KIZILDERİLİLERİN AMACI HİÇ DE İYİ DEĞİLDİ.
DAHA SONRA ALACATÜY İLE İKİ YERLİ İYİCE YAKLAŞTILAR.
BENNIE BU ANI BEKLİYORDU.
İN BAKALIM. KAFA DERİMİZİ PAHALIYA SATACAĞIZ.

DURDU-LAR!
YAKALA-DIK!
BANG!
BANG!
AAAH!
İYİ BİR DERS ALDILAR!
GİDELİM ALACATÜY ARTIK HİÇ BİR ZAMAN ÖCÜNÜ ALAMAYACAK.
AMA KIZILDERİLİ ÖLMEMİŞTİ...
GENE GÖRÜŞECEĞİZ.
YA SÜRÜ NE OLACAK?
CEHENNEMİN DİBİNE GİTSİN.
ANCAK SÜRÜ YERLİLERİN ELİNE GEÇMİŞTİR.
HIRSIZLAR!
KIRMIZI BURUN İYİ İŞ YAPTI. UMARIM BU BARIŞI GETİRİR.
BİRKAÇ SAAT SONRA...
NE BÜYÜK AĞAÇ
KOVUĞU HEPİMİZE YETER.
ALACATÜY'LE ARANIZDA NE GEÇTİ?
UFAK BİR TARTIŞMA CANIM.
BİZİM YÜZÜMÜZDEN HER ŞEYİNİZİ YİTİRDİNİZ.
ÖNEMLİ DEĞİL SÜRÜNÜN SAHİBİ ÇOK ZENGİNDİR, YENİSİNİ ALIR.

YEĞENİM VE. BEN ALASKA'YA GİDİYORUZ. ORADA ALTIN BOLMUŞ. NEDEN BİZİMLE GELMİYORSUNUZ?
FENA FİKİR DEĞİL.
BAŞKA ÇARENİZ DE YOK.
SİZİNLE GELİYORUZ. SIKI DUR, ALASKA!
HARİKA!
BUNLAR ALTIN ARAMAK İÇİN GEREKEBİLİR.
YERLİLER BUNLARI ALMAYI DÜŞÜNEMEMİŞ.
NEREDE BU BALIKLAR?
SABIRLI OL. ADAM OLSAYDIN DA SİLAHLARIMIZI YERLİLERE KAPTIRMASAYDIN.
YENİ SİLAHLAR GELİŞTİRİYORLARDI.
HAYRET!
AYNI GECE ORMANDA ŞENLİK VARDI.
BU HAYVANI NASIL YAKALADIĞINI ANLAMADIM.
HA HA HA! BEN DE ŞAŞTIM BU İŞE.
ARTIK YÜRÜYEBİLECEK GÜÇTEYİM.
SONUNDA YOLA ÇIKABİLDİLER.
BUNLARIN BU KADAR SESSİZ OLMASI BENİ KUŞKULANDIRIYOR.
NEDEN KORKUYORSUN? EN BÜYÜK DÜŞMANIMIZ ALACATÜY OLDU.
SURAYA BAKIN!
YERLİ OKU!
ALACATÜY!..
8

BU ONUN YAŞADIĞINI GÖSTERİR.
DOKUZ CANLI OLMASI GEREK.
BURADAN UZAKLAŞALIM.
BÜTÜN GÜN OKU GÖRDÜKLERİ BÖLGEDEN UZAKLAŞTIRABİLMEK İÇİN AT SÜRDÜLER.
AYNI GECE.
ALACATÜY BİZİ İZLİYOR MU DERSİNİZ?
ŞU ANDA ONLARIN DÜŞMANI OLAN KARAAYAK LILARIN BÖLGESİNDEYİZ.
DESENE BURASI DA KIZILDERİLİ BÖLGESİ.
O GECE SON NÖBET GENÇ ARMANDO'DAYDI.
ETRAFTA KİMSE YOK. BU ATLAR NEDEN HUZURSUZ?
YIIIIIII!
BU DA NESİ?
BENNIE.
YERE YATIN ÇABUK!
GARİP ÇIĞLAR BİR SÜRE YAĞMAYA DEVAM ETTİ.

BUNLAR NE İDİ?
YABAN ÖKLİZLERİNİN İŞİ Mİ?
HAYIR ÇALI YIĞINLARI.
RÜZGÂRDAN AĞAÇLARDAN KOPAN ÇALILAR BAZAN ÇIĞ HALİNDE YAMAÇTAN DÖKÜLÜRLER...
İYİ KURTARDIK.
DÖRT ATLI KUZEYE DOĞRU YOLLARINA DEVAM ETTİLER.
BU DA NESİ?
VAHŞİ TAVUKLAR. BİZİ İZLİYORLAR. DİKKATLİ OLALIM.
ETRAFI KOLAÇAN ETTİLER...
AY IŞIĞI DA VAR.
NE KÖTÜ SES!
KORORORO!
TAVUKLAR DELİ GİBİ BİRBİRLERİNE SALDIRIYORLAR.
BIRAK YESİNLER BİRBİRLERİNİ!
¡KORORORO!
GERÇEKTEN DE VAHŞİ TAVUKLAR ÖLÜMÜNE SAVAŞIYORLARDI.
KORORORROOO!
TAM ZAMANI ARMONDO.
HAYDİ!
KORORORO!
PATLAT GİTSİN!
PAT PAT DÖKÜLÜYORLAR.
KORORORO!
SU GELENLERE BAK.
HEY!
¡GRUUUNK!
GRUUUNK!
10

TÜFEKLERİ ALALIM.
BANG!
BANG!
ANCAK ATEŞ ETMEK YARARSIZDI.
BOŞUNA KURŞUN HARCAMAYALIM, AĞAÇA ÇIKALIM!
ŞİMDİLİK KURTULDUK!
EVET ÖYLE!
ANCA GENE DE DURUMUMUZ PEK PARLAK DEĞİL.
AŞAĞIYA İNİP KOŞARAK KAÇMAYI DENEMELİ.
BU HAYVANLAR NE KADAR BURADA BEKLER BİLEMEYİZ, BAKARSIN GÜNLERCE SÜRER.
YA BİZ NE KADAR DAYANABİLİRİZ.
GERÇEKTEN AYILAR BÜYÜK BİR SABIRLA BEKLİYORLARDI.
BİR FİKRİM VAR. KEMERLERİMİZİ BAĞLAYALIM VE BEN AŞAĞIYA SARKARAK ONLARI KORKUTMAYA ÇALIŞAYIM.
PEK HOŞUMA GİTMEDİ.
AMA GENE DE DENEMELİ.
ÇOCUĞU GÖREN AYI SEYİRTTİ...
GRUUUNK!
11

FIRLA.
ANNECİĞİM.
BENNIE.
NEYSE Kİ ZAMANINDA YETİŞTİ!
DEFOL DİŞ HAYVAN!
İYİSİN YA?
TIRNAKLARI AYAKKABILARI DELMİŞ.
BAK BİRİ GİDİYOR.
UMARIM BİZİMKİLER MERAK EDER DE ARAMAYA ÇIKARLAR.
DAHA FAZLA DAYANAMAYAN BİZİMKİLER AŞAĞIYA İNMEYE KARAR VERDİLER.
DİKKAT ET GELİYOR.
TÜFEKLERİ ALALIM.
İKİMİZ BİRDEN ATEŞ EDECEĞİZ.
GRUUUNK!
BANG!
BANG!
DUYDUNUZ MU BİZİMKİLER ÖBÜRLERİNİ DE ÖLDÜRDÜLER.
BANG!
HEY, BURADAYIZ!

BAK, ÖBÜRÜ DE BURADA YATIYOR.
PEKİ BİZİMKİLER NEREDE? ORTADA GÖRÜNMÜYORLAR.
BAK, BİR KOVAN!..
BU BİZİM SİLAHLARIMIZIN DEĞİL. OLSA OLSA BİR YERLİNİNDİR.
AMA NEDEN YAPSIN?
BELKİ BİR ŞEYDEN KUŞKULANIYOR.
SENCE BU ALACATÜY'ÜN İŞİ Mİ?
İKİ ARKADAŞ ACELE KAMPA DÖNDÜLER...
NEREDE KALDINIZ?
TOPARLANIN DERHAL BURADAN GİDİYORUZ.
BU ACELE NİYE? YEMEĞİMİZİ BİLE YİYEMEDİK.
ALACATÜY PEŞİMİZDE SANIYORUM..
KÜÇÜK GRUP GÜNLERCE DURMAKSIZIN YOL ALDI.
BURADA KONAKLIYORUZ.
İZİMİZİ KAYBETTİRDİĞİMİZDEN EMİN SİN GALİBA.
BENNİE ORMANDA AĞAÇTAN TEKNELER YAPMAYA BAŞLADI...
ONUNLA NE YAPACAKSIN?
ŞEKERİMİZ BİTMİŞTİ...
"...EĞER AĞAÇTAN ALACAĞIMIZ SIVIYI BUHARLAŞTIRIRSAK EPEY ŞEKERİMİZ OLUR.
HARİKA! BU AĞACIN TADI BAL GİBİ.
13

BİRAZ SONRA GİDER, ÜRÜNÜMÜZÜ TOPLARIZ.
İLERDE BİR GEYİK SÜRÜSÜ GÖRDÜM.
ARMANDO TEK BAŞINA ORMANA DALDI.
FAZLA UZAKLAŞMIŞ OLAMAZLAR.
ŞU ÇALILAR KIPIRDIYOR.
BANG!
VURMUŞ OLMALIYDIM. AMA NEREYE GİTTİ BUNLAR?
BİR KIZILDERİLİ SAVAŞ BALTASI.
İŞLER KARIŞTI. BENNİE'YE HABER VERMELİ.
ŞEKER AĞAÇLARININ YANINA VARDIĞINDA...
KAHRETSİN BÜTÜN YAPTIKLARIMIZ BOŞA GİTTİ.
BENNİE
HAYVANLAR MI PARÇALANMIŞ?
İKİ AYAKLI HAYVANLAR.
BAK NE BULDUM? GALİBA YERLİLER PEŞİMİZDE!..
14

HAKLISIN, ŞU TÜYE BAK!
ALACATÜY!
BİZ GEYİKLERİN PEŞİNDEYKEN ONLARDA BİZİM PEŞİMİZDE
DEMEK BİZİ BURAYA KADAR İZLEMİŞLER.
BENNİE VE ARKADAŞLARI DÜŞMANLARINDAN KAÇMAK İÇİN KAMPTAN AYRILDILAR.
DURUN GECEYİ BU GEÇİTTE GEÇİRELİM.
ANCAK, DOSTLARIMIZ GECE GARİP BİR DÜYGU İLE UYANDILAR.
UYANIN! GÜRÜLTÜLER VAR.
NEDİR BU SES?
BİZONLAR!
BU YANA GELİYORLAR!
GERÇEKTEN BİR BİZON SÜRÜSÜ GEÇİTE DOĞRU İLERLİYORDU...
PEŞİNDE DE BİR SÜRÜ KIZILDERİLİ.
HALİK! HALİK!
ŞU KAYALIKLARA SIĞINALIM!
ATEŞŞ!
BANG!
BANG!
SİLAH SESLERİ ETKİSİNİ GÖSTERDİ.
ÇABUK DAVRANIN!

ATEŞ!
TV
BANG!

BUNLAR BİZON SÜRÜSÜNDEN DAHA TEHLİKELİ.
YERLİLER GELİYOR!
HAUK!
HAUK!

TEHLİKE GEÇTİKTEN SONRA KIZILDERİLİLERİN REİSİ ONLARI KÖYLERİNE ÇAĞIRDI.
BÖLGEMİZE HOŞ GELDİNİZ.
SELÂM SANA KOCA REİS!

KURTLAR GİBİ YİYORLAR!
MİDELERİ İYİCE DOLDUKTAN SONRA SINDIRMESİNİ BİLİRLER.

BİZİM ONURUMUZA DANS EDİYORLAR.
BEŞ SAVAŞÇI DANS ETTİĞİNE GÖRE BİZİ DÜŞMAN SANMIYORLAR.

ANCAK KÖYE YAKLAŞAN GÖLGELER YARDI...

HEY! NE OLUYOR?

NE ANLAMA GELİYOR BU?
BİR YABANCI SİZİN DÜŞMANINIZ KARAAYAKLILARIN CASUSU OLDUĞUNUZU SÖYLÜYOR.

BU YABANCI YOKSA ALACATÜY OLMASIN?
EVET O!

KENDİSİNİ YARALADIĞIMDAN BERİ PEŞİMİZDE. SİZE YALAN SÖYLEMİŞ.
SOLUK YÜZLÜ HAKLI.

KABUL AMA...

ANCAK ONUNLA DUELLO YAPACAKSINIZ. TÜFEK VE ATLA YAPACAĞINIZ DUELLOYU KAZANAN HAKLI OLACAK.
DİKKAT ET! BU DA BİR OYUN OLMASIN.
BEN DE ESKİ OYUNCUYUM. EN İYİ TÜFEK VE ATI SEÇTİM.
İŞARET VERİLİNCE DÜELLO BAŞLADI.
ALACATÜY İLK OLARAK TETİĞE BASTI...
BANG!
ISKA GEÇTİ. KIZILDERİLİ İYİ NİŞANCI DEĞİL.
BANG!
BENNİE'DE ISKA GEÇTİ.
İKİ SİLAHLI HIZLA BİRBİRLERİNE YAKLAŞIYORLARDI.
ALACATÜY BİRDEN ATEŞ ETTİ...
GEBER!
BANG!
17

ŞİMDİ SIRA SENDE.

ANCAK BENNIE HIZLA DOĞRULARAK ÜZERİNE GELEN KIZILDERİLİYE ATEŞ ETTİ.
BANG!

AFERİN!
BECERDİ!

HAKLILIĞINA ŞİMDİ İNANDIM. DÜŞMANIMIZ OLMADIĞIN ANLAŞILDI.
SAĞOL. BÖYLECE ADALET YERİNİ BULDU. GERÇEK ORTAYA ÇIKTI.

ERTESİ GÜN...
BÜYÜK MANİTU!
ELVEDA!

BİR KAÇ GÜN SONRA DAĞLARIN ETEKLERİNE VARDILAR.
HADİ ARKADAŞLAR. ALASKA BU DAĞLARIN ARDINDA BİZİ BEKLİYOR.

BENNIE VE ARMANDO ORMANDA AVA ÇIKTILAR.
BURADAN BİR GEYİK SÜRÜSÜ GEÇMİŞ.
FAZLA UZAKLAŞMAYALIM.

İLK ATEŞ ETME ONURU BENİM.

BANG!

ANCAK BENNIE HAYVANIN YANINA YAKLAŞTIĞINDA
ÜZERİNE GELİYOR.
DİKKAT ET!
BANG!
GEYİK ORMANA KAÇAN BENNIE'NİN PEŞİNE DÜŞTÜ.
NE HIZLI KOŞUYORLAR. NEREYE GİTTİ BUNLAR?
BENNIE.
BİR SAATTİR YOLDAYIM BENNIE'Yİ GÖREMEDİM.
YOLUMU KAYBETTİM. KAMPINDA NEREDE OLDUĞUNU BİLİYORUM.
SABAHA KADAR BURADA KALAYIM. YARIN GÜN IŞIĞINDA YOLUMU DAHA KOLAY BULURUM.
ERTESİ GÜN...
OFF NE YORULMUŞUM. YEMEK İÇİN BİR ŞEYLER AVLAMALIYIM.
BU OLUR SANIRIM!
BANG!

ANCAK ARMANDO CİVARDAKİ TEK AVCI DEĞİLDİR.
BU BENİM OKUMLA AVLANDI.
HAYIR, BEN DAHA ÖNCE ATEŞ ETTİM.
ÇEKİL BURADAN SOĞUKYÜZLÜ!
AÇIM VE BU BENİM YEMEĞİM.
SANA BUNU ÖDETECEĞİM.
KAPA ÇENENİ!
GEBER!
BANG!
BUNU HİÇ İSTEMEZDİM.
ANCAK SİLAH SESİ DELİKANLIYI YENİ TEHLİKELERE SOKMUŞTU.
ARKADAŞLARI GELİYOR!
EN İYİ SAVAŞÇIMIZI ÖLDÜRDÜN.
HAUK!
20

AVIMI SİZE BIRAKAMAM!
KAÇIRMAYIN, YAKALAYIN!
BÖYLECE BİRAZ VAKİT KAZANIRIM.
BİR SAAT KÜREK ÇEKTİKTEN SONRA..
BÜTÜN GECE NEREDEYDİN?
BİR AĞACIN TEPESİNDE.
ARKANDO.
DELİKANLI BAŞINDAN GEÇENLERİ ANLATTI
SENİ KAYBEDİNCE ARAMAYA ÇIKTIM.
TOPARLANIN GİDİYORUZ. BİRAN ÖNCE YOLA ÇIKALIM.
BİR KAÇ HAFTA SONRA..
BU BİZİM İÇİN BÜYÜK ONUR OLUR.
BÖLGEMİZE HOŞ GELDİNİZ. BEN KABİLENİN REİSİYİM. SİZİ DAVET EDİYORUM.
BUNLARIN ÇAĞIRISINI KABUL ETMEK ZORUNDAYDIK. KONUKSEVER GÖRÜNÜYORLAR.
GECE YARISI DOSTLARIMIZ KÖYE VARDILAR...
TÜFEKLERİMİZİ ALDILAR. AMA TABANCALARIMIZI GÖRMEDİLER.
BÜTÜN BU KABİLELERİN HEPSİ BİRBİRİNE BENZİYOR.
KÖŞEDE BİR GARİP BÜYÜCÜ ONLARA BAKIYORDU.

BÜYÜCÜNÜN DANS ETMEMESİ TUHAF.
BELKİ BİLMİYORDUR.
BİRDENBİRE...
WUHO-OHO!
HEY NE OLUYOR?
SOLUK YÜZLÜ ARKADAŞIMIZI ÖLDÜRDÜKTEN SONRA KAÇACAĞINI MI SANDI?
GÖL KIYISINDAKİ YERLİ BU.
EĞER ONU BIRAKMAZSANIZ YERLİYİ ÖLDÜRÜRÜM.
BIRAKIN ONU...
ATLARIMIZI VE SİLAHLARIMIZI VERİN GİDELİM.
BIRAKIN GİTSİNLER, BÜYÜK MANİTU ÖLMEMİ İSTEMİYOR.
BU KEZ YAKANI KURTARDIN, DUA ET.
BÖYLECE ATLARA BİNEREK KÖYDEN UZAKLAŞTILAR.
İYİ KURTULDUK!
HENÜZ KURTULMUŞ SAYILMAYIZ.

GERÇEKTEN KIZILDERİLİLERİN DUMAN İŞARETİNİ ALAN DİĞER KABİLELER BİRDEN KARŞILARINA ÇIKIVERDİLER
HALIK! WONG.
DİKKAT GENE KARŞIMIZA ÇIKTILAR.
ÇEKİLİN DİYORUM.
HIZLA İLERLEDİLER...
DEFOLUN
SONUNDA, DOSTLARIMIZ BU TEHLİKEDEN DE KURTULDULAR.
SAATLERCE SÜREN YORUCU BİR YOLCULUKTAN SONRA...
BİRAZ DURAMAZ MIYIZ?
HAYIR, PEŞİMİZDE OLABİLİRLER, GECEYİ BEKLEYECEĞİZ.
ÇOK SOĞUK. NEDEN ATEŞ YAKMIYORUZ?
YERİMİZİ KIZILDERİLİLERE BELLİ Mİ EDELİM?
SABAH ERKENDEN TEKRAR YOLA KOYULDULAR.
IRMAĞA VARDIK.
YANİ KURTULDUK MU?
BU KEZ DAHA BÜYÜK BİR KIZILDERİLİ GRUBU SALDIRIYORDU...
HALIK! HALIK!
KÖPRÜYE KADAR DÖRTNALA SÜRÜN.
O KÖPRÜ BİZİ ÇEKER Mİ?

KOŞ, BENNIE GELIYORLAR.
HEP BIRLIKTE GEÇEMEYIZ.
ATI BIRAK SEN GEL!
GEBER!
ANCAK SUYA DÜŞEN HAYVAN KENDINI KURTARABILMIŞTIR.
ASLANIM BENIM, KURTULDUN DEMEK.
HÂLÂ KURTULDUĞUMUZA INANAMIYORUM.
HA, HA, HA... O SOĞUK SUDA BANYO YAPSAYDIN INANIRDIN.
BIR KAÇ GÜN SONRA...
KIRK KALESINE VARDIK. ORADA BIRAZ DINLENIRIZ.
KLONDYKE'TA ÇOK ZENGIN ALTIN DAMARLARI OLDUĞUNU SÖYLÜYORLAR. BIR KAÇ HAFTA IÇINDE MILYONER OLURUZ.
HAKLISINIZ!
BIR KAÇ GÜN SONRA GELECEĞIN MADENCILERI KALEDEN AYRILDILAR.
IYI ŞANSLAR!
ALTIN ATEŞIYLE YANIP TUTUŞAN INSANLARLA DOLU DAWSON'A SONUNDA VARDILAR...
DIKKATLI OLUN ÇOCUKLAR! BURASI BÜTÜN SERÜVENCILER VE SERSERILERIN BULUŞMA YERIDIR.

YEMEKTEN SONRA BENNIE VE ARMANDO GEZMEYE ÇIKTILAR.
KUMARBAZA BAK, İYİ KAZANMIYOR DOĞRUSU.
HİLE Mİ YAPIYORSUN YOKSA?
ŞANSIM VAR, O KADAR.
SENDE ŞANS NE GEZER, HİLEKÂR DÜZENBAZ.
DOĞRU SÖYLE HİLE YAPTIN MI?
HAYIR.
BANG!
SEN NE KARIŞIYORSUN?
ADAMIN ŞANSI VAR. ÜSTELİK ONU ÖLDÜRME HAKKINI SANA KİM VERDİ?
GENE GÖRÜŞECEĞİZ.
SAĞOLUN ARKADAŞLAR. BURAYA NE İÇİN GELDİNİZ?
ALTIN ARAMAYA?
BİRLİKTE ARAYALIM. ÇOK İYİ BİR MADEN YATAĞI BİLİYORUM. SAHİBİ HAYDUTLAR TARAFINDAN ÖLDÜRÜLDÜ.
VAKİT KAYBETMEYELİM.
GECE KARANLIK BASINCA..
BU O KUMARBAZ!
YERE YAT!
BANG!
BANG!
BANG!
FIRTINA GİBİ BİR MÜCADELE BAŞLADI.
BANG!
BANG!
23

KUMARDA YİTİRDİĞİNİ GERİ ALMAK İSTİYORDU GALİBA.
NEYSE Kİ YARIN BU KASABADAN AYRILIYORUZ.
ERTESİ GÜN DOSTLARIMIZ MEKSİKALININ PEŞİNE DÜŞTÜLER.
KUCAK DOLUSU ALTINLA DÖNECEĞİMİZDEN KUŞKUNUZ OLMASIN.
GÜZEL.
BU DAĞLAR TEKİN Mİ SÖYLESENE!
HAYIR AMA HER YERİ AVUCUMUN İÇİ GİBİ BİLİRİM.
BU ÇOK YARARLI.
PEKİ O KUMARBAZI NE YAPACAĞIZ?
ONU BİR YANA BIRAKIN. İYİ BİR DAMAR BULURSA HER ŞEYİ UNUTUR.
BİR KAÇ GÜN SONRA..
BAK BU ÇİMENLER YENİ ÇİĞNENMİŞ.
GİDİP ÇEVREYİ BİR KOLAÇAN EDELİM.
HAVAKSİ, BU DA NEREDEN ÇIKTI?
BANG!
GÜNAYDIN MADENCİLER! CANINIZI SEVİYORSANIZ SİLÂHINIZI ATIP ORTAYA ÇIKIN.
SİLÂHIMIZI İSTİYORSAN, GEL KENDİN AL.
KARŞI TARAFIN YANITI BİR KAÇ SİLÂH SESİYLE VERİLDİ...
BANG!
BANG!
BANG!
AL SİLÂHIMIZI!
AH!
BANG!
TEK KİŞİYMİŞ.
ÇABUK YAKALAYALIM.

KAÇIRDIK!
ALTINI BULMADAN ŞU BAŞIMIZA GELENLERE BAK.
DOSTLARIMIZ İKİ HAFTA SONRA BİR MADENCİ KAMPINA VARDILAR...
NE YAPIYOR BUNLAR?
ALTINI DEMİRDEN AYIRMAK İÇİN ELEKTEN GEÇİRİYORLAR.
BU SOĞUKTA HA!
ISINMAK İÇİN BİR ŞEYLER İÇELİM.
İYİ FİKİR.
YAKALAYIN BUNLARI. İKİ HAFTA ÖNCE BENİ SOYUP ÖLDÜRMEK İSTEDİLER.
ORMANDAKİ HAYDUT BU.
ADALETİ GERÇEKLEŞTİRECEĞİZ.
MAHKEME KURALIM.
ASLINDA ORMANDA BİZE SALDIRAN O IDI.
HEMEN BİR YARGIÇ SAPTANIP MAHKEME KURULDU.
BU MADENCİLER BİRBİRLERİNİ SOYGUNCULUKLA SUÇLUYORLAR. AMA TANIK YOK.
BENİM YAR. BAY KORTHAN!
DOĞRU. BU ADAMLAR DA BENİM İKİYÜZ ALTINIMI ÇALDILAR.
ANCAK SÜRPRİZLERİN ARKASI KESİLMİYORDU...
DURUN. BEN KORTHAN'I TANIRIM. YALANCININ SAHTEKARIN BIRIDIR.
BEN DE TANIRIM. KUMARDA HİLE YAPARAK ELLİ DOLARIMI ALDI. ONUN TANIKLIĞI YALANDIR.
ASIL HAYDUT BUNLARDIR.
HADİ BE SEN DE!
KAÇALIM.
27

UYANIK HAYDUT İPİ KESİNCE

ÇADIR ALABORA OLDU...

ÇABUK ATLARA! KAÇALIM.

KAÇIRDIK AMA BU ONLARA İYİ BİR DERS OLUR.

BİRKAÇ GÜN SONRA DOSTLARIMIZ YOLUN SONUNA VARDILAR.

ŞELÂLEYE BAK!

NE GÖRKEMLİ.

ÇALIŞMALAR SONUNDA İLK MÜJDEYİ MEKSİKA'LI VERDİ.

BİR KAÇ HAFTA İÇİNDE ZENGİN OLACAĞIZ. BU ÇEVRE ALTINLI DEMİRLE DOLU

SU DA ÖYLE.

İKİ HAFTA SONRA

OLDU ÇOCUKLAR, YİRMİ KİLO ALTIN TOPLADIK.

BENCE ASIL DAMAR ŞELÂLENİN ALTINDA GİZLİ

BİNLERCE YIL BOYUNDA ŞELÂLE TOPRAĞI KAZIYIP, ALTINLARI TÜM OVAYA TAŞIDI...

OLABİLİR. AMA ELDEN NE GELİR?

ÖNCE BU KAYAYI ORTADAN KALDIRMAK GEREK.

ANCAK BUNUN İÇİN ÇOK BARUT İSTER.

AZ SONRA...

28

YAŞASIN BAŞARDIK.
ŞİMDİ DE ALT YANA GEÇEBİLİRSEK HAZİNE BİZİM DEMEKTİR.
DOSTLARIMIZ TEK TEK ŞELALENİN DİBİNE İNDİLER.
FİTİL, LOKUMU ATEŞLEYİNCEYE KADAR ON DAKİKAMIZ VAR.
ÇABUK OL, PATLAMADAN ÖNCE BURADAN UZAKLAŞMAMIZ GEREK.
ANCAK BİRİLERİ DE YUKARIDA GİZLİ GİZLİ ÇALIŞIYORDU...
İPİ KESTİK Mİ, ALTINLARI ALIP KAÇACAK YETERLİ ZAMANIMIZ VAR DEMEKTİR.
APTALLAR, HA, HA, HA!..
BİRİSİ İPİ KESTİ.
BURADA KISILDIK KALDIK.
DİNAMİT NEREDEYSE PATLAYACAK.
ÖLÜM YAVAŞ YAVAŞ YAKLAŞIYORDU...
BUNLAR GENE O HAYDUTLAR OLACAK.
ATEŞ ETMEMİZİ BUNLAR KIZILDERİLİ. İP ATIYORLAR.
BU ARADA KAMPTA...
BURADA KİLOLARCA ALTIN VAR.
HEPSİNİ TOPLAYIP, IRMAK KIYISINCA KESTİRMEDEN GİDELİM.
ANCAK DOSTLARIMIZ ÇEVREDEN OLAYI GÖREN KIZILDERİLİLER SAYESİNDE ÖLÜMDEN DÖNMÜŞLERDİ.
SİZE HAYATIMIZI BORÇLUYUZ, SAĞOLUN.
UG!
29

HA, HA, HA! APTALLAR HEP BİZİM İÇİN ÇALIŞMIŞ DEMEK.
BELKİ BİR GÜN MADENCİLER ALTIN YERİNE ONLARIN CESETLERİNİ BULURLAR.

AMA BİRDEN KORKUNÇ BİR PATLAMAYLA TONLARCA KAYA ÜZERLERİNE YUVARLANDI...
BOOOM!
KALDIRETSİN!

AZ SONRA...
SONLARI ACI OLDU.
ÖLMÜŞLER...

BİRDEN ÇAKILLAR VE KAYALAR ARASINDA PARLAYAN TANELER GÖRDÜLER.
ŞUNLARA BAKIN!
ALTIN DAMARLARI BUNLAR.
ŞANSIN BÖYLESİ OLMAZ.

SELÂLEDEKİ İŞLEMLER BİR KAÇ GÜN DAHA SÜRDÜ.
KİMSE BU KADAR ALTIN TOPLAMAMIŞTIR.
YETER ARTIK. GİDELİM BURADAN.

HOŞÇAKAL, GÖRKEMLİ ŞELÂLE.
VERDİĞİN HAZİNEYE TEŞEKKÜR.

SERÜVENE VE ALTINA DOYAN DOSTLARIMIZ, TOPLADIKLARINI BİR BANKAYA YATIRMAK ÜZERE YOLA KOYULDULAR.

İKİ HAFTA SONRA SAN FRANCİSCO'NUN EN LÜKS OTELİNDE...
İÇERDE NEYİ KUTLUYORLAR?
BİLMEM. YALNIZ BEŞ ŞIK ADAMI GİRERKEN GÖRDÜM.

AYRILIK ZAMANI GELDİ. UZUN BİR YOLCULUKTAN SONRA ZENGİN OLDUK. KAZANDIĞIMIZ ALTIN ONURUNA KADEH KALDIRMAMIZI ÖNERİYORUM.
ÇOK GÜZEL.

SONSUZ DOSTLUĞUMUZ ONURUNA!
SON

Batılılaşma girişimlerinin öncüsü Mustafa Reşit Paşa'nın Sultan Abdülmecit adına hazırladığı Tanzimat Fermanı, devlet ve hükümetin, günün koşullarına göre yeniden örgütlenmesini öngörüyordu.

BİRİNCİ MEŞRUTİYET

SULTAN II. Abdülhamit, 23 Aralık 1879 günü Birinci Meşrutiyet'i ilân etti. Osmanlı İmparatorluğu'nda görülen çöküşü önleme çabaları çok önceden başlamıştı. Anımsanırsa Nizam-ı Cedid adlı yeni ordunun kurulması, Yeniçeri örgütünün kaldırılması, Harbiye, Tıbbiye, Mülkiye okullarının açılması bu çabalar arasında sayılabilir.

Genel adıyla yenileşme hareketleri, ilk kez Sultan III. Ahmet (1673—1736) zamanında görülür. İlk basımevi onun döneminde İbrahim Müteferrika eliyle kurulmuş, Yalova'da kâğıt fabrikası açılmış, bilginlerden kurullar oluşturulup Doğu ve Batı dillerinden çeviriler yaptırılmıştır. Sultan III. Mustafa (1717—1774) zamanında öteki ordu sınıfları da yeniden düzenlenmiş, yerli malı kullanılması zorunlu hale getirilmiş, küçük sanayi özendirilmiştir. Sultan III. Selim (1761—1808) zamanında Nizam-ı Cedid adlı yeni ordu kurulmuş, yenileştirme hareketlerine karşı çıkan din adamlarının dirençleri kırılmak istenmiştir. Kabakçı Mustafa ayaklanmasıyla sona eren bu dönemin arkasından Sultan II. Mahmut (1785—1839) zamanında yenileşme hareketleri sürmüştür. Yeniçeri ocağı ortadan kaldırılıp yeni ordu kurulmuş, batıdan getirtilen subaylar bu ordunun eğitiminde görev almışlardır. Subay yetiştirmek için Harbiye (Harp Okulu) açılmış, Bakanlar Kurulu oluşturulmuş, medreselerin yanı sıra rüştiyelerde öğretim yapılmaya başlanmış, fes ve elbise gibi giyim yenilikleri yapılmıştır.

Bütün bu yenileşme hareketleri bir gerçeği gündeme getirdi. Batı uygarlığından alınan yenilikler tek başına yeterli olamıyordu. Ekonomik ve toplumsal kurumların toptan değiştirilmesi gerekiyordu. Bu gereklikle, 1839'da Tanzimat Fermanı hazırlanıp yürürlüğe konuldu. Batılılaşma girişimlerinin öncüsü durumundaki Mustafa Reşit Paşa, Sultan Abdülmecit adına bu fermanı hazırlamış ve Gülhane Parkı'nda okumuştu. Bu ferman devlet ve hükümetin günün koşullarına göre yeniden örgütlenmesini öngörüyor, yasa egemenliği ve ulusun yönetime katılması yolunda görüşler getiriyordu. 1856'da yayınlanan Islahat Fermanı'yla da yinelenen bu girişim yurttaşların can, mal ve namuslarını yasal güvence altına alıyor, din ve mezhep ayrımını ortadan kaldırıyor, herkesin yasa önünde eşit sayılması ilkesini getiriyordu. Bütün bu gelişmeler, ülke yönetiminin değişmesine gelip dayanmıştı. Aydınlar arasında gelişme gösteren Yeni Osmanlılar hareketinin amacı, yönetimde meşrutiyeti gerçekleştirmek, Batı'da olduğu gibi ulusun seçim yoluyla meclis oluşturmasını, yönetime katılmasını sağlamaktı.

Sultan II. Abdülhamit, bu dönüm noktasında, yönetim değişikliğini gerçekleştireceğine söz verdiği için, kardeşi Sultan V. Murat yerine tahta çıkarıldı. Sözünde durup Birinci Meşrutiyet'i ilân da etti. Yeni yönetimde sultanın etkinliği sınırlanıyor, meclis denetimi getiriliyordu. Nitekim anayasa oluşturulup uygulamaya girdikten sonra tarihte ilk kez ülkemizde iki dereceli seçim yapıldı. Seçim sistemine göre, milletvekillerinin yarısını halk seçiyor, öteki yarısını seçmek padişaha kalıyordu. Bu yolla oluşturulan ilk meclis, Mebusan Meclisi adıyla 19 Mart 1877'de toplandı.

Bu sırada başlamış bulunan Osmanlı—Rus savaşı kötü sonuçlar veriyordu. Osman Paşa'nın ünlü Plevne Savunması'nın da içinde yer aldığı bu savaş sonunda İmparatorluk toprak yitirmiş, ağır koşullarla barış imzalamak zorunda kalmıştı. Meclis'te bu sonuçların eleştirilmesi, hükümetin ve padişahın sorguya çekilmek istenmesi üzerine 13 Şubat 1878 günü Sultan II. Abdülhamit, meclisi süresiz olarak tatil etti. Böylece Birinci Meşrutiyet dönemi kapanmış oldu.

KISACA

17 Aralık 1273
Mevlana Celalettin Rumi doğdu.

17 Aralık 1908
İkinci Meşrutiyet'in kurulmasıyla Meclis-i Mebusan açıldı.

20 Aralık 1881
Osmanlı devletinin dış ülkelere borçlarını ödemesini yönetmek üzere "Düyun-u Umumiye" örgütü kuruldu.

21 Aralık 1840
Şiirleri, roman ve tiyatro yapıtlarıyla tanınan ünlü ozan Namık Kemal doğdu.

23 Aralık 1930
Menemen kasabasında başlayan ve tarihe Kubilay olayı diye geçen gerici ayaklanma meydana geldi.

TÜRKÇE

1. "Gülen çocuk, koşan çocuktan daha büyük görünüyor" cümlesinde yüklem hangisidir?
   a) Gülen
   b) Koşan
   c) Büyük
   d) Görünüyor

2. "Onu hızla yukarı çektim" cümlesinde özne hangi sözcüktür?
   a) Onu
   b) Yukarı
   c) Hızla
   d) Ben

3. "Ali Dayı (1) (2) Ne yaptın Veli (3) diye bağırdı (4)" cümlesinde 1 no.lu yere hangi noktalama işareti gelmelidir?
   a) Nokta
   b) İki nokta
   c) Noktalı virgül
   d) Ünlem

4. 2 no.lu yere bu işaretlerden hangisi gelmelidir?
   a) Konuşma çizgisi
   b) Tırnak
   c) İki nokta
   d) Parantez

5. Ünlem hangi numaralı yere konulmalıdır?
   a) 1
   b) 2
   c) 3
   d) 4

6. Bunların hangisi basit sözcüktür?
   a) Evli
   b) Pencere
   c) Kitaplık
   d) Önsöz

7. Öznenin ve yüklemin anlamını tamamlayan sözcüklere ne denir?
   a) İsim tamlaması
   b) Tümleç
   c) Yüklem
   d) Özne

8. "Arabayı evin önüne park etmişler" cümlesinde en uzun hece kaç harflidir?
   a) Üç
   b) Dört
   c) Beş
   d) Altı

9. "Kanaat tükenmez bir hazinedir" sözünü açıklayan bir kompozisyon yazdığınızda görüş noktası bunların hangisi olur?
   a) Kanaatin tükenmezliği
   b) Hazinenin değeri
   c) Kanaatin hazine oluşu
   d) Hepsi

10. "Hiç beklenilmeyen bir anda açık veriyorsun" cümlesinde "açık" kelimesinin anlamı nedir?
    a) Hatanı belli ediyorsun
    b) Bütçeni ayarlamıyorsun
    c) Belirgin davranıyorsun
    d) Olasılıkları düşünüyorsun

SOSYAL BİLGİLER

1. Mısır'ın alınması sonucunda bunların hangisi Osmanlı Devleti'ne geçmedi?
   a) Hindistan deniz yolu
   b) Halifelik
   c) Şah İsmail'in tahtı
   d) Mısır'ın hazineleri

2. Kanuni, Türkeşçisinin öldürülmesine kızarak bu kentlerden hangisini kuşattı?
   a) Belgrat
   b) Budin
   c) Viyana
   d) Hiçbiri

3. I. Fransuva kime yenik düşerek Kanuni Sultan Süleyman'dan yardım istemiştir?
   a) Avusturyalı Ferdinant'a
   b) Alman İmparatoru Şarlken'e
   c) Macar Kralı II. Lui'ye
   d) Hiçbirine

4. Osmanlı İmparatorluğunu idare eden, padişahın başkanlık ettiği, divan adı verilen kurul Topkapı Sarayının neresinde toplanırdı?
   a) Hazine dairesinde
   b) Bab-ı Ali'de
   c) Kubbealtında
   d) Mecliste

5. Bunların hangisi, padişahın tuğrasını basar, ve tapu-tımar işlerine de bakardı?
   a) Şeyhülislam
   b) Nişancı
   c) Reis-ül-küttap
   d) Kadı

6. Abadan Limanının İranlılar için önemi nedir?
   a) Turistik olması
   b) İran petrollerinin akıtılması
   c) İkliminin tarıma elverişli olması
   d) Tarihsel bir kent olması

7. Deşti Kebir'den başka İran'da hangi çöl vardır?
   a) Deşti Lut
   b) Meşhed
   c) Kermanşah
   d) Tabbes

8. Bu akarsulardan hangisi Suriye'den çıkar ve Türkiye'den Akdeniz'e dökülür?
   a) Fırat
   b) Asi
   c) Dicle
   d) Hiçbirisi

9. Rusya'nın Kuzel Buz Denizi kıyılarındaki üzeri cılız otlaklar ve bataklıklarla kaplı buzlu toprakların adı nedir?
   a) Bozkırlar
   b) Sibirya
   c) Kara topraklar
   d) Tundralar

10. Bu akarsuların hangisi Hazar Denizine dökülür?
    a) Don
    b) Volga
    c) Dinyeper
    d) Dinvester

FEN VE TABİAT

1. Kireçtaşının yağmur suyunda kolayca erimesinin nedeni nedir?
   a) İçindeki karbondioksitin eritme gücü
   b) Isı bakımından yeterli olması

c) Yükseklerden ve hızlı düşmesi
d) Kireç taşının yumuşak olması

2. Bol miktarda ve yükseklerden akan suda bunların hangisi vardır?
a) Isı enerjisi
b) Hareket enerjisi
c) Oksijen
d) Berraklık

3. Sebze bahçeleri ve fidanlıklar için en iyi sulama sistemi, bunların hangisidir?
a) Su akıtma
b) Yağmurlama
c) Su bastırma
d) Su sızdırma

4. Şap, şarbon, çiçek ve kelebek hangi hayvanlarda görülen hastalıklardır?
a) Kümes hayvanlarında
b) Av hayvanlarında
c) Koyunlarda
d) İpekböceklerinde

5. Bu bitkilerden hangisi topraktan çok fazla besin aldığı için toprağı çabuk zayıflatır?
a) Pamuk
b) Şeker pancarı
c) Tütün
d) Çay

6. Dünyanın etrafını saran havaküre hangisidir?
a) Litosfer
b) Hidrosfer
c) Atmosfer
d) Stratosfer

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

TÜRKÇE
1)c, 2)b, 3)b, 4)d, 5)a, 6)c, 7)c, 8)a

SOSYAL BİLGİLER
1)a, 2)c, 3)b, 4)a, 5)a, 6)c, 7)a, 8)d, 9)a, 10)b

FEN VE TABİAT
1)b, 2)c, 3)b, 4)a, 5)b, 6)a, 7)d

MATEMATİK
1)d, 2)b, 3)d, 4)b, 5)a, 6)b, 7)d, 8)d, 9)d, 10)b

7. Havanın içinde bulunan gazlardan hangisinin oranı en çoktur?
a) Azot
b) Oksijen
c) Karbondioksit
d) Su buharı ve asal gazlar

8. Aynı büyüklükte şişirilmiş iki balonu bir çubuğa bağladık ve dengeye getirdik. Daha sonra balonlardan birini kestik, içindeki havayı boşalttık. Terazinin dengesi şişkin balon tarafına doğru bozulur. Buna sebep olan nedir?
a) Havanın basıncı
b) Karbondioksit
c) Oksijen
d) Havanın ağırlığı

9. Kar, yağmur, rüzgâr, sis gibi hava olayları atmosferin hangi tabakasında olur?
a) Troposfer
b) Stratosfer
c) Ekzosfer
d) İyonosfer

MATEMATİK

1. Bir dik üçgen, dik kenarlarından birinin çevresinde 360 derece döndürülürse bu cisimlerden hangisi oluşur?
a) Küre
b) Silindir
c) Koni
d) Piramit

2. Günde 2 saat 18 dakika ders çalışan bir çocuk 5 günde kaç saat ders çalışır?
a) 11.30
b) 12.15
c) 10.45
d) 11.45

3. Bir dik üçgenin tepe açısı, taban açılarından birinin beşte üçü kadardır. Tepe açısı kaç derecedir?
a) 18
b) 36
c) 54
d) 48

4. Bir kenarı 6.3 dam. olan kare şeklindeki bir bahçenin çevresine 15 desimetre ara ile kaç fidan dikilir?
a) 172
b) 170
c) 168
d) 166

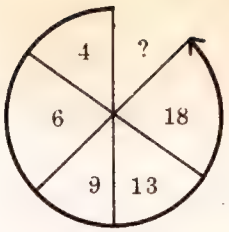

5. Yukardaki sayı dizisinde sıra hangi sayıdadır?
a) 20
b) 24
c) 28
d) 26

6. İki borudan biri 4 saatte diğeri 6 saatte bir havuzu doldurabiliyorlar. İkisi birden açıldığında havuzu kaç saatte doldurabilirler?
a) 2,2/5 saat
b) 3,1/4 saat
c) 5 saat
d) 3 saat

7. Eni 3.2 m, boyu 6.5 m. olan halıyı metrekaresi 550 liradan aldık. % 5 indirim yaptılar. Halı için kaç lira ödeyeceğiz?
a) 57.200
b) 20.800
c) 11.435
d) 10.868

8. 6 hektar arsanın, 46750 metrekaresine spor tesisleri yapıldı. Kalan kısmı 50'şer metrekarelik bölümlere ayrılarak birer dinlenme evi yapıldı. Kaç ev yapılmıştır?
a) 280
b) 275
c) 270
d) 265

9. Tabanı yüksekliğinin iki katı olan bir dik üçgenin alanı 32 cm2 dir. Bu üçgenin yüksekliği kaç santimetredir?
a) 4
b) 5
c) 6
d) 7

10. Işığın hızı dakikada kaç kilometredir?
a) 18 milyon km.
b) 1,8 milyon km.
c) 0,18 milyon km.
d) 180 milyon km.

Yanıtlar gelecek sayıda

bırakın yaratıcı ve becerikli çocuklarınız olsun..

ECE OYUN KİTAPLARINDA
çocuklarınıza 300'ü aşkın
oyun ve oyuncak panayırı var.

Yalnızca bir parça kağıtla, evinizdeki düğme, ip, paçavra gibi malzemelerle bunları yapabilirler. Bırakın yapsınlar.

Kendi yaptıkları oyuncaklar
dükkanlarda satılanlardan
çok daha değerlidir.. Unutmayın.

Bırakın, oyuncaklarını
kendileri yapsınlar.
Göstersinler arkadaşlarına..
Gurur duysunlar.
Gurur duyun.

Kitapçılarda bulamazsanız.
Kuponu kesip bize yollayın.

Ajans incili

☐ Çocuklar İçin Hediyelik Eşya Sanatı
☐ Çocuğunuz ve Oyun
☐ Çocuklar İçin Kağıttan Oyunlar
☐ Çocuklar İçin Ev Oyunları

Adınız : _____

Adresiniz : _____

_____

Çocuğunuz ve Oyun özellikle siz büyükler içindir.

ECE YAYINLARI

Halaskârgazi Cad. Yapı Han 360/14
Şişli-İstanbul Tel. : 476931 - 408815

TAŞKIN AMCA

GÖKLER DENİZDİPLERİ

MERHABA can çocuklar!

Bu haftaki yazıma, Ankara - Balgat, Kızılırmak Mahallesi (290)'dan bana yazan Ayhan Çetin'in mektubunu yanıtlayarak başlayalım. Önce, gecikmeden ötürü bağışlanmak umut ve dileğiyle..

Çetin'in bazı sorularının karşılığının bu geçen süre içinde kendiliğinden verilmiş olduğunu görüyorum. Bazıları da benim yetkim ve branşım dışında. En önemli olarak: "Nasıl pilot olabilirim?" Sorusu kalıyor. Benim bildiğim kadarıyla, pilotluk için ilk basamak, Türk Hava Kurumu'nun Etimesgut'daki uçuş ve planör kurslarıdır. Sivil havacılık alanında, göklerde uçmak tutkusunun gelişip ilerlemesinde, bu cesaret ve heyecan isteyen çalışmaların büyük etkisi vardır. Ayrıca Türk Hava Kuvvetlerine pilot olarak katılmak için, Hava Harp Okullarında okumak ve eğitim görmek gereklidir.

Ayhan Çetin'in bu havacılık tutkusunu candan destekleriz. Bize masa adamı kadar, hattâ ondan çok daha fazla, gözüpek pilotlar, teknik adamlar da lâzımdır. Hele Türk göklerinin korunmasında görev alacak her Türk çocuğunun alkışlanmaması olanaksız.. Bu nedenle, okurumuz Çetin'in bu tutkusundan dönmemesini ve gökleri sonuna dek sevmesini candan öğütleriz.

Edirne'den Şakir Dağdeviren'in sorusu ise çok ilginç. Diyor ki: "Taşkın Amcacığım! Televizyonda heyecanla seyrettiğimiz (Mercan Ormanı) nındaki karanlık ve bilinmezlerle dolu denizlere ben de o amcalar gibi dalışlar yaparak, bir Türk genci olarak yurduma ve bilime hizmet etmek isterim. Ancak bunu nasıl sağlayabilirim? Siz biliyor musunuz?"

Dağdeviren'in sorusu gerçekten ilginç. Herkes gibi ben de o programları merak ve heyecanla seyrediyorum. Meraklanmamak ve heyecanlanmamak elde değil. Ancak benim bildiğim, bu iş her şeyden önce, büyük çaba ve beceri isteyen bir konu. Bizde balık adam olmak için olanaklar dar. Ama yine de sessiz, sedasız çalışan bazı sivil kurumlar var. Bunun dışında Deniz Kuvvetlerimizin bünyesinde balık adamlar yetiştiriliyor. Ancak senin meraklandığın anlamda bir çalışma yapabilmek, sanırım ki, bilime hizmet etmeyi amaçlayan sivil kurumların faaliyet sınırı içinde.

Yeryüzünde bu tip çalışmalar yapan kurumların azlığı meydanda. Yaptıkları hizmete gelince, bu filmleri seyretmenin yüz kitap, bin kitap okumaktan daha büyük yararları var. Köpekbalıklarının, yunusların, yılanbalıklarının, ahtapotların, ıstakozların, yengeçlerin, akla gelen gelmeyen, yaşamımızda ilk kez gördüğümüz garip, ilginç ve hattâ korkunç denizaltı yaratıklarının günlük yaşamlarını hayret, dehşet ve ibretle seyrediyoruz.

Okurumuz Şakir Dağdeviren'in sorusunu bu sınırlı satırlar içinde bu kadarcık yanıtlayabiliyorum. İsterdim ki, daha derinliğine, daha genişliğine bir inceleme yazısı yazabileyim. Bir gün onu da yazabilmek vaat ve umuduyla.

O, gizem dolu denizdiplerinden mavi sevgilerle, can çocuklar!

LİMASOLLU NACİ

AUDIO-VISUAL SİSTEMLE

EVİNİZE GELEN KOLEJ

Öğrenci olun veya olmayın, yaşınız, mesleğiniz ne olursa olsun bu harika metod ile bir yılda ingilizceyi mükemmel olarak konuşacak ve Milli Eğitim'den tasdikli diploma alabileceksiniz. LİMASOLLU NACİ İstiklâl cad. 193 Beyoğlu-İstanbul

Broşürünüzü ev adresime gönderiniz.

Adım Soyadım :.....

Ev Adresim :.....

.....İl veya ilçem.....

ANKARA'NIN KENTLİ KÜÇÜK YURTTAŞLARINA DUYURU

Cumhuriyet tarihimizin kamu eliyle çocuklar için en büyük kitap üretimini gerçekleştiren ANKARA BELEDİYESİ, başkentli küçük yurttaşlara vaadettiği kitapların dağıtımına başlamıştır.

1 Milyon adet basımı tamamlanan 11 çeşit kitap, "her çocuğa 3 kitap" olmak üzere "ücretsiz" olarak okullarda dağıtılmaktadır.

Kitapların dağıtım planına dahil edilen öğretmenlerin, öğrencilerle oluşturacakları listeleri, Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü aracılığı ile belediyemize ulaştırmaları gerekmektedir.

1979 Dünya Çocuk Yılı çalışmalarımızın bir bölümünü oluşturan 1 Milyon kitabın ham maddesini kendi emek güçleriyle sağlayan başkentin küçük yurttaşlarına, öğretmen ve velilere duyurulur.

ANKARA BELEDİYE BAŞKANLIĞI

MATEMATİK OYUNLARI

UĞUR AKER

BİLGİSAYAR SAYI DÜZENİ

Bilgisayarlarda bildiğimiz ondalıklı sayı düzeni yerine genellikle ikili sayı düzeni kullanılır. Ondalıklı düzende sıfırdan dokuza kadar on rakam var; bilgisayarların ikili sayı düzeninde ise sıfır ile birden oluşan iki rakam vardır.

Kimi bilgine göre onlu bir düzen kurmamızın nedeni on tane parmağımız olmasıdır. Çoğumuz sayarken parmaklarımızı kullandığımıza göre bu savın doğru bir yanı olsa gerek.

Bilgisayarlarda ise bir şalterde elektrik akımı olması ya da olmamasına göre iki seçenek var: sanki iki parmaklı tek elleri varmış gibi...

İkili düzende sayılar 0 ve 1 rakamlarının bileşimiyle belirlenir. Örneğin, bir 1 diye yazılıyor ama iki 10, üç 11 diye varsa bir önceki sayıya bir eklenir, ikinci basamakta bir varsa 2, üçüncü basamakta bir varsa 4 eklenir. Bu düzeni kullanarak birden onbeşe kadar sayıları yazabilir misiniz? Yanıt çözüm sayfasında.

Gelelim bilgisayarlık yapmanıza. Bu iş için iki şey gerekli, bir iğne ve 15 tane eş boyda kesilmiş dikdörtgen kart.

Kartların uzun kenarlarından birinin altına eş aralıklarla dört delik açın. Bu delikler sıfır olsun. Sıfırları bir yapmak istediğiniz zaman ise kartların kenarından deliklere makasla ağız açın. Örneğin, değeri dokuz olan kartın delikleri çizimdeki gibi olsun. Kartların sol alt köşelerine, alışkın olduğumuz Arap rakamlarıyla, değerlerini yazın.

Sıra bilgisayarlığa geldi. Kartları iyice karıştırın. En sağdaki deliğe iğneyi sokun ve yavaşça kaldırın. Ağzı açık delikler (birler) iğneden ayrılacaklar. Sıralarını bozmadan bu kartları en arkaya koyun. Sonra aynı işlemi sağdan ikinci delik için yapın. Yine iğneden düşenleri, sıralarını bozmadan, en arkaya koyun. Üçüncü ve dördüncü delikler için de aynı işlemleri yaptıktan sonra kartlarınıza bakın. Sol alt köşeye yazmış olduğunuz sayılar. 1'den 15'e kadar sırayla dizilmiş olacaklar.

Tabii kartlarınızın ille de onbeş tane olması gerekmez. Daha fazlası için açmanız gereken delikleri de siz bulun.

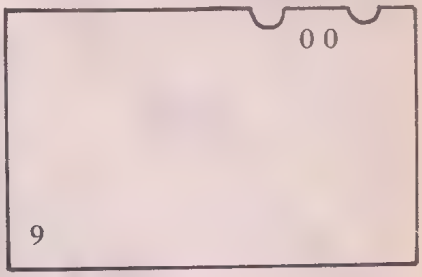

TUTULAN SAYIYI BULMA

İkili sayı düzenini bir arkadaşınızın tutacağı sayıyı bulmakta da kullanabilirsiniz.

Bir kart üstüne 1'den 15'e kadar tek sayıları yazın. İkinci bir karta 2'den başlayarak iki sayı yazıp iki sayı atlayarak (2,3,6,7,10,11...) 15'e kadar sayıları yazın. Üçüncü karta 4'le başlayın. Dört sayı yazıp dört sayı atlayarak 15'e erişin. Dördüncü karta 8'den başlayarak sekiz sayı yazın, sekiz sayı atlayın.

Kartları hazırladıktan sonra bir arkadaşınıza bir ile onbeş arasında bir sayı tutmasını söyleyin. Arkadaşınız tuttuğu sayının bulunduğu kartları bir kenara ayırsın. Ayrılan kartların ilk sayılarının toplamı arkadaşınızın tuttuğu sayıyı verecektir.

Onbeşin üstündeki sayıları da oyunun kapsamına almak isterseniz hazırlayacağınız kartları anlatılan yönteme göre artırın. Beşinci ve altıncı kartların hangi sayılarla başlayacağını ve kaç sayı yazılıp kaç sayının atlanacağını siz bulun. Sonuçtan emin değilseniz çözümler sayfasına bakın.

ÇÖZÜMLER

Bilgisayar Sayı Düzeni

0001 = 1	0010 = 2	0011 = 3	0100 = 4	0101 = 5
0110 = 6	0111 = 7	1000 = 8	1001 = 9	1010 = 10
1011 = 11	1100 = 12	1101 = 13	1110 = 14	1111 = 15

Tutulan Sayıyı Bulma

Beşinci kart 16'yla başlayacak, onaltıyı sayı yazılıp onaltı sayı atlanacak. Altıncı kart 32'yle başlayacak, otuz iki sayı yazılıp otuz iki sayı atlanacak.

SORULAR

kapayınca gözlerimi
gündüz müdür gece mi

uçan kuşlar kanadında
hiç su taşır mı yanında

bulutların ayakları
yürürken yere basmaz mı

miyav demiyen kedilerin
karınları acıkmaz mı

kar yağınca kardan adam
hiç donmuyor mu soğuktan

soru sorunca birine
niye soruyor birine

kendi bilmiyor diye mi

YAŞAR MİRAÇ

LARRY YUMA

VADİDEKİ TEHLİKE

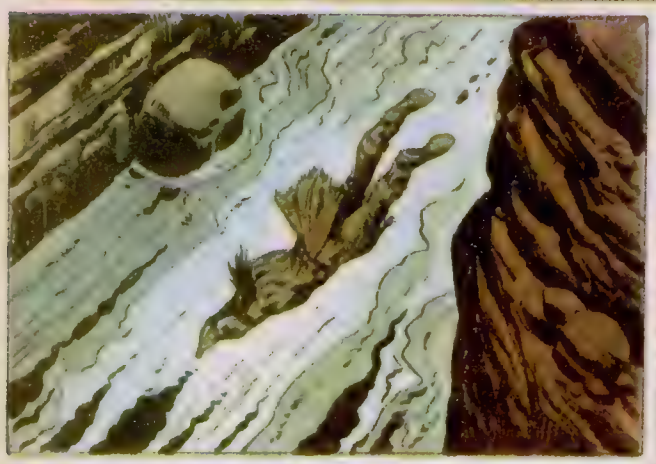

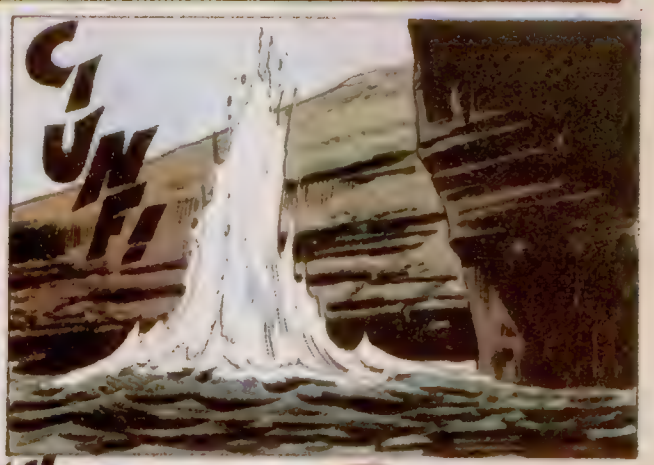

IRMAKTAN AŞAĞI GİTTİ..
ELİMİZDEN KAÇIRMAYALİM!
!!
!!
SACHİTO
2

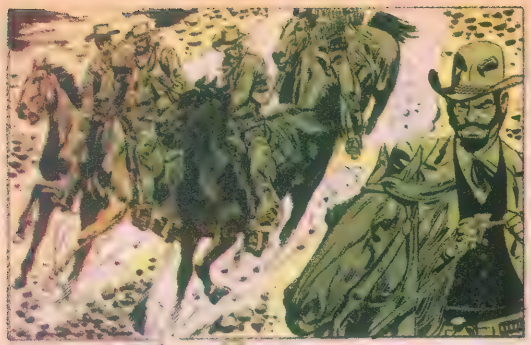

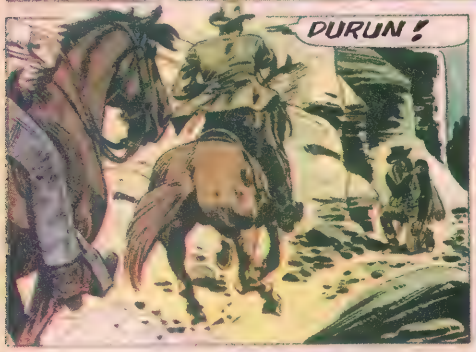
DURUN !

APAÇİNİN PEŞİNDEYSE-
NİZ GEÇ KALDINIZ...
BENİ DE GAFİL AVLADI !

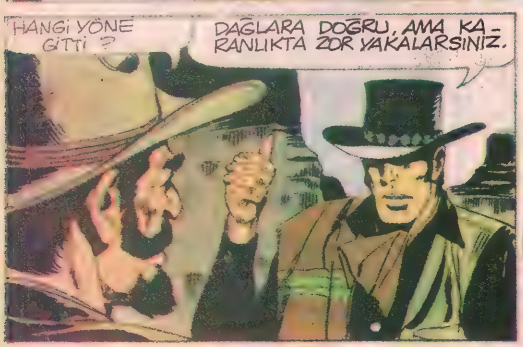
HANGİ YÖNE GİTTİ ?
DAĞLARA DOĞRU, AMA KARANLIKTA ZOR YAKALARSINIZ.

YABANCI HAKLI... TUZAĞA DÜŞMEYELİM !
KASABAYA DÖNELİM ÖYLEYSE...

ATLA YABANCI...
SESSİZ VADİ'DE NE ARIYORSUN ?

YOLCUYUM..
DAĞDAKİ GEÇİTİ AŞACAKTIM...
AMA OMUZUMDAKİ ÇIKIKLA ATA BİNEMEM Kİ...

KARŞILAŞTIĞIN YERLİ SACHİTO İDİ... ACIMASIZDIR.. VADİ'DEN KOVAMADIK GİTTİ BUNLARI...
AMA APAÇİLERE HAKLARI GERİ VERİLDİ...
BİZ VERMEDİK. O KADAR ADAM ÖLDÜ.. BİR DE KARINLARINI MI DOYURALIM ?
ASKER DE YOK ARTIK.. SONUMUZUN MORGAN FRANKLİN, KENNON GİBİ OLMASINI İSTEMİYORSAK, KENDİ İŞİMİZİ KENDİMİZ GÖRECEĞİZ..
KENNON, ŞU JONES KENNON MU ?
TANIR MISIN ? ÇİFTLİĞİNDE SESSİZ SEDASIZ YAŞAYIP GİDİYORDU ZAVALLI...
GARİP, KENNON YERLİ DOSTU BİLİNİRDİ!
BU DA ONLARIN NE DENLİ TEHLİKELİ OLDUĞUNU GÖSTERİR...
BU BİZİM DOKTOR. İÇTİĞİNE BAKMA, İYİ ADAMDIR. OMUZUNU ONA GÖSTEREBİLİRSİN...
SAĞOLUN..
BİR ŞEY DEĞİL!
4

DEVAM

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

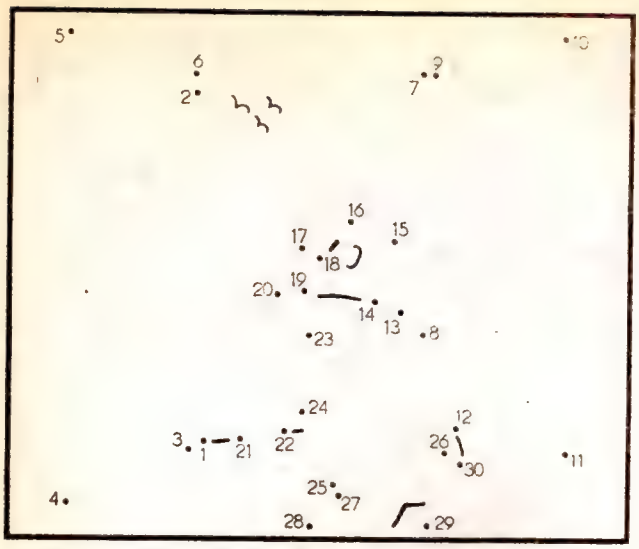

Noktaları birleştirelim. Bakalım ortaya ne çıkacak?

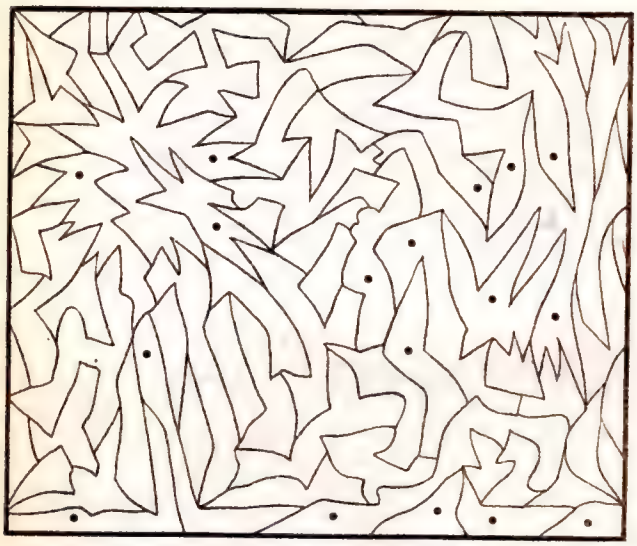

Noktalı yerleri boyayalım bakalım ortaya ne çıkacak?

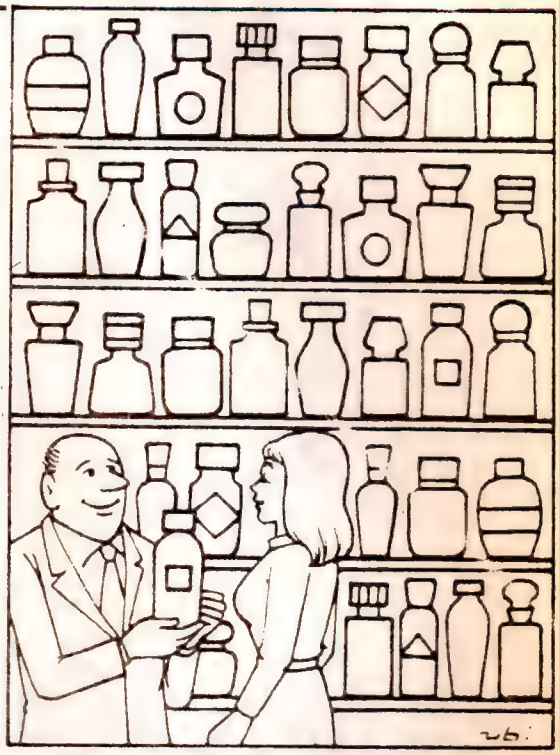

VAZOLAR: Oya'nın ablası birbirine eş desenli üç vazo almak istiyor. Acaba ona yardım edebilir misiniz?

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

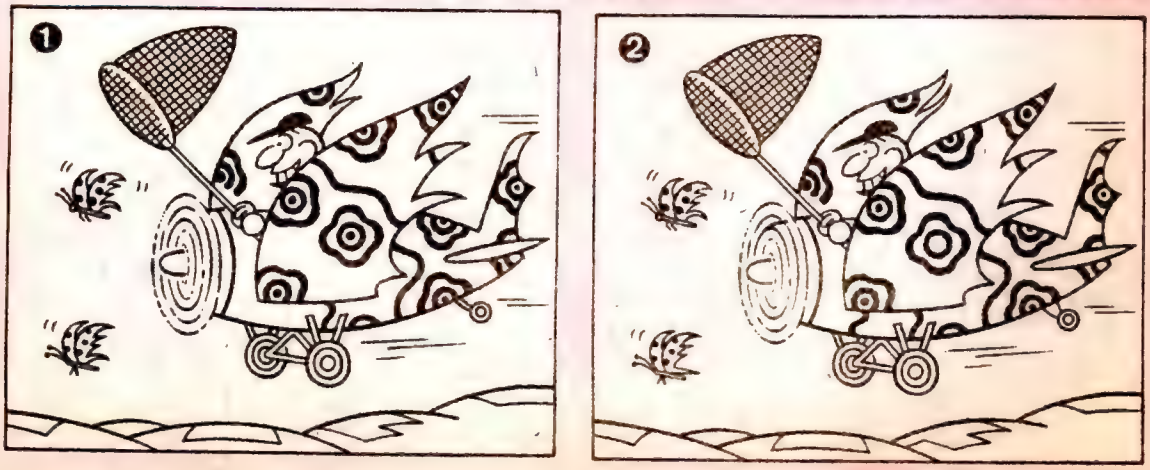

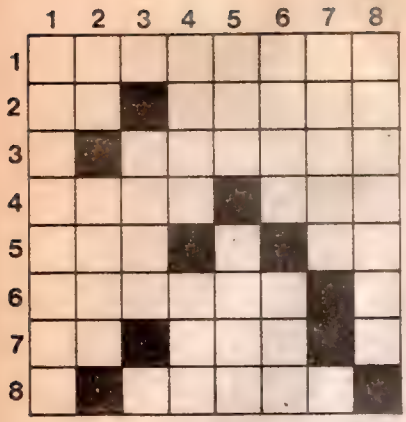

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA: (1) Bir olayı ya da bir nesnenin varlığını duyum yolu ile yalın bir biçimde bilinç alanına alma. (2) Bir nota — Meyve ve şekerden yapılan bir tatlı. (3) Bir meyve (4) Haberci — Yumurtlayan omurgalılardan, kanatları olan, uçucu hayvanların ortak adı. (5) Eskiden kullanılan bir müzik aleti — Türk malını simgeleyen harfler. (6) Parazit. (7) Bir soru — Bir erkek adı. (8) Anlatım.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : (1) Hasta taşıma arabası. (2) (tersi) Vilayet — Orta dereceli bir okul (3) Siyah. (4) Komşu bir ülke — Söz. (5) (tersi) Rüzgâr — Sıvacı aleti. (6) Kapalının karşıtı — (tersi) Eğik olmayan. (7) Mutlu. (8) Bir eylemi yineleyerek kolaylıkla yapabilme yetisini edinmek.

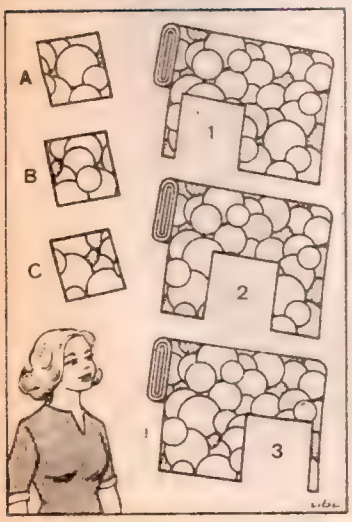

PARÇALAR

Gördüğünüz küçük parçalar hangi kumaşlara ilişkindir?

POLİS DOSYASI

Komiser bu olayın düzmece olduğunu nasıl anladı?

İKİ RESİM

Yandaki şekiller birbirinin aynı, ancak birindeki bazı şekiller, öbüründe değişik yerlerdedir. Bu beş şekli ve yerlerini bulunuz.

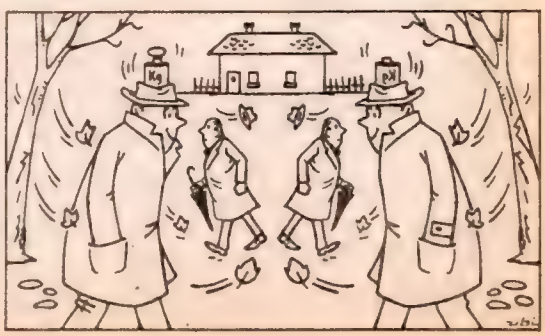

HER HAFTA BİR KONU

CIVA

Yeryüzünde bulunan cıvanın hemen hemen tamamı parlak kırmızı renkli bir maden olan zincifre'den elde edilir. Kimyasal bakımdan cıva sülfürden başka bir şey olmayan zincifre, özellikle volkanik kütlelerin içinde bulunur. Zincifre, yanardağların püskürttüğü lâvların tortulaşması sonucu oluşmuştur. Tarih öncesi çağlarda yarı erimiş durumdaki yumuşak volkanik kaya kütleleri yeryüzündeki çatlaklardan dışarıya doğru fışkırarak yayılmışlar ve ortalama 2000 m. yüksekliğinde bir dağ oluşturmuşlardır.

İçinde kimyasal bakımdan çökelmiş durumda bir çok maden bulunan sular, yanardağın püskürmesiyle kaynar bir duruma gelerek çevresindeki kayaların aralarına doğru sızmaya başlar. Bir süre sonra soğuyan su içindeki madenler çökelir, bu arada zincifre kütleleri de ortaya çıkar. Yanardağ püskürmesinden önce volkanik kayalarda bulunan zincifre kütleleriyle, çökelme sonucu oluşan çökelek zincifre madenleri, Monte Amiata dağını Dünya'nın en zengin cıva yataklarından biri durumuna getirmiştir.

Cıva, özellikle termometre'lerde, barometre'lerde, gaz ya da sıvıların basınçlarını ölçmeye yarayan manometre'lerde, pompalarda, otomatik elektrik şalterlerinde kullanılır. Ayrıca altın, gümüş ve plâtin gibi cevherleri filizlerinden ayırmada cıvadan yararlanılır. Cıva bileşiklerinden elde edilen ürünler bugün tıpda ve tarımda önemli bir yer tutar.

İtalya, cıva çıkarımında başta gelir. Cıva madeni ocakları Toskana'da, Trieste yakınındaki İdria'da ve Kuzey İtalya'da bulunur. Bu bölgelerdeki çıkarım 2200 tonu bulur. İspanya, cıva çıkarımında İtalya'dan sonra ikinci gelir. Almaden'deki ocaklar yeryüzündeki en derin cıva ocaklarıdır.

Cıva, oda sıcaklığında, sıvı durumunda kalabilen tek madendir.

Cıva – 39° C'da katılaşır ve 357° C'da kaynar. Normal sıcaklıkta buharlaşabilir, dumanları "cıva zehirlenmesi" adı verilen bir çeşit zehirlenmeye neden olur.

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- NERİM ÖZEVREN: Yaşım 14. Ortaokul öğrencisiyim. Yüzmeyi ve müzik dinlemeyi severim. Dergi okuru yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Bardacık Sok. 7217 Küçükesat – ANKARA
- ASIM AKKUŞ: Yaşım 15. Spor yapmayı, kitap okumayı çok seviyorum. Çeşitli kentlerden arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Yeni Mah. Blokevler 4. Blok Köyceğiz – MUĞLA
- İPEK CENT: Yaşım 9. Pul ve kart biriktiririm. Spor yapmayı, kitap okumayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Boztepe Mah. İran Cad. No: 46/4 TRABZON
- DEMİRHAN BAYHAN: Yaşım 9. Kitap okumayı çok severim. Pul ve para biriktiririm. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Erdemli Kaymakamı Ömer Baylan eliyle Erdemli – İÇEL
- BEHİCE SAYIN: Yaşım 11. Sinemaya gitmeyi, kitap okumayı, gezmeyi, bisiklete binmeyi çok severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Ziya Gökalp Cad. Kurtuluş Mah. No: 156 NAZİLLİ
- MUSTAFA UĞURTÜRK: Yaşım 12. Yabancı para biriktiririm. Dergi okuru yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: 4. Cad. Sarıkayalar Ap. No: 87/4 Demetevler – ANKARA
- ESRA SİMSAROĞLU: Yaşım 11. Ortaokul öğrencisiyim. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, yüzmeyi, gezmeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Aydın Sok. Dilek Ap. 20/1 D.11 Suadiye – İSTANBUL
- TUNAY DİNÇER: Yaşım 11. Peçete ve kart biriktiririm. Resim yapmayı severim. Hayvanlarla ilgilenirim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: 48 Evler T–K 3–A No: 7 K.D.Z. Ereğli – ZONGULDAK
- KENAN – NURDAN DALGIÇ: Yaşlarımız 14–11. İki kardeşiz. Kart biriktiririz. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, gezmeyi severiz. Yazışmak istiyoruz.
  Adres: Hacıbalı Mah. Çırak Sok. No: 23 Merzifon – AMASYA
- NORBERT FREY: Yaşım 13. Pul biriktiririm. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, yüzmeyi çok severim. Türkiye'den arkadaşlarla İngilizce ya da Almanca yazışmak istiyorum.
  Adres: Süderstrs. 37 A 2397 Harrislee – DEUTSCHLAND.
- DİLARA MEHMETOĞLU: Yaşım 10. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinler, piyano çalarım. Yazışmak istiyorum.
  Adres: 8. Müdüroğlu Ap. Ortaköy – Lefkoşa – KIBRIS
- TANER ÇINAR: Yaşım 10. Pul biriktiririm. Spor yapmayı kitap okumayı çok severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Org. Tural Mah. Havzan Cad. Havzan Siteleri B Blok No: 10 KONYA

YANITLAR

- 8 FARK: (1) Uçağın sağ kanadının alt ucu. (2) Uçağın arka tekerleğinin ayağı. (3) Uçağın kuyruğunun ucundaki siyahlık. (4) Sağdan ikinci dağın üzerindeki çizgi. (5) Uçağın sol kanadındaki süsün ortası. (6) Uçağın sol kanadının altındaki siyahlık. (7) Alttaki kelebeğin kanadının alt uzantısı. (8) Uçağın ön üst çizgisi.

- VAZOLAR: En üst sırada soldan beşinci, üçüncü sırada soldan üçüncü ve alttan ikinci sırada sağdan ikinci, vazo birbirine eştir.

- KARE BULMACA: Soldan sağa: (1) Algılama. (2) Mi – Reçel. (3) Kayısı. (4) Ulak – Kuş. (5) Lir – Tm. (6) Asalak. (7) Ne – Ali. (8) İfade.
  Yukarıdan aşağıya: (1) Ambulans. (2) Li – Lise. (3) Kara. (4) Irak – Laf. (5) Ley – Mala. (6) Açık – Kid. (7) Mesut. (8) Alışmak.

- PARÇALAR : A–3, B–2, C–1.

- POLİS DOSYASI: Adam, öğleden sonra arabasına bir adamı aldığını söylemiş, ve kendisini onun soyduğunu öne sürmüştü. Ama öğleden sonra soyulan birinin arabasının farları kapalı olması gerekirdi. Komiser bu küçük ayrıntıyı gözden kaçırmadı...

- İKİ RESİM: (1) Evin kapısı, adamın ceketinin kolundaki bant. (2) Kilogramın üstü, sağ alttaki küçük taş. (3) Şemsiyenin sapı, sağdaki ağacın küçük dalı. (4) Adamın yakası, ağacın gövdesindeki üst çizgi. (5) Adamın pantalonunun sağ ayağındaki çizgiler, çitin sağ tarafı.

OKURDAN OKURA

Bu sizin sayfamız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

DOĞA

Bir gün canım sıkıldı
Açtım hayvanlar âlemini
Şöyle baktım kuşlara
Canım uçmak istedi

Kanatlarım olsa, dedim
Gezerdim gökyüzünü
Bir dolaşsam bulutları
Dünyayı gezsem, dedim

Bir de atlara baktım
Ne güzel koşuyorlar
Balıklara baktım
Ne güzel yüzüyorlar

Ah şu doğa ne güzel
İnsanlar, hayvanlar
Hepsi bir arada,
Ne güzel geçinirler.

CEM GÜVEN

KARDEŞLİK İSTİYORUZ

Savaş ve düşmanlık,
Olmasın istiyorum,
Dünya Çocuk Yılı'nda,
Kardeşlik istiyorum.

Arkadaşlık, kardeşlik,
Ne güzel sözdür bunlar
Bütün küçüklerimiz
Hep bu sözleri özler

ERSAN ERTEN

KOLAY OLSUN DİYE

İki tutukluyu aynı hücreye kapatmışlardı. Biri öbürüne sordu: "Sen kaçıncı hapis yedin?"

— "Beş"

— "Ben dört," dedi mahkum. "Şu halde kapı tarafındaki ranzada ben yatayım, senden önce çıkacağımda. Seni rahatsız etmek istemem..."

GÜLSEN DURDAN

GÜZEL KİTAPLARIM

Sizler ne kadar güzelsiniz
Canım kitaplarım
Güzel kitaplarım
Bilmediğim ülkeleri
Ayağıma getirirsiniz
Bilgi saçarsınız her yere
Canım kitaplarım
Güzel kitaplarım
Bilgiyi masalı hikâyeyi
Sizde okurum
En güzel neşeyi
Sizden alırım
Canım kitaplarım
Güzel kitaplarım

ESİN TURAN

ŞEKER

Doktor hasta yatan dedeye:

-Sizde şeker var, dedi.

Şekeri seven küçük Oktay, hemen dedesinin üzerine atıldı:

— Hiç anlamam dede, o şekerden bana da verecek-sin.

SELDA ÖNGİDER

BU KİM

Pazar günü öyle vaktiydi. Ayşe'nin babası gazete okuyordu. Ayşe de albüme bakıyordu. Albümde, babasının resmini gördü. Annesini çağırarak, "Bu kim?" dedi.

Annesi "baban" dedi.

Ayşe: "Ya gazete okuyan adam kim?"

AHMET BAYSA

RENKLER

Kırmızıya derler ateş
Sarı ise bir güneş
Beyaz ise cennet
Çiçeklerden bir demet

Siyah onun zıddıdır
Kavgacıdır, hırçındır
Mor gün batımı
Çiçeklerle iyidir arası

Mavilik bir gökyüzü
Pembe güldürür yüzü
Yeşil tabiatın parçası
Kahverengi bezenir
Toprağa rengini verir

SEVİL TÜREGÜN

ORMAN

Ağaçlar ve çiçekler
Ormana renk katar
Kuşların cıvıltısı
Canımıza can katar

Orman yurdun süsüdür
Aman ne güzel olur
Her yer ormanla dolsa
Tüm çocuklar oynasa

ALPER ERCAN

SOĞAN

Annesi küçük Ayşe'yi yanına çağırdı,

— Kızım, bana biraz soğan soyar mısın?

Ayşe hemen ağlamaya başladı.

Annesi ona niçin ağladığını sorunca,

Ayşe:

- Anneciğim, soğan soyarken nasıl olsa ağlayacağım. Onun için şimdi ağlıyorum.

SİBEL UYSAL

Resim: UĞUR DERE

MISTIK

YAZISIZ

FIKRALAR

OĞUT

Çocuğun biri alnını tebeşirle bo yamıştı. Bütün çocuklar gülüşmeye başladılar. Öğretmen sordu:

— Ne oldu senin alnına?

— Tebeşir sürdüm efendim.

— Neden?

— Babam, iyi çalış oğlum, her derste alnın ak olsun, diyor da!..

KIRILMAZSA

Berbere iri bir adam girdi. Traşı iki haftalıktı, iskemleye oturdu.

— Başla bakalım traşa! dedi.

Berber usturasını biledi. Adamın yüzünü sabunladı. Traşa başladı. Adam yan gözle usturaya baktı.

— Bu ne be! dedi. Bu ne kadar eski bir şey. Benim sakalımı traş edebilecek mi bari?

— Sapı kırılmazsa edecek bayım!..

SAKIN GERİ DÖNME!

Şimdiye kadar hiç deniz motoru kullanmamıştı: Bu da çok küçük ve oynak bir motordu. Dümeni eline aldı. Ama düz tutamıyor, motora üstüste zikzaklar yaptırıyordu. Yanındaki adam kulağına eğildi:

— Denizin yüzüne adınızı yazmayı denemenize bir şey diyemem ama, dedi; "i" harflerinin üstüne nokta koymak için sakın geri dönmeyin! Varsın biraz imlâ yanlışınız çıksın, zararı yok!..

ÖZELLİĞİ NEYMİŞ?

— Akciğerin özelliği nedir Ali?

— Beyaz olmasıdır öğretmenim.

KISACA

ESKİMO ADI NEREDEN GELİYOR? ● Eskimo adı, "çiğ besin yiyen" anlamına gelir. Bu ad onlara ötedenberi Eskimo'lardan nefret eden Amerikalılar tarafından verilmiştir. Eskimo'lar kendilerine "İnnuit" adını verirler. Bu kelime "halk" anlamına gelmektedir..

HAMAK ● Yatakların en özgün ve en rahatı sayılabilen "Hamak" Güney Amerika yerlilerinin buluşudur. Pamuk ipliklerinden de örülen "Hamak" taşıması ve bir yere bağlanması çok kolay olan açık hava yatağıdır.

KEMAN TELLERİ ● Koyunların yünlerinden başka derilerinden de yararlanılır. Örneğin, keman telleri de koyundan alınır. Bu teller, hayvanın bağırsaklarından yapılır. En iyi keman telleri, İtalya'da hazırlanır.

İNEK ADINA DİKİLEN ANIT ● Gördüğümüz her anıt, büyük bir işin başarılması sonucunda dikilmiştir. Yeryüzündeki anıtların içinde, kuşkusuz en yabansı (garip) olanı, Amerika'daki bir inek anıtıdır. Bu anıt, dünyada süt verme rekorunu kıran bir ineğin adını ölümsüzleştirmek için dikilmiştir.

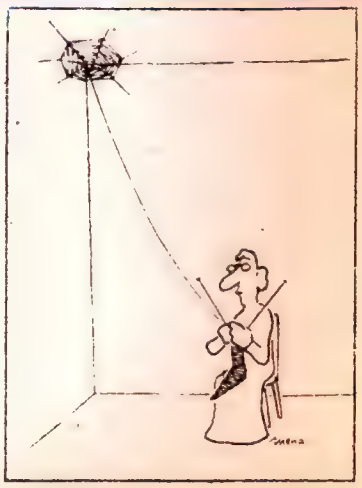

YAZISIZ

Yıllardır yavrularınıza okumayı
kolay ve çabuk öğreten fişli

ALFABE'nin

yeni baskısı çıktı

Yazmayı kolaylaştıran küçük fiş ekleriyle

Dört renkli karton kapaklı, tamamen renkli ofset baskılı

Milliyet YAYINLARI

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 2.2.1976 gün ve (8) sayılı kararı ile «Başvurma Kitabı» olarak kabul edilmiş ve 1947 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanmıştır.

“Okul çantamda defter, kitap, kalem ve milyon var.

Bu yıl hem okula,
hem de milyonerliğe
başladım.

Annemle babam
karar vermişler,
on bin lira yatırıp
Pamukbank'ta bana
Milyonerlik Hesabı açmışlar.

Bu para yıldan yıla büyüyecek,
üniversiteyi bitirirken
milyona ulaşacak.
Ben de hayata milyoner atılacağım.

Özel Milyonerlik Cüzdanımı
okul arkadaşlarıma göstereceğim.
Onlar da annelerine,
babalarına söylesinler,
onlar da milyoner olsunlar.”

Genç

PAMUKBANK
“iyi bankadır”

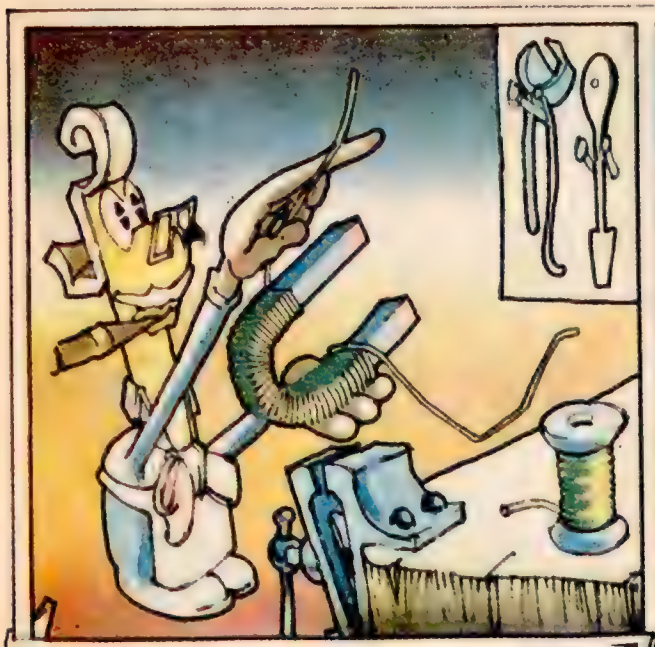

Telli telgraf bulunmadan önce, Joseph Henry adında Amerikalı bir profesör çok önemli bir buluş yaptı. Elektrik taşıyan telleri yalıtkan bir madde ile örterek, "U" biçiminde bir demire sardı.

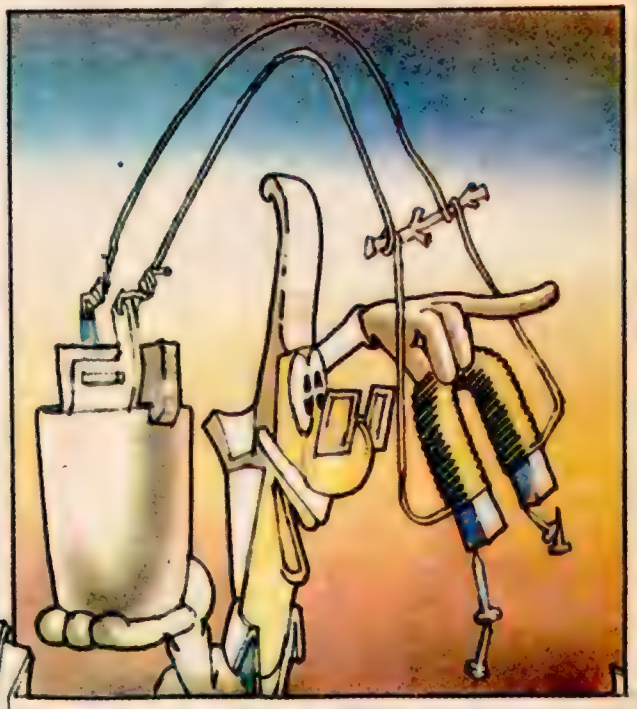

Bunu bir pille temas ettirince, akım demiri mıknatıslaştırdı ve böylece elektromıknatıs bulundu.

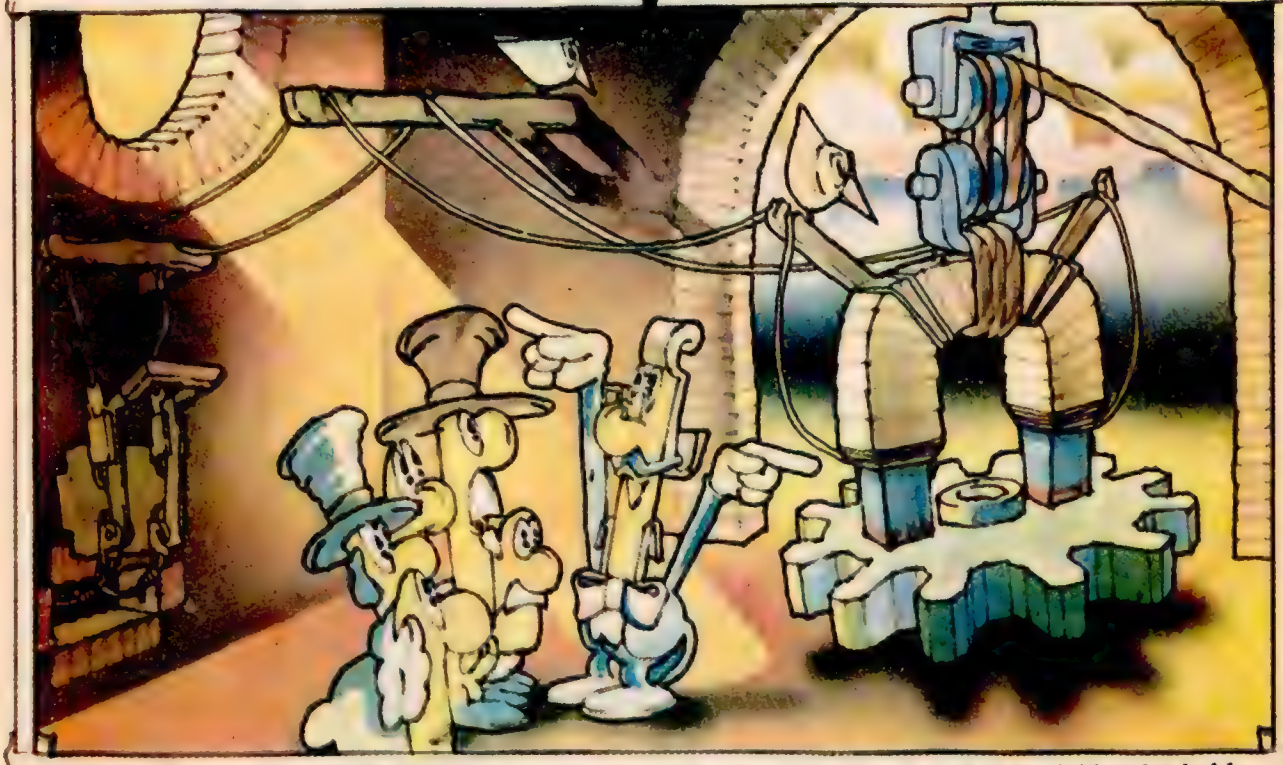

829 da Henry daha güçlü bu elektromıknatıs buldu; bununla bir ton ağırlığındaki yükü kaldırabiliyordu.

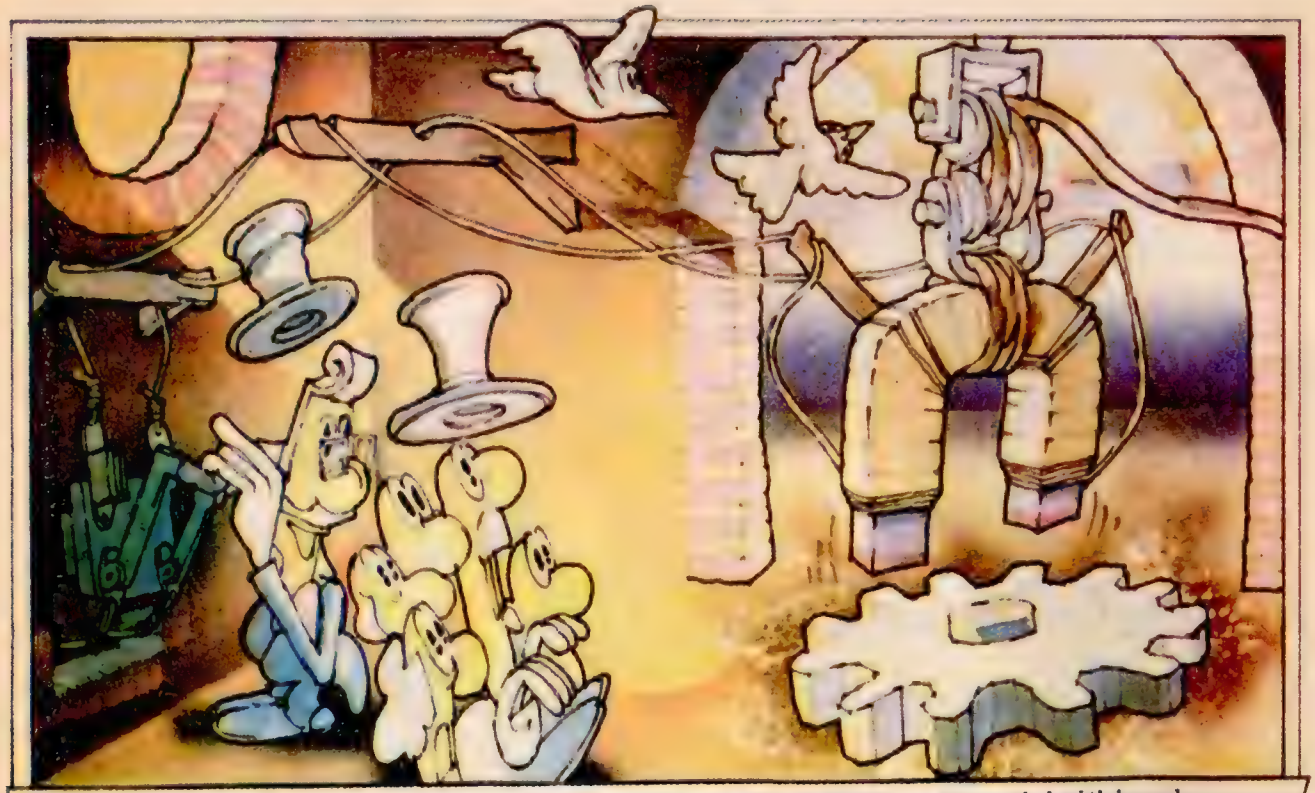

İNSAN: Akım kesildiği zaman mıknatıslanmış demir kaldırıcı kuvvetini yitiriyordu.

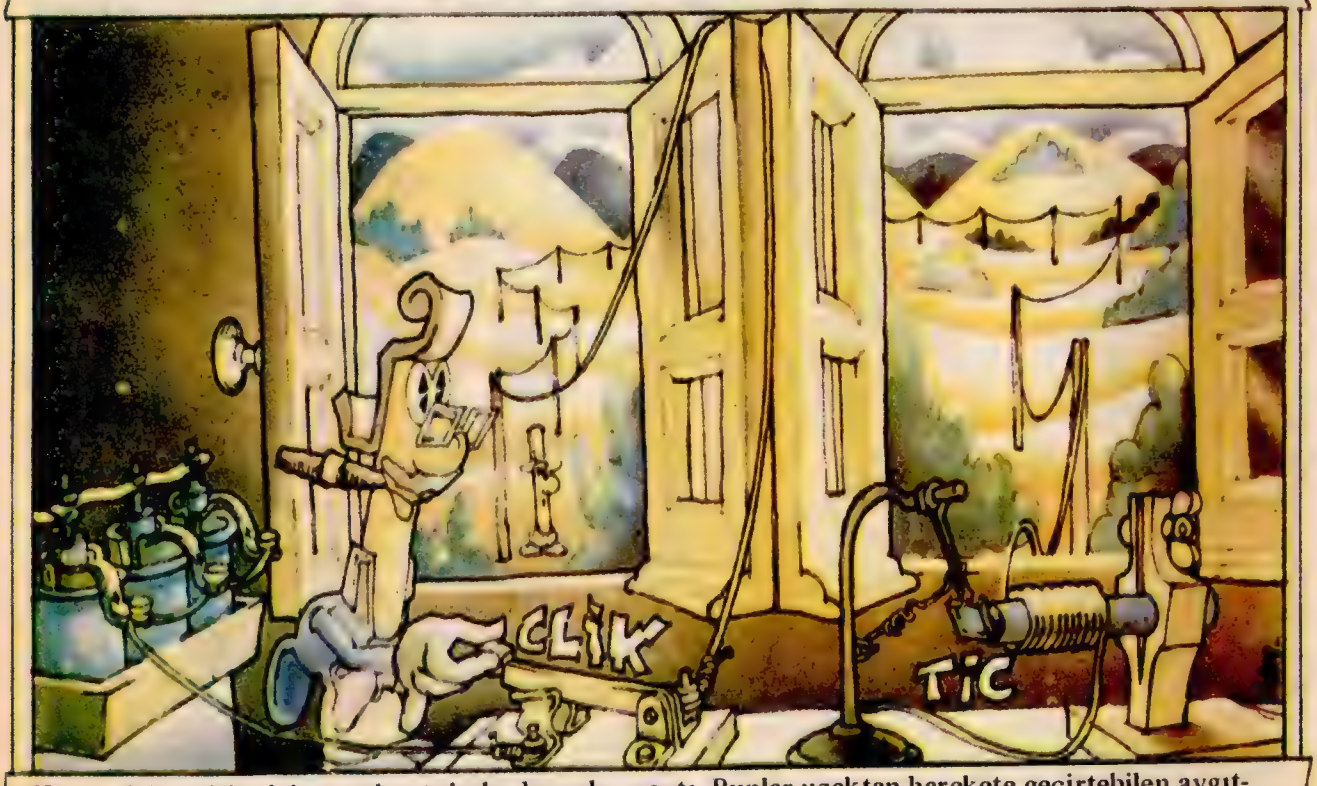

Henry daha ufak elektromıknatıslarla deneyler yaptı. Bunlar uzaktan harekete geçirtebilen aygıtlardı.

TOPO: Yani elektrik uzaktan kumandalı mı kullanılabiliyordu?

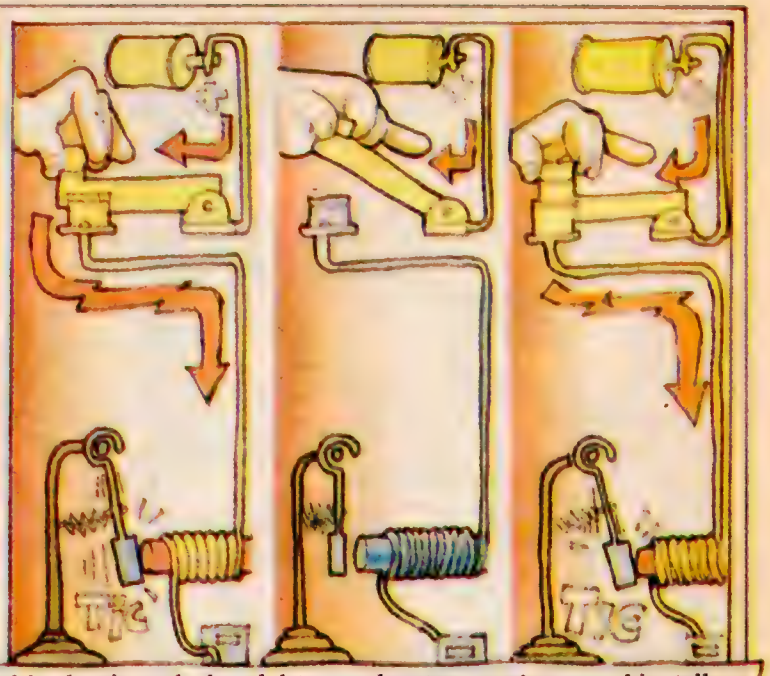

INSAN: Evet. Elektrik akımına bağlı bir demir cubuk. elektro mıknatısa sarılı uzun bir telle temas ettirildiğinde. elektromıknatıs karşısındaki demir çekici kendine çekiyor ve bir ses çıkıyor. Demir çubuk kaldırıldığında akımı kesildiğinden elektromıknatıs özelliğini yitiriyor ve demir çekiç bağlı bulunduğu yay tarafından geri çekiliyor. Demir çubuk tekrar tele değdirildiğinde yine ses çıkıyor. Bu işlem sürekli olarak yapılabilirdi...

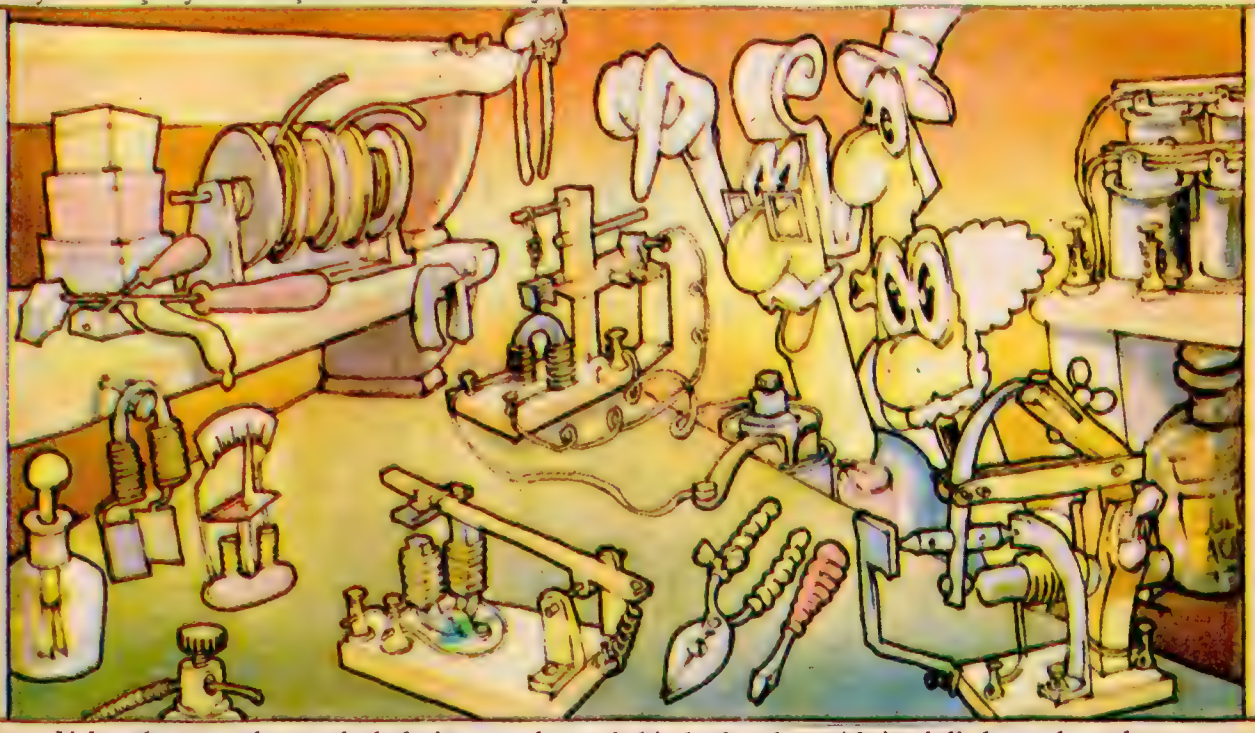

... Yalnız bu ses çıkaran darbeleri yorumlayacak bir kod yoktu. Aksi takdirde uzak yerlere mesajlar (bildiriler) gönderilebilirdi. Fakat Henry icat patenti almadı.

İNSAN: Morse ilim adamı değildi ama, bu aygıtın uzak mesafelere ulaşıma yarayacağının farkına vardı.

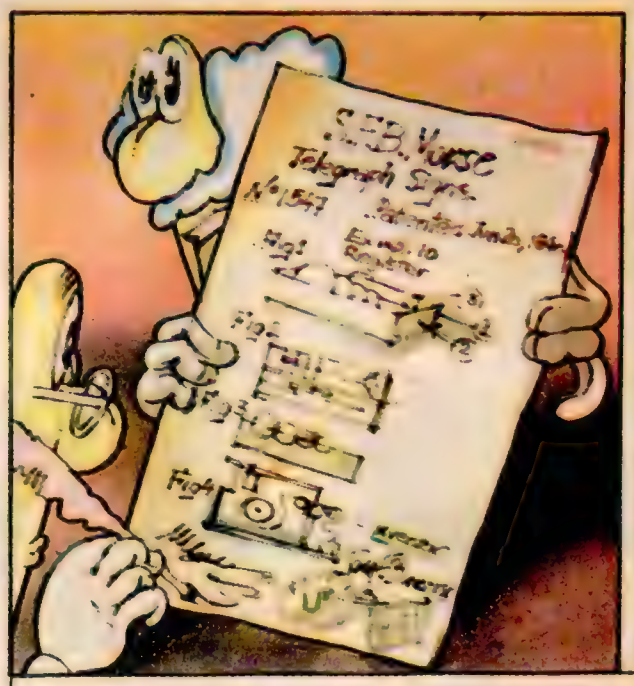

Büyük bir gayretle, bir telgraf vericisi yaptı ve kendi adına patentini aldı.

Sonra, kendi ülkesinde bir telgraf hattı yaptırmaya çalıştı.

Bu arada, nokta ve çizgiden oluşan bir kod icat etti. Uzun bir dokunuş çizgiyi, kısa bir dokunuş noktayı belirtiyordu.

Başvuruları olumlu sonuçlandı ve Kongre 30.000.– dolarlık bir harcamayı onayladı. Bu para ile bir hat yapılacaktı.

Böylece ilk elektromıknatıs telgraf, Washington ile Baltimor arasında inşa edildi. Uzunluğu 64 kilometre idi.

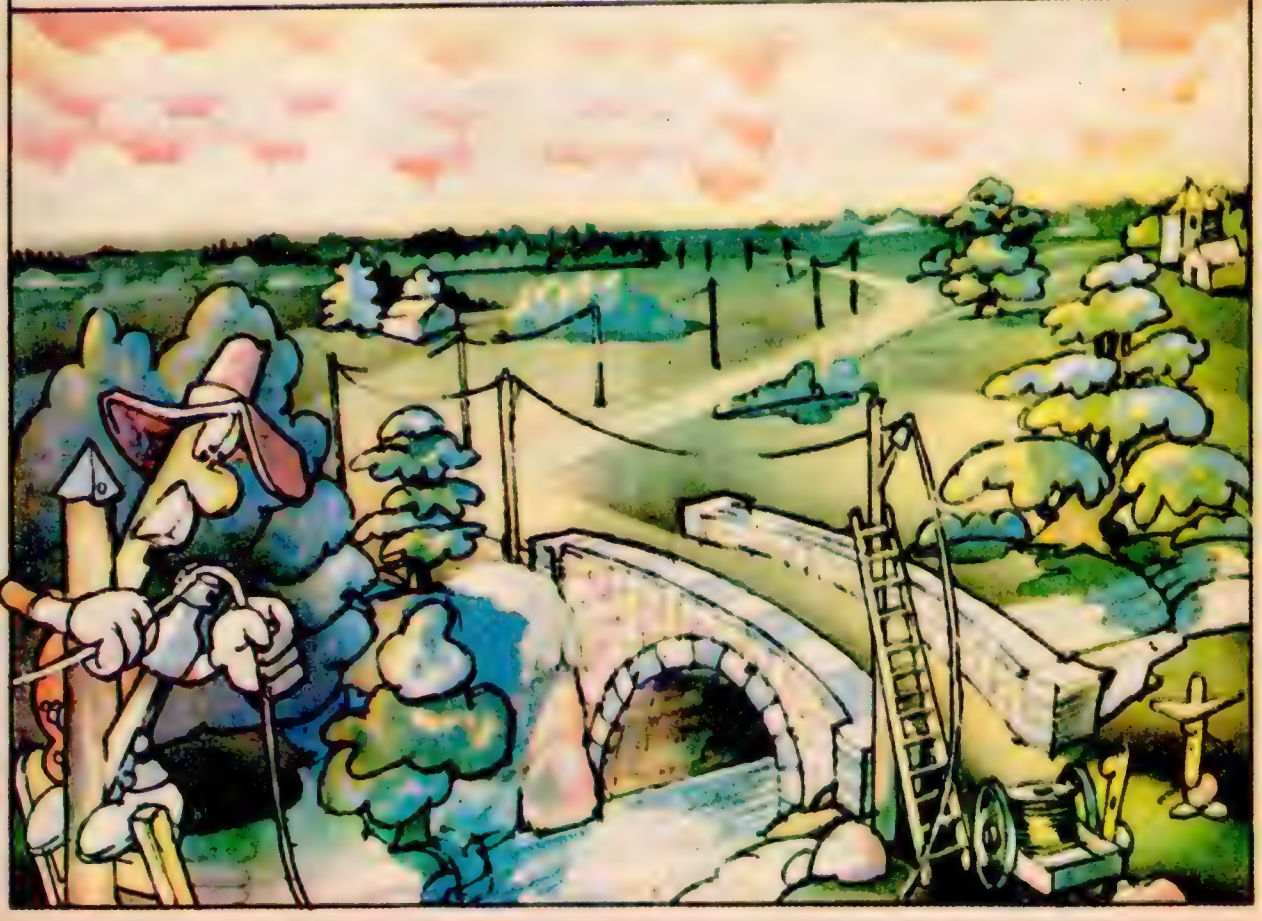

24 Mayıs 1844 tarihinde hat resmen açıldı ve Samuel Morse Washington'daki bürosundan ilk bildirisini gönderdi: Allah neler yarattı.

Aynı anda, Baltimor bürosunda titreşimler duyuldu.

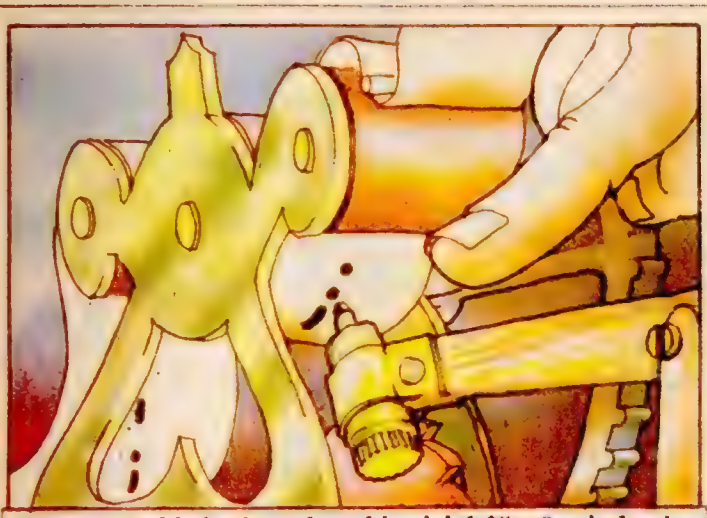

Ucu mürekkebe batırılmış bir çivi, kâğıt üzerinde çizgi ve nokta izleri bıraktı.

TOPO: Mors telgrafı, önceden kullanılan tuş ve ibre yönteminin yerini aldı.

Derhal bütün demiryolu hatları tarafından onaylandı. Teller, demiryolu hatlarının yanından çekildi. Bunlardan, işadamları ve ordu da faydalandı.

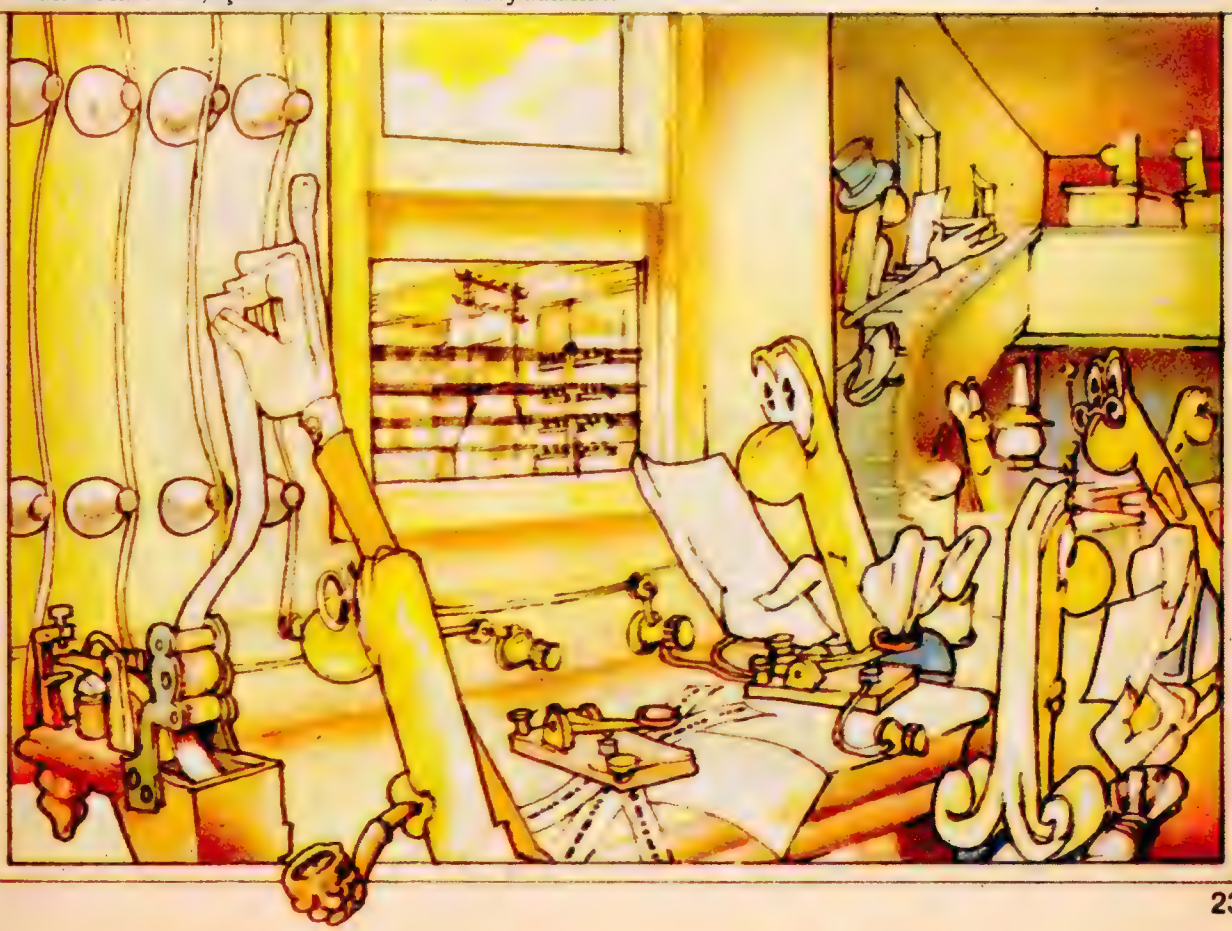

İNSAN: Daha sonra okyanuslar arası telgrafla haberleşme çareleri arandı. 1866'da okyanus ötesi bir kablo döşendi. İzlanda, Amerika'ya bağlandı.

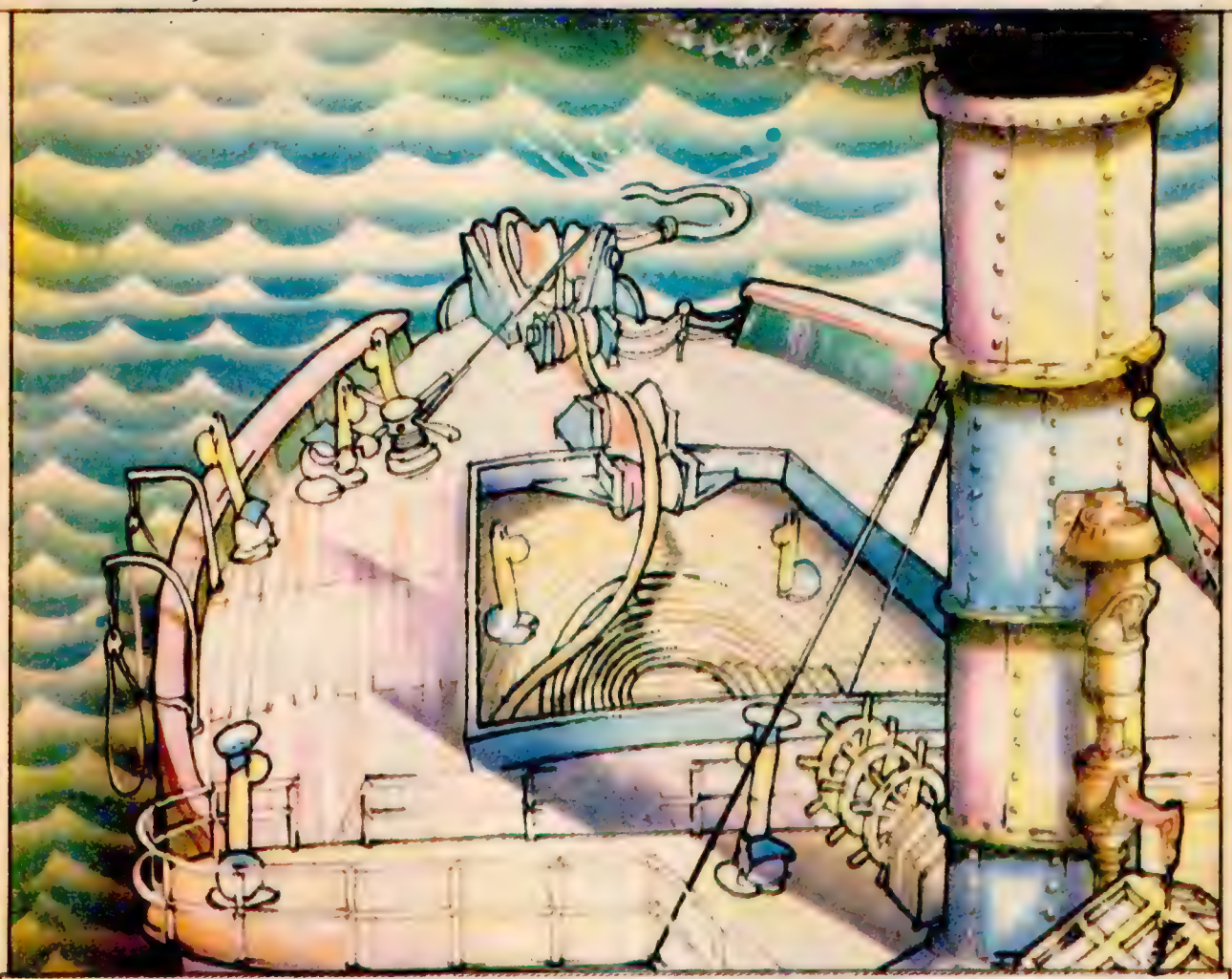

Bu denizaltı kablo aracılığıyla, bir kaç saniye içinde haberler iletilebiliyordu. O zamanlar Londra'dan New York'a posta ancak 12 günde varıyordu.

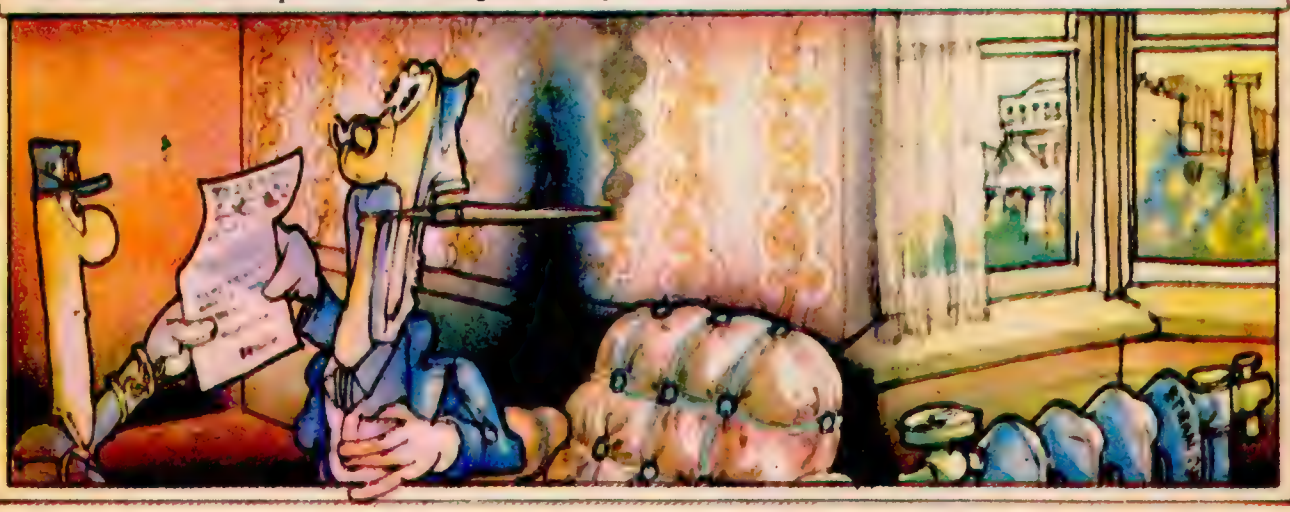

Telgraf kabloları bütün dünyaya yayıldı. Ama araştırmacılar yeni bir soruyla karşılaştılar: Eğer titreşimler gönderilebiliyorsa, neden sözcükler de iletilmesin?

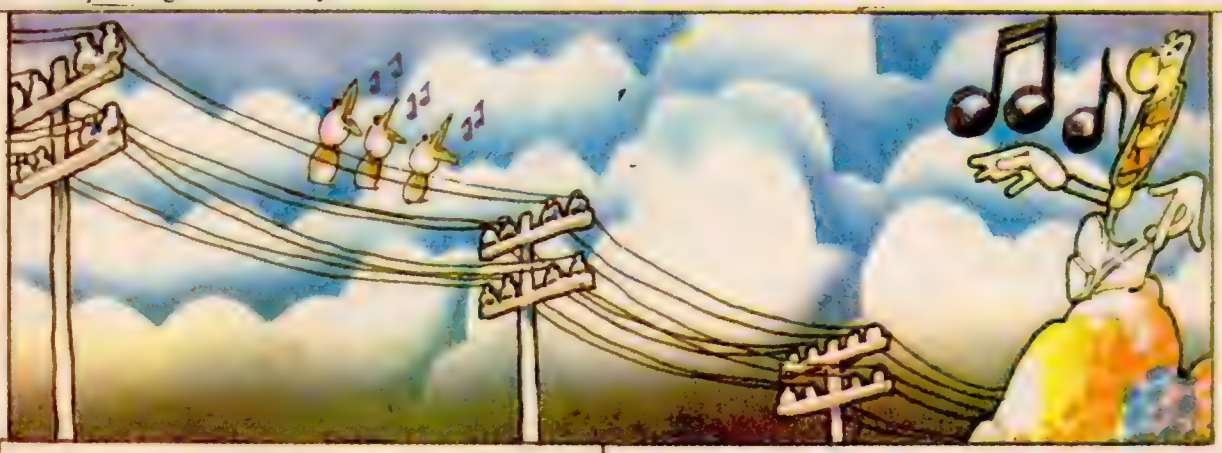

Telgraf icat edilmeden önce, sesi uzaklara duyurabilmek için çarelere başvurulmuştu. Ancak 19. yüzyılda elektrik ve manyetik dallarında yapılan buluşlar, telefonun bulunmasına yardımcı oldular.

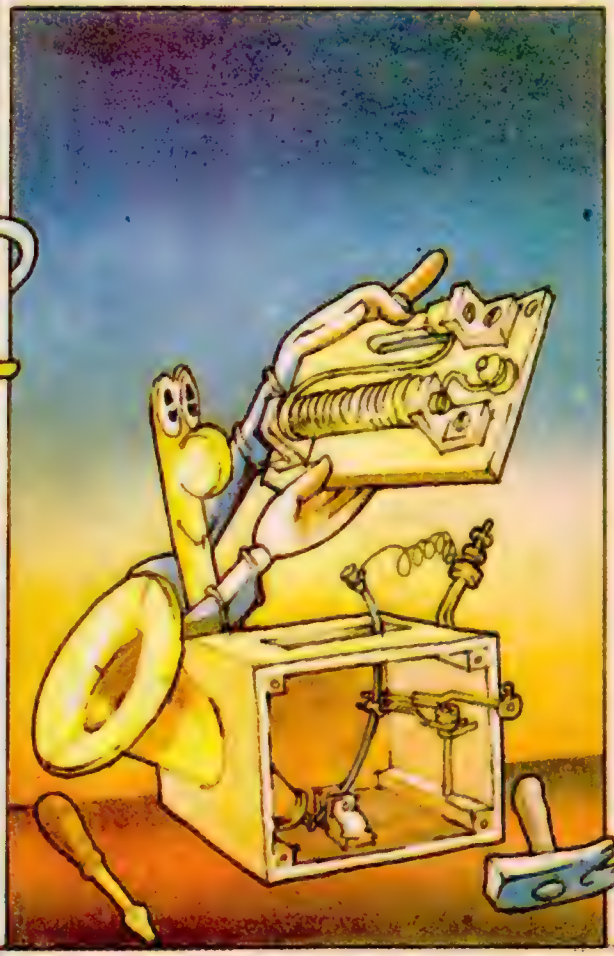

1866 yılında Philipp Reis adında bir Alman, sesi ileten bir elektrikli aygıt yaptı. Bu, telefonun babası sayılıyor.

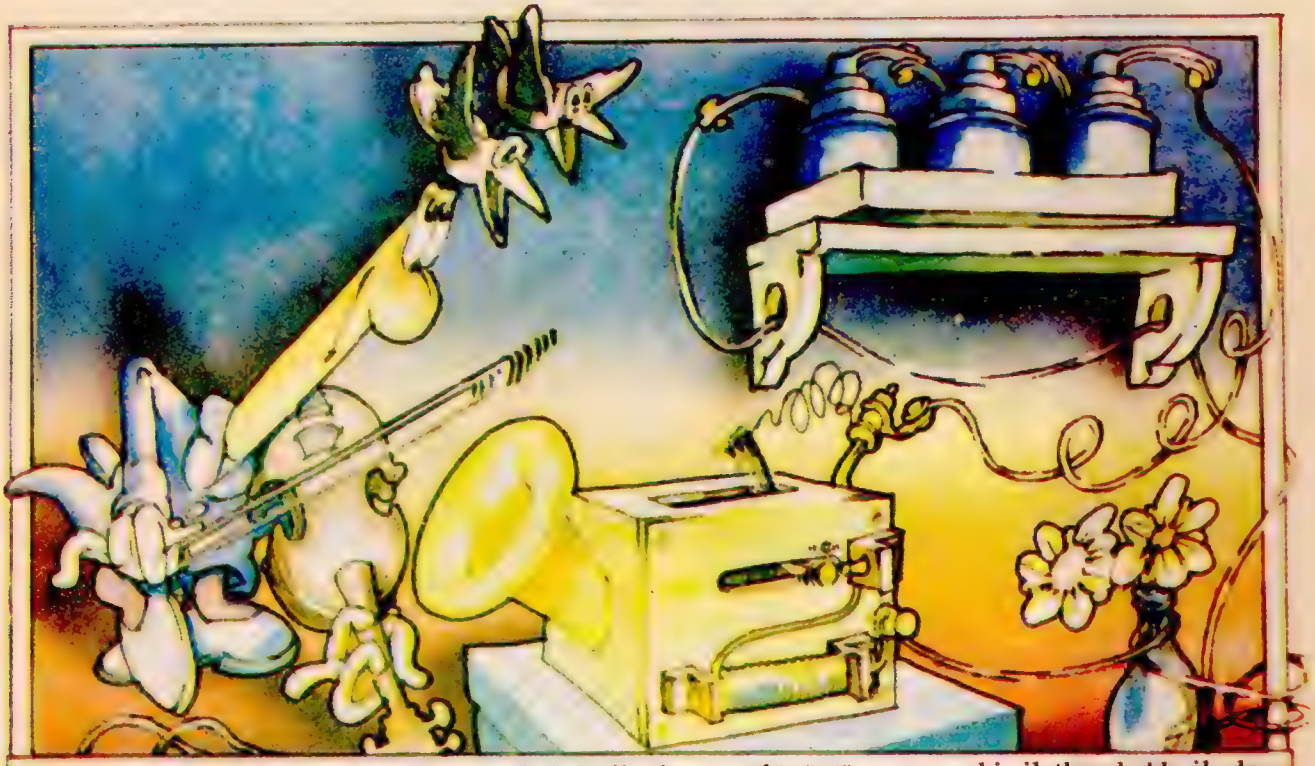

İNSAN: Bu aygıtla, kemanın seslerini elektrik akımına dönüştürmeye ve bir iletken kablo ile dolaştırmayı başardı...

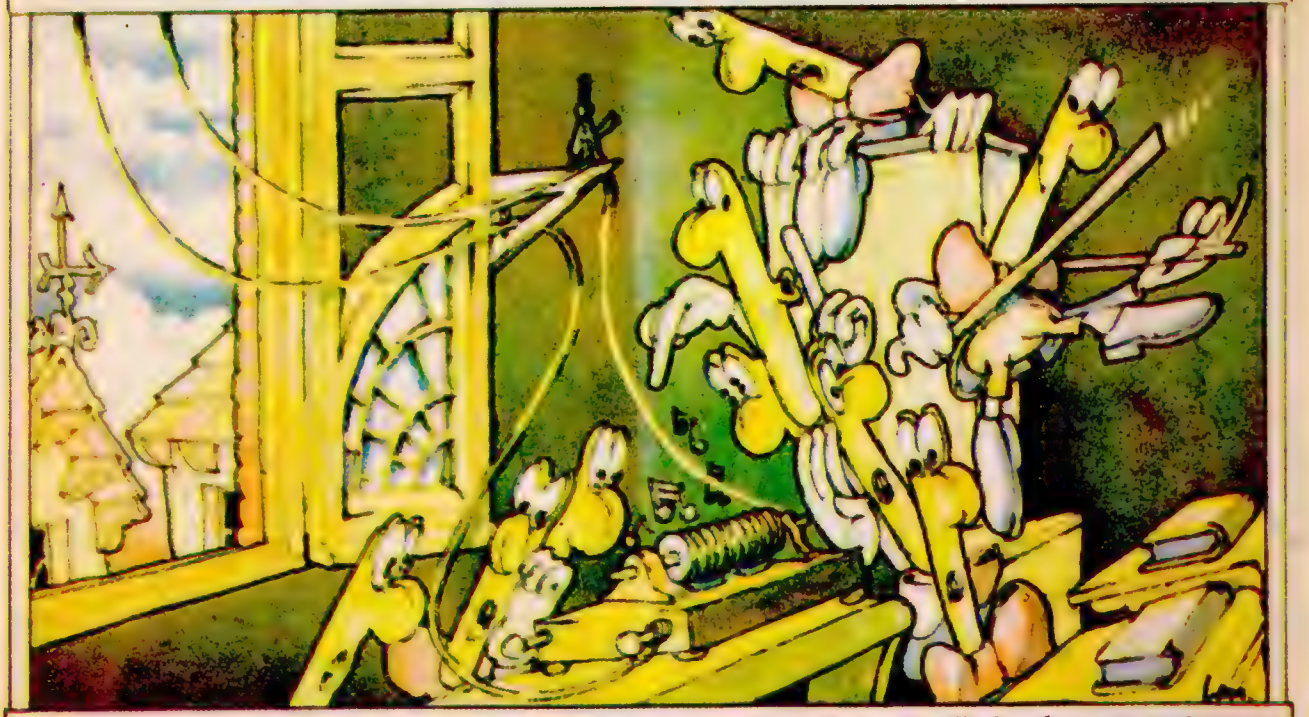

Ve bir alıcı aygıtla, yeniden sese dönüştürdü. Duyulan seslerin çok belirgin olmamasına karşın. seslerin de gönderilebileceğini kanıtlamış oldu.

TOPO: İnsan sesini uzaktan iletmeyi ilk olarak kim başardı?

İNSAN: Aynı zamanlarda bir kaç araştırmacı bu konuda çalıştılar. Sonuca ilk varan, Amerika'ya yerleşmiş bir İtalyan göçmeni olan Antonio Meucci oldu.

Meucci, bir çeşit mikrofon ve alıcı telefon icat etti. Bunda o kadar ince bir zar kullandı ki, insan sesi bu zarı titreştirebiliyordu.

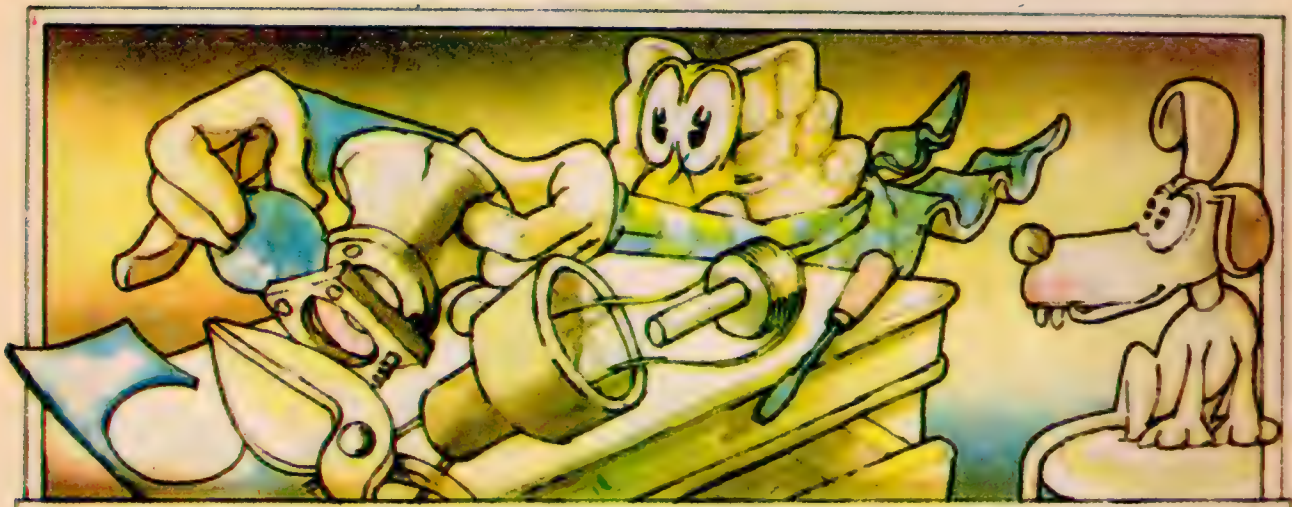

İNSAN: Bir kutu içine konan bu ince zar, sesin etkisiyle titreştikçe, bir elektromıknatıs çeşitli güçte akımlar yaratıyordu. Bir kablo ile bu akımlar alıcıya kadar gönderiliyor ve başka bir elektro mıknatıs, karşısında bulunan ince zara etki edip, yeniden ilk verilen ses elde ediliyordu.

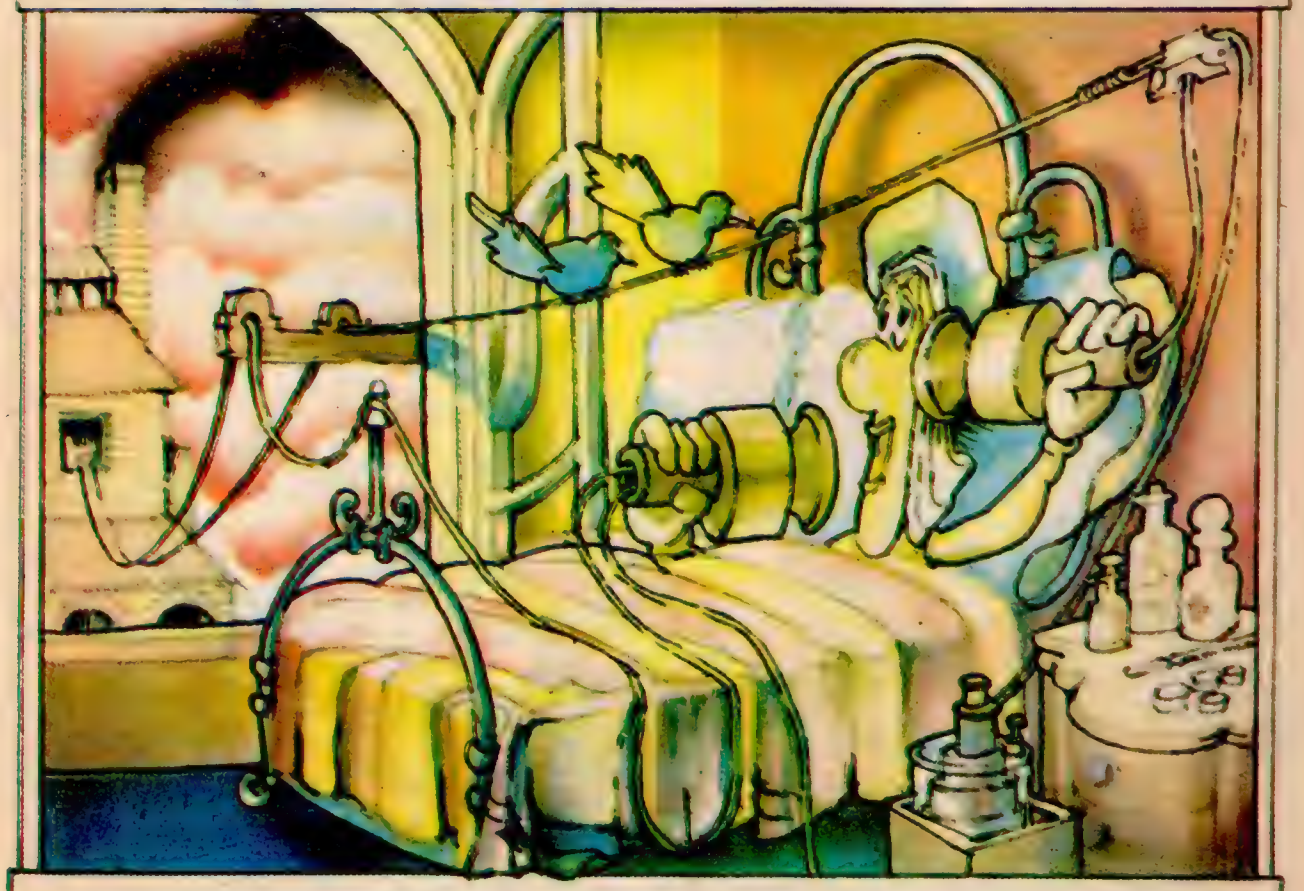

1856'da Meucci kendi evi ile, yakında bulunan fabrikası arasında bir hat gerdi. Böylece hasta olan eşi ile konuşabildi. Dünyada bu ilk telefon hattı onaylandığı halde, yapıcısı patentini istemedi.

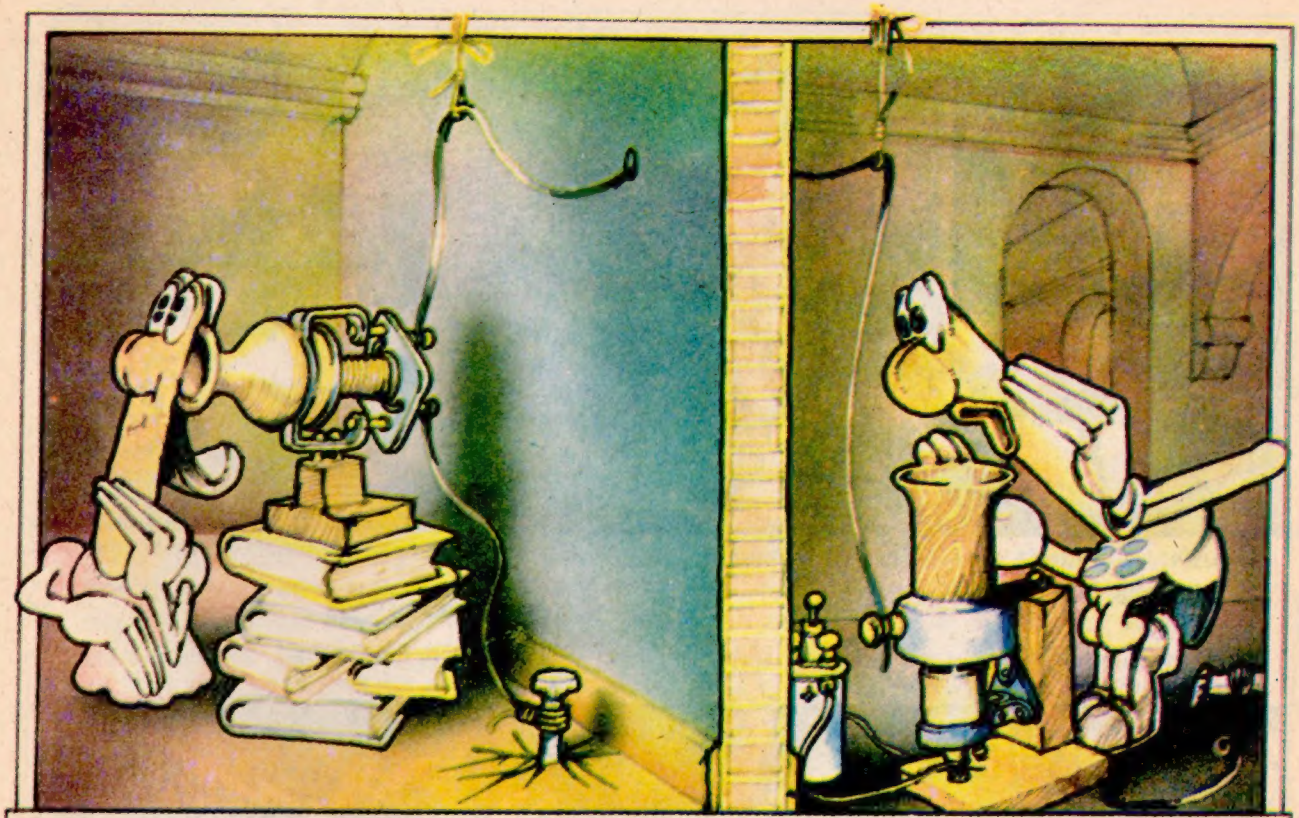

Yıllar sonra Amerika'da Reis'in aygıtı yayıldığı zaman, genç araştırmacılar ayrı ayrı telefonun gelişimi için çalıştılar. Bunlardan biri bilgin Elisha Gray, biri de fizyoloji profesörü Graham Bell'di.

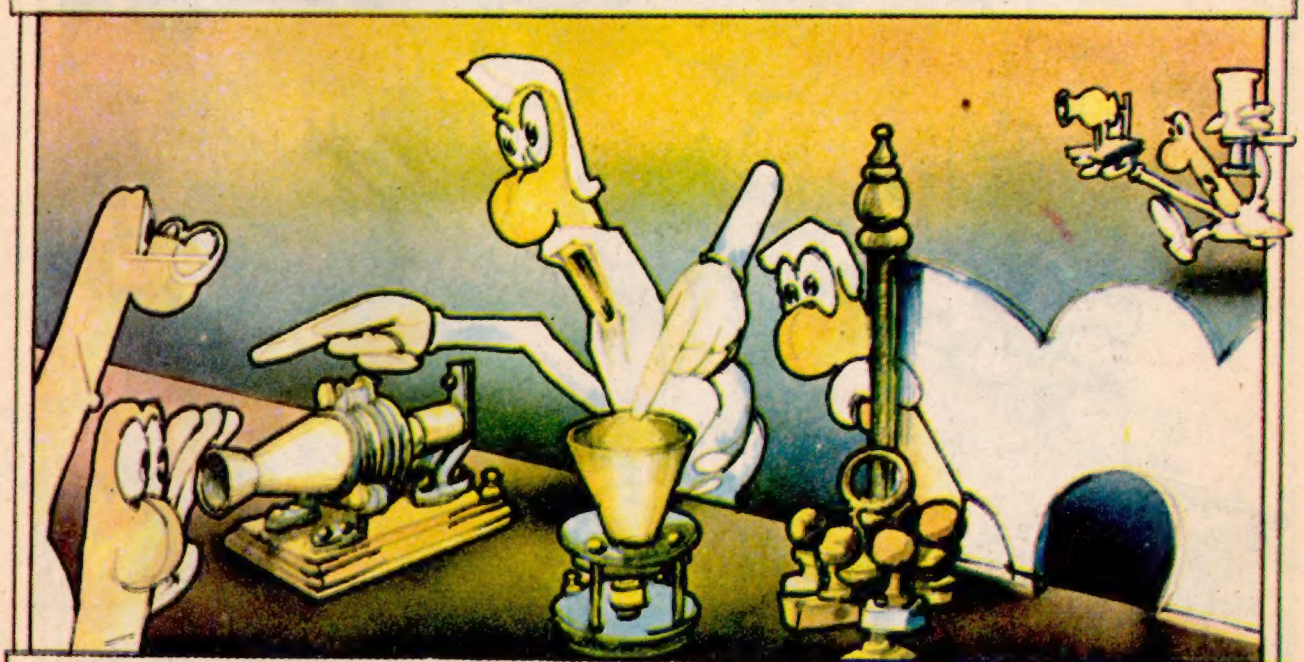

14.2.1876 tarihinde Bell bulucusu olarak tanındı ve resmi patentini elde etti. Gray, patent bürosuna, aynı buluş için iki saat sonra başvurduğunda, geç kalmıştı.

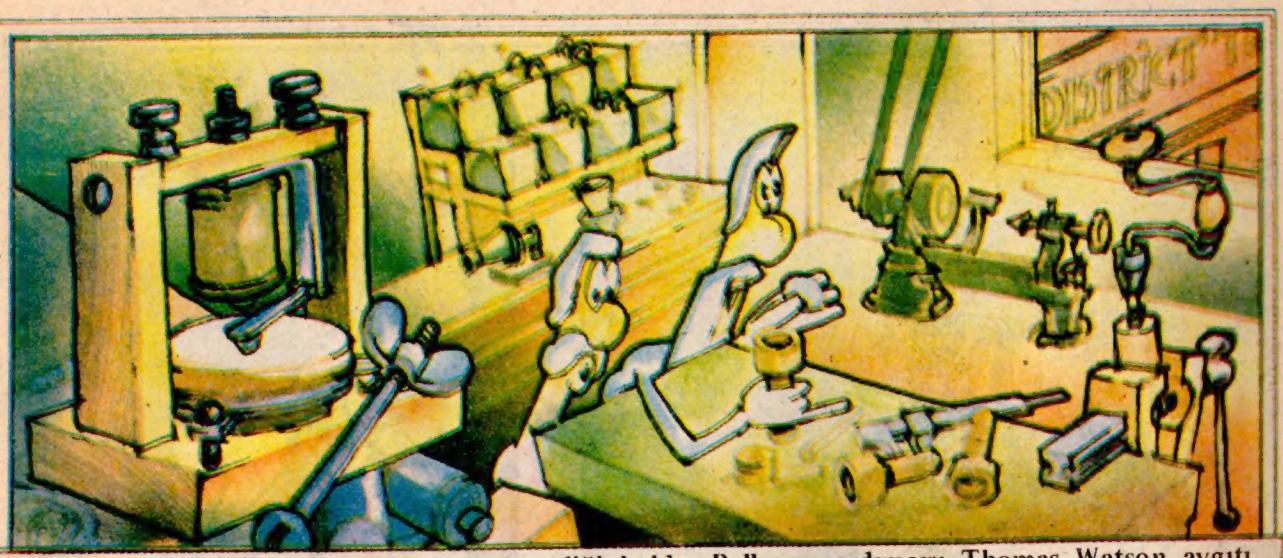

İNSAN: Hiç kimse bu icadı önemsemediği halde, Bell ve yardımcısı Thomas Watson aygıtı geliştirmeye devam ettiler.

1876'da Filadelfia sergisinde telefonu sergiledi, ama ziyaretciler ilgilenmediler. Birdenbire şans yardım etti.

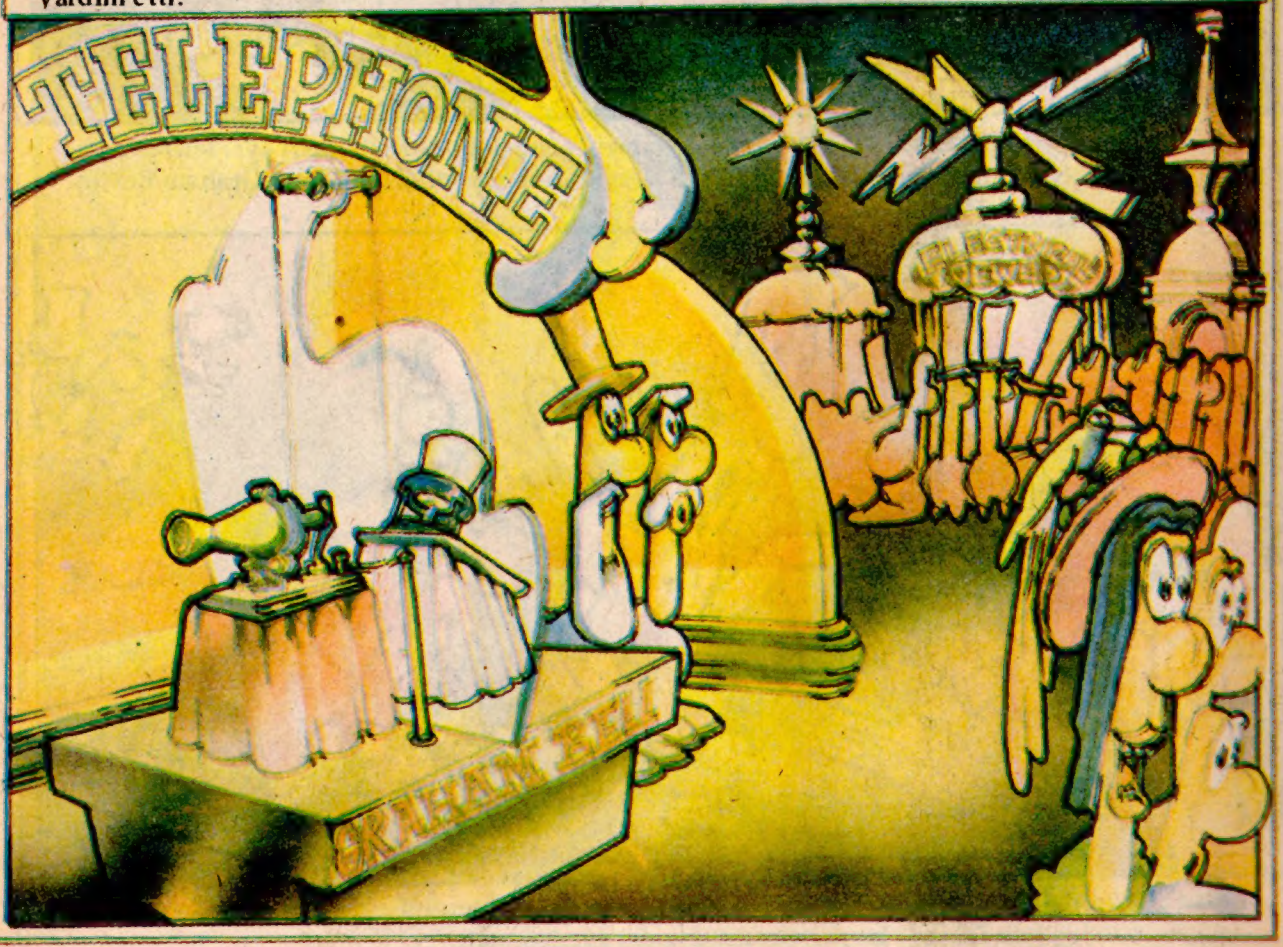

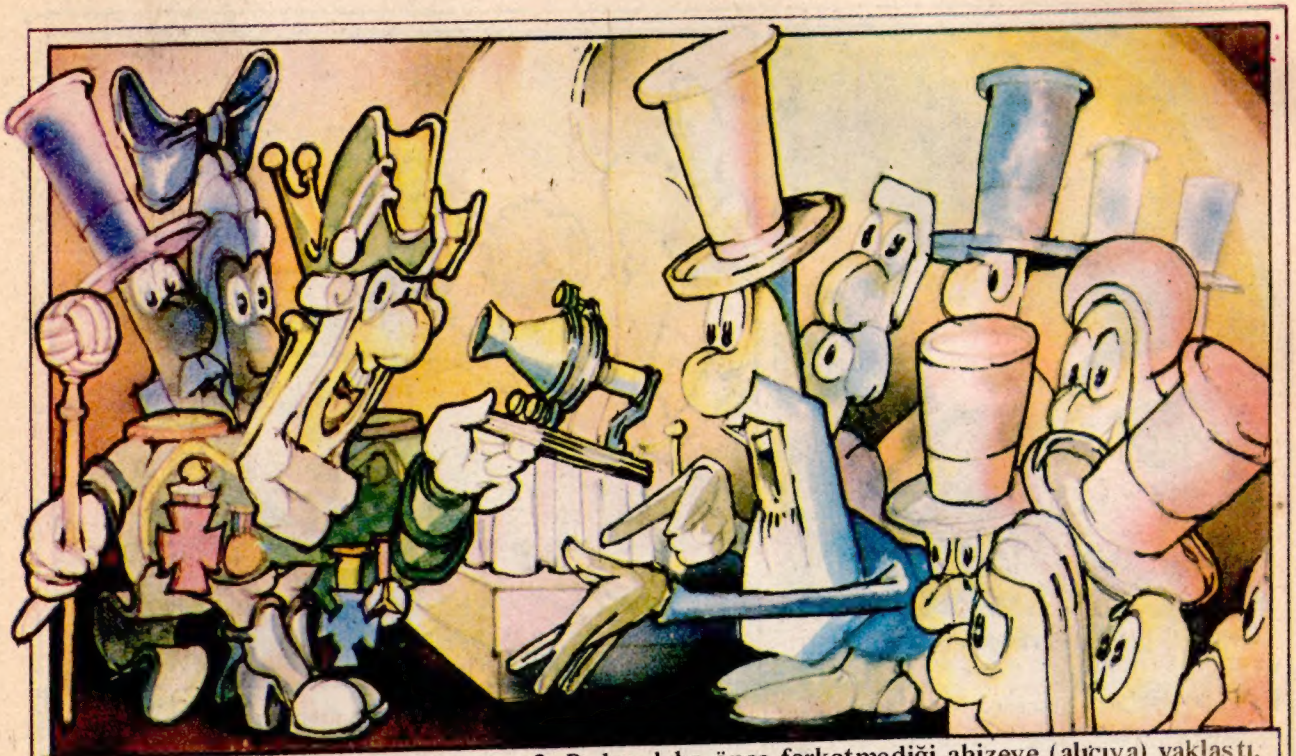

Sergide dolaşan Brezilya imparatoru 2. Pedro daha önce farketmediği ahizeye (alıcıya) yaklaştı. Gelen sesi işitince haykırdı: "Allahım bu alet konuşuyor!"

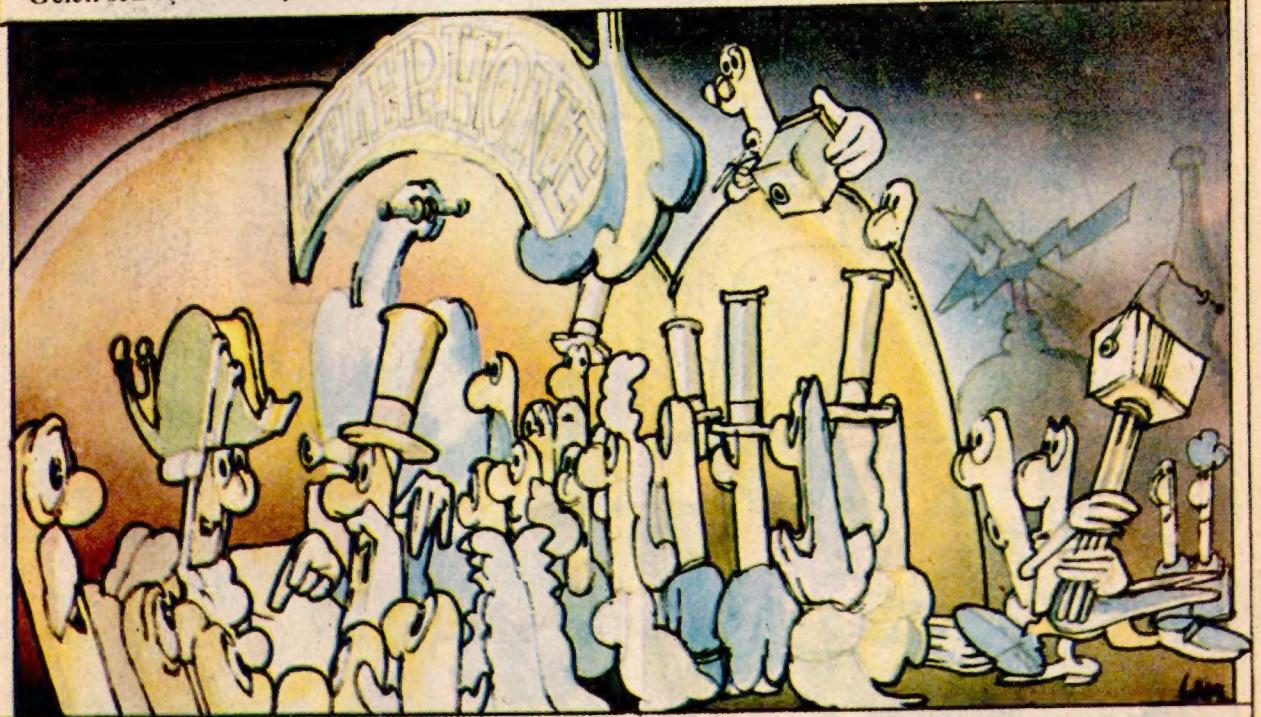

Bu hikâye gazetelerde yayınlandı ve ilgi uyandırdı. Bell herkesin yararlanabilmesi için gerekli maddi (özdeksel) olanakları sağladı.

TOPO: O halde herkes telefona kavuştu mu?
İNSAN: Hayır Topo, bu o kadar kolay olmadı.

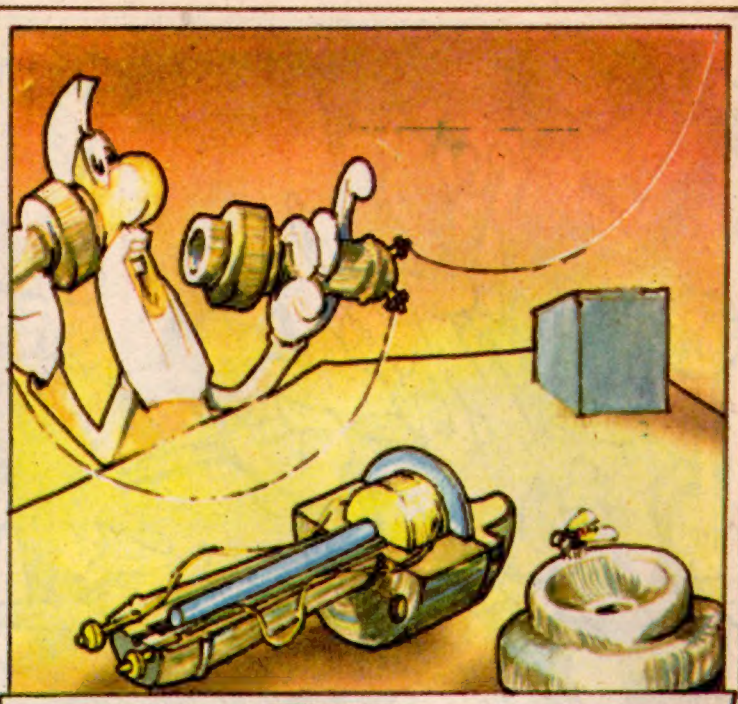

Bell, icadını geliştirmek için çalışmalarını sürdürdü. Başkaları da O'nu izlediler.

Örneğin, Thomas Alva Edison.

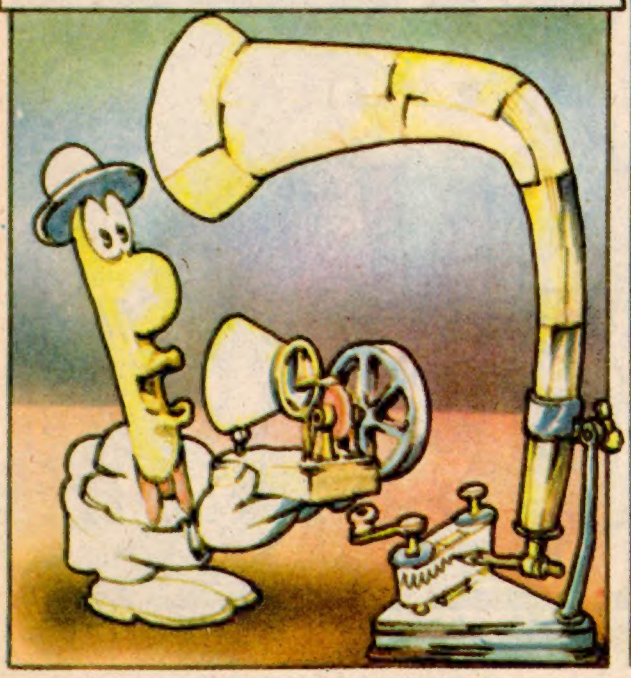
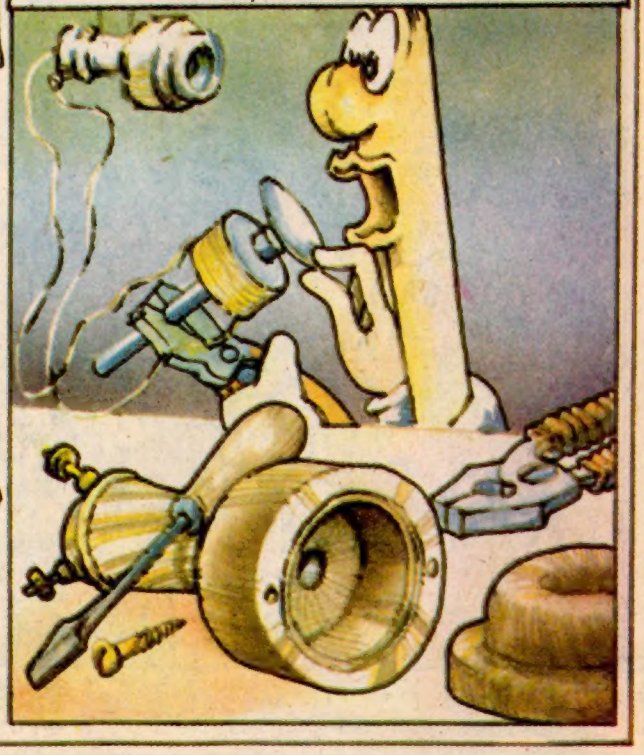
Bu aygıta "karbon kamerası"nı ekledi.